

UTRIP

Glasilo Zbornice zdravstvene in baniške nege Slovenije - Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

UVODNIK

Staremu letu v slovo
in novemu naproti

DELO ZBORNICE – ZVEZE

Zahvale Zbornice – Zveze za
opravljeno delo v letu 2016

IZ ZGODOVINE

90 let organiziranega
delovanja medicinskih
sester v Sloveniji

POČITNICE v Termah Čatež v Čatežu in na slovenski obali

UGODNOSTI za članice in člane Zbornice - Zveze

Počitnice v Apartmajih*** v ČATEŽU

Paket vključuje:

- 2 - dnevni (2 noči) najem apartmaja Klasik (namestitev do 5 oseb),
- dnevno do 5 vstopnic za kopanje, s katerimi lahko gosti vstopijo dvakrat dnevno v zimsko Termalno riviero,
- uporabo posteljnega in kopalniškega perila,
- čiščenje objekta ob odhodu gostov,
- animacijski program.

Termin veljavnosti ponudbe in cene:
01.12. – 07.12., 11.12. – 25.12.2016, 08.01. – 05.03.2017

2 dnevni najem + 3 dni kopanja:

159 € - 10 % POPUST

za člane Zbornice - Zveze: **143,10 €**

Obvezna doplačila: turistična taksa in prijavnina.

Pogoji za uveljavljanje popusta v Apartmajih in v Hotelu Čatež: predhodno potrjena rezervacija Term Čatež (info@terme-catez.si, tel.: 07 49 36 700); obvezna predložitev kupona iz revije Utrip na recepciji ob prihodu; popust velja za članico/člana Zbornice-Zveze in njegove ožje družinske člane; popusti se izključujejo.

SUPER počitnice v Hotelu Čatež*** v ČATEŽU

Paket vključuje (na osebo):

- namestitev v sobah z balkonom v Hotelu Čatež,
- 2 polpenzion (na osebo),
- neomejeno kopanje v bazenskem kompleksu Hotela Čatež,
- en vstop dnevno v zimsko Termalno riviero,
- animacijski program.

Termin veljavnosti ponudbe in cene:
01.12. – 23.12.2016, 02.01. – 31.01.2017

187 € za DVA - 10 % POPUST

za člane Zbornice - Zveze: **168,30 € ZA DVA**

Posebni popusti za otroke (v sobi z odraslo osebo) v Hotelu Čatež***:

- do 5,99. leta: brezplačni polpenzion v sobi z dvema odraslima osebama (brez lastnega ležišča),
- od 6. do 11,99. leta (na dodatnem ležišču): **v Hotelu Čatež: 25 €/dan;**

Termalna riviera - 365 dni v letu

V terminu 01.12. - 23.12.2016 in
09.01. - 17.02.2017
nudimo članom Zbornice - Zveze
20% popust pri nakupu
celodnevne vstopnice za kopanje v
**ZIMSKI TERMALNI RIVIERI
TERM ČATEŽ.**

Pogoji za uveljavljanje popusta: • popust lahko članice in člani Zbornice-Zveze uveljavljajo s predložitvijo članske izkaznice in osebne dokumenta na blagajni Termalne riviere; • popust velja za članico/člana Zbornice-Zveze in njegove ožje družinske člane (mož/žena in njuni otroci); • popusti se izključujejo.

Več informacij na www.terme-catez.si ali pokličite na številko 07/49 36 000

UTRIP

*strokovno informativni bilten Zbornice
zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze
strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije*

letnik XXV Številka 1, 2017

GLAVNA UREDNICA:

Monika Ažman

ODGOVORNA UREDNICA:

Ksenija Pirš

UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Keršič, Tatjana Nendl, Andreja Krajnc,
Suzana Habot, Anita Prelec, recenzentka
strokovnih prispevkov

NAKLADA:

14.850 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana
Tel. št.: 01 544 5480, F.: 01 544 5481

TRR Zbornice – Zveze pri NLB, d. d.,

poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana
številka: SI56 0201 5025 8761 480

OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije
– Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Tel. št.: 01 544 5480, F.: 01 544 5481
trzenje@zbornica-zveza.si

OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:

Starling d. o. o.,
Opekarska cesta 38, Vrhnika
Tel. št.: 01 755 7850
starling@starling.si

TISK:

Salomon d. o. o.

SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:

www.zbornica-zveza.si
Utrip (Online)

ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

utrip@zbornica-zveza.si

SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI

POŠILJAJTE NA:

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izhaja 9 krat letno.

Datum natasa: 5. 1. 2017

Fotografije za naslovnico: iz arhiva Zbornice –
Zveze in DMSBZT Ljubljana

UVODNIK

4 Staremu letu v slovo in novemu naproti

DELO ZBORNICE-ZVEZE

7 Delo Zbornice – Zveze v decembru

9 Zahvale Zbornice – Zveze za opravljeno delo v
letu 2016

18 Razpis za volitve podpredsednika/podpredsed
nice Zbornice - Zveze

19 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v hematologiji

19 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v psihiatriji

20 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v nevrologiji

20 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

21 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v splošni medicini

21 Razpis za volitve v Sekciji medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški
dejavnosti

IZ ZGODOVINE

22 90 let organiziranega delovanja medicinskih sester
v Sloveniji

AKTUALNO

26 Državni zbor sprejel Zakon o spremembah in
dopolnitvah določenih zakonov s področja zdr.
dejavnosti

26 Zakon o lekarniški dejavnosti

PREDSTAVLJAMO VAM

28 Zaključki posveta Nasilje nad ženskami med
nosečnostjo

31 Novim slovenskim smernicam za klinično
obravnavo sladkorne bolezni tipa 2 naproti

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

33 1. kongres nefrološke zdravstvene nege z med-
narodno udeležbo

35 Priznanji Strokovne sekcije medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in
transplantaciji za dosežke na ožjem strokovnem
področju

40 Ishemična bolezen srca

42 Reševanje konfliktov in obvladovanje stresa na
delovnem mestu

44 Z nasmehom za nasmeh

46 9. posvet vodij patronažnih služb s strokovnimi
vsebinami

50 Udeležili smo se delavnice o aromaterapiji

52 Skrb za zdravje v Zdravstvenem domu Slovenj
Gradec na Zdravstveni postaji Mislinja

ŽIVLJENJE MEDICINSKE SESTRE

54 Minute z Ido Miličević

IZ DRUŠTEV

- 56 DMSBZT Ljubljana: Podelitev priznanj društva za leto 2016
61 DMSBZT Ljubljana: Najprej spreminjajmo sebe in spremenili bomo svet
63 DMSBZT Ljubljana: Spoprijemanje s kronično boleznijo – psihosocialne razsežnosti
65 DMSBZT Ljubljana: Srečanje Sekcije upokojenih s članicami, ki so praznovale jubilej
66 DMSBZT Ljubljana vabi: Podati kritiko in ohraniti odnose – mit ali realnost?
67 DMSBZT Ljubljana, Sekcija upokojenih vabi: Bolečina
68 DMSBZT Maribor: Prednovoletna svečanost društva s podelitvijo najvišjih priznanj
69 DMSBZT Maribor: Priznanje srebrni znak in naziv častna članica Društva v letu 2016
76 DMSBZT Maribor: Četrty božični koncert pevskega zbora La Vita
77 DMSBZT Maribor vabi na potopisno popotovanje – Vukovar 2016
78 DMSBZT Novo mesto: Srebrni znaki DMSBZT Novo mesto za leto 2016
81 DMSBZT Novo mesto: Urgentni center Novo mesto
82 DMSBZT Gorenjske: Jesenski izlet društva na Sicilijo
83 DMSBZT Gorenjske: Skupaj zmoremo več

IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

- 84 Prva zagovora magistrskega dela Zdravstvena nega – smer Urgentna stanja v zdravstvu
86 20 let izobraževanja za babice in babičarje na visokošolski ravni
87 Prva generacija doktorskih študentov na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto
88 Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto: Strokovno izpopolnjevanje za klinične mentorje
89 Šola za klinične mentorje začetnike na Fakulteti za zdravstvo Jesenice
91 Srednja zdravstvena šola Celje: Odprtost do drugih nas osrečuje!

ŽIVIMO ZDRAVO

- 92 Gospe in gospodje! Z vami in za vas: njeno veličanstvo – mlečna maščoba
95 Težave s prebavo

NAGRADNA KRIŽANKA

96

ZA RAZVEDRILLO

97

IZOBRAŽEVANJA

98

Obvestilo

Spoštovani,
naslednja, dvojna številka Utripa
februar/marec izide
v začetku februarja 2017.

Prispevke sprejemamo
do 20. januarja.

Uredništvo

Obvestilo

Spoštovani,

če ne želite prejemati Utripa v papirni
obliki, ker ga prebirate preko spletne strani
Zbornice – Zveze,
nam to sporočite na e-naslov:

clanarina@zbornica-zveza.si

Uredništvo

Spoštovani avtorji prispevkov,

prosimo, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utripa utrip@zbornica-zveza.si, najkasneje do 20. v tekočem mesecu. Bodite pozorni na mesece izida Utripa, ker Utrip **ne izide** marca, julija in septembra.

Objavljamo samo prispevke članic in članov Zbornice-Zveze (o izjemah odloča uredniški odbor Utripa).

Pri prispevkih, kjer je več avtorjev, objavljamo prispevke, kjer je prvi avtor član oziroma članica Zbornice-Zveze.

Uredniški odbor se lahko odloči, da ne objavimo prispevka, ki ni ustrezen za objavo.

Prispevki, ki bodo prispeli po 20. v mesecu, bodo objavljeni v naslednji številki Utripa, če bo njihova vsebina takrat še aktualna.

Prispevek, ki ni pripravljen in oddan v skladu z navodili za objavo prispevkov, ne bo objavljen.

Dovoljujemo si, da bomo predolge prispevke krajšali.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosimo, napišite nam **tudi e-naslov, številko vaše članske izkaznice in telefonsko številko**, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

V vsaki številki Utripa lahko objavimo le dva prispevka z ene zdravstvene šole.

V Utripu objavljamo tudi strokovne prispevke, kjer avtor navaja uporabljene vire. Za pripravo strokovnih prispevkov veljajo t. i. navodila avtorjem za objavo v Obzorniku zdravstvene nege (glej pod »struktura strokovnega članka«), dostopno na spletni strani: http://www.obzornikzdravstvenenege.si/datoteke/Slov_Nurs_Rev_2016_1_87-92_navodila.pdf

Ali je prispevek primeren za objavo, vas bomo obvestili v treh delovnih dneh po prejemu prispevka. Prosimo, da ste pozorni na morebitne pripombe, ki vam jih bomo posredovali po e-pošti in jih morate upoštevati. Če nam ne boste poslali ustrezno pripravljenega oziroma popravljenega prispevka, bomo menili, da od objave odstopate.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Obvezno napišite **naslov prispevka, rubriko, v kateri želite, da je prispevek objavljen in ime in priimek avtorja besedila ter fotografij.**

Prispevki naj bodo napisani v programu **Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5.**

Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot **4.000 znakov (oziroma 70 vrstic)**. Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Urednica si pridržuje pravico, da uvrsti prispevek v drugo rubriko, kot je želja avtorja, če meni,

da je druga rubrika ustrežnejša.

Prosimo, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši. Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Fotografije:

Digitalne fotografije naj ne bodo del prispevkov v Wordu, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu temveč v jpg idr. Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli objaviti. Prosimo, da so fotografije opremljene s **podnapisom** (vsebuje naj **kraj, čas dogodka in imena oseb**, če jih ni več kot sedem) in **avtorjem**.

Podnapis pod fotografijo naj bo sestavni del prispevka v Wordu.

Odmevi

Odmevi na prispele članke oziroma prispevke za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1.500 znakov. Če so daljši in jih ne krajša avtor, jih krajša odgovorna urednica. **Ne objavljamo odmevov z žaljivimi in neresničnimi vsebinami.** Objavljamo samo odmeve članic in članov Zbornice-Zveze.

Izobraževanja

Napovedi izobraževanj objavimo v obrazcu, ki je na voljo na spletni strani. Na spletni strani Zbornice-Zveze pa objavimo celoten program izobraževanja.

Brezplačno objavimo samo izobraževanja, ki jih organizira ali soorganizira Zbornica-Zveza (strokovne sekcije, strokovna društva, Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj, delovne skupine Zbornice-Zveze)

Vsa izobraževanja objavimo samo v obliki obrazca (izjema so kongres Zbornice-Zveze ali mednarodni kongresi ter simpoziji regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij) in celoten program na spletni strani Zbornice-Zveze. Plačane oglase objavimo v obliki, kot jo zahteva plačnik.

Izjemoma so možne kompenzacije–objava oglasa v zameno za kotizacije.

Bodite pozorni na nov obrazec za objavo izobraževanj, ki je na voljo na spletni strani Zbornice-Zveze.

Napovedi interesnih dejavnosti strokovnih društev

objavimo v obrazcih, ki so na voljo na spletni strani Zbornice-Zveze ali pa na običajen način, vendar je obseg omejen na 1/3 strani v Utripu.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Mnenja o uredniški politiki Utripa, predloge za nove rubrike idr. sprejemamo po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si

Zahvaljujemo se za vaše nove ideje, pohvale in predloge. Cenimo vaše sodelovanje.

Uredniški odbor Utripa

Staremu letu v slovo in novemu naproti

Monika Ažman, predsednica Zbornice – Zveze

Zaključek leta je priložnost, da potegnemo črto. Črto pod opravljeno delo, dosežene cilje, vendar hkrati zarišemo smer delovanja za prihajajoče leto. Vsakoletno srečanje, ki ga vodstvo Zbornice – Zveze organizira zagotovo že več kot dvajset let zaporedoma za vse svoje sodelavce, poslovne partnerje, nekdanje aktivne članice in člane, predstavnike vladnih in nevladnih organizacij in pomembne druge, je bila zadnja priložnost za nagovor predsednice Zbornice – Zveze, s katerim se je želela zahvaliti vsem, ki so s svojim delom, znanjem in entuziazmom vtisnili svoj pečat poslanstvu in viziji naše organizacije ter omogočili prenekateri zastavljeni cilj za leto 2016.

Takole je nagovorila prisotne na srečanju, s tem prispevkom nagovarja tudi vas, spoštovane članice in člani, bralke in bralci Utripa.

Spoštovani državni svetnik, mag. Peter Požun, spoštovani člani upravnega in nadzornega odbora, predsednice regijskih strokovnih društev, predsednice in predsedniki strokovnih sekcij, vodje in člani delovnih skupin in komisij, člani obeh uredništev: Obzornika zdravstvene nege in Utripa, predstavniki Ministrstva za zdravje in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavniki policije, pripadniki zdravstvene enote Slovenske vojske, cenjene nekdanje predsednice in generalne sekretarke naše organizacije, poslovni partnerji, pokrovitelji, donatorji, vsi zaposleni in upokojeni na Zbornici – Zvezi, kolegice in kolegi, vsi, ki ste bili vse leto z nami ali ob nas, s katerimi smo ustvarjali, se skupaj posvečali viziji in poslanstvu organizacije, se približevali zastavljenim ciljem ter tako prispevali k delovanju in razvoju stroke in naše organizacije, lepo pozdravljeni.

Pregled dela v letu, ki je za nami, je obširen, o čemer priča zajetno število različnih organov, skupin, strokovnjakov in področij, na katerih smo delovali, sodelovali in se povezovali. Prav povezovanje je tista vr-

lina, na katero se je dobro opreti in jo večkrat uporabiti v praksi in ne le v enem od reklamnih sporočil.

Začetek leta 2016 bo s pomembnim zapisom, tudi za zgodovino, povezan s ponovno regulacijo nam lastne stroke zdravstvene in babiške nege. V mesecu februarju smo znova začeli izvajati javna pooblastila na področju vodenja registra izvajalcev, izdajanja in podaljševanja licenc za samostojno delo, izvajanja strokovnih nadzorov s svetovanjem in ponovno pripravo izhodišč za načrtovanje specializacij in specialističnih izpitov. Še dobro, da smo si samo približno predstavljali, kaj vse bo zapolnjevalo delo strokovnih služb. A nekaj številčk na tem mestu ne smemo prezreti.

Od MZ smo prejeli približno 17 tekočih metrov gradiva v škatlah – rešenih in nerešenih postopkov, z drugimi besedami – v sistem je bilo treba fizično in informacijsko umestiti nekaj več kot 3200 odločb. Tu se je delo šele začelo. Do danes smo poleg tega dodatno pripravili in izdali še 1462 odločb o vpisu v register, 1212 odločb o podelitvi prve licence in 344 odločb o podaljšanju licence, do konca leta bomo v celoti izvedli 10 sistemskih nadzorov s svetovanjem in 40 individualnih nadzorov. Skupaj torej več kot 6200 odločb in 50 nadzorov s svetovanjem. Največji zalogaj zagotovo predstavljajo vloge organizatorjev za dodelitev licenčnih točk. Komisija za licenčno vrednotenje in naše strokovne sodelavke so opravili izjemno delo. Od leta 2012 do 2016 so morali pregledati, ovrednotiti in v register izobraževanj vpisati 1711 vlog organizatorjev izobraževanj. Do konca aprila 2017, ko poteče podaljšanje licenčnega obdobja, bomo tako pripeli licenčne in pedagoške točke več kot 85.550 udeležencem izobraževanj med letoma 2012 in 2016.

Torej ni iz trte zvito naše geslo, da vas pozdravljamo iz najboljše pisarne v mestu. Hvala vsem članom komisij, sodelavkam in sodelavcu na čelu z našo novo izvršno direktorico Anito Prelec, da bomo upravičili zaupanje, izpolnili pogodbeno obveznost do ministrstva za zdravje za prvo leto in dokazali, da je stroka sposobna regulirati samo sebe.

Nekako tako intenzivno, kot se vse leto posvečamo področju javnih pooblastil, smo se vse leto posvečali tudi problematiki izobraževanja in položaju izvajalcev zdravstvene nege s srednješolsko izobrazbo. Revizija poklicnega standarda srednja medicinska sestra nas je zaposlovala tako intenzivno, da smo se s tematiko soočili celo na izredni skupni seji odbora za zdravstvo in odbora za izobraževanje. Morda to tudi ni nič slabega, edino, kar človek težko prenese, je to, da vsi drugi več vedo o stroki kot strokovnjaki sami. Saj veste – le čevlje sodi naj kopitar. Pa vendarle, poklicni standard zdravstveno-socialni asistent nastaja. Pomeni pomemben korak k povezovanju dveh tesno prepletenih področij zdravstva in socialnega varstva. Raven zahtevnosti še vedno ostaja V. raven – srednja strokovna izobrazba in naziv tehnik zdravstvene nege. Torej še enkrat – **srednje zdravstvene šole se ne ukinjajo. Predlagana prenova poklicnega standarda je zgolj odziv na potrebe delodajalcev, razvoj stroke in na potrebe starejše in vedno bolj bolne populacije v Sloveniji.**

Poleti so nas še kako zaposlovale »sistemske rešitve«. Tesno smo bili vključeni v pripravo novele zakona o zdravstveni dejavnosti. Prav vsi: Upravni odbor Zbornice – Zveze, Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego in Strateški svet za področje zdravstvene in babiške nege pri Ministrstvu za zdravje, ob tesnem in na čase zelo burnem sodelovanju s sindikati. Zadnji sestanek na MZ v mesecu novembru je prinesel sklep, da bo predlog novele zakona o zdravstveni dejavnosti, v katerem bo tudi usklajeni člen o priznavanju poklicnih kompetenc srednjim medicinskim sestram, ki delajo na delovnih mestih dipl. med. sester, Ministrstvo posredovalo na Vlado RS najkasneje do konca decembra 2016.

Se pa na vse omenjeno navezuje tudi prenova dokumenta Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi. Eden pomembnejših strokovnih dokumentov, ki nastaja v delovni skupini za prenovu le tega. Delo je zahtevno, mnjenja v skupini ves čas deljena, teoretična izhodišča z direktivo EU podana, klinična okolja na preizkušnji, pričakovanja strokovne javno-

sti pa enormna. Vsi vpeti v delo že danes sporočajo, da dokument zagotovo ne bo napisan v slogu »Kurja juha za dušo« ali »Ekonomija za telebane«.

Ponosni smo, da vse leto nastajajo tudi nacionalni protokoli, aktivno smo bili vključeni tudi v pripravo Nacionalne strategije razvoja osnovne zdravstvene dejavnosti v Sloveniji do leta 2025. Lani začeti in letos zaključeni projekt CPC+ – »Nadgrajena celovita obravnava pacientov na domu« v okviru Norveškega finančnega mehanizma, katerega nosilec je bil ZD Ljubljana, Zbornica – Zveza pa enakovreden partner, smo prav tako uspešno zaključili.

Izvedli smo niz specialnih znanj. Prvo med njimi je specialno znanje koordinator zdravstvene obravnave in nato specialno znanje s področja zdravstvene nege pacientov z motnjami v uriniranju, prvič smo izvedli tečaj dodatnih postopkov zdravstvene nege pri obravnavi ogroženega poškodovanca.

Še kar nekaj pomembnih projektov in dokumentov smo izvedli in zapisali. Vsem se želimo v nadaljevanju tudi zahvaliti.

Ob mednarodnem dnevu medicinskih sester smo maja na Bledu uspešno izvedli tudi tradicionalni Simpozij zdravstvene in babiške nege. Udeležili smo se vseh srečanj v okviru ICN, EFN in EMA in bili tudi aktivni. Kolegu Petru Požunu se ob naslednjem kongresu ICN v maju 2017 izteče mandat člana sveta direktorjev ICN, ampak Slovenija menda še ni rekla zadnje besede.

Letošnje leto je še kako slovesno tudi za revijo Obzornik zdravstvene nege, ki praznuje 50. letnik izdaje. Njegova glavna urednica je takole zapisala v uvodniku ob tem pomembnem jubileju: »Obzornik zdravstvene nege je naša revija, je del profesionalizacije slovenske zdravstvene nege in kaže tudi raven objavljanja, ki smo jo dosegli v petdesetih letih delovanja. Zato naj bo revija del vrednostnega sistema razmišljanja vsake medicinske sestre, strokovnih vodij in menedžerjev v zdravstvenih, izobraževalnih in socialnih zavodih ter strokovnjakov v strokovnih sekcijah Zbornice – Zveze, ker vsaka medicinska sestra, ki spremlja revijo, osebno in profesionalno raste ter prispeva k razvoju zdravstvene nege«.

Žalosten dogodek ekscesnega nasilja v Splošni bolnišnici Izola je pretresel tudi zdravstveno in babiško nego v bolnišnici in širše. Kot stanovska organizacija smo se takoj odzvali in ponudili psihosocialno podporo vsem, ki so jo potrebovali. Izkoristili smo poklicno povezovanje, tokrat s policijo in njihovimi strokovnimi sodelavkami, specializiranimi za tovrstna dejanja. Pretresljiv dogodek je dal nov zagon tudi delovni skupini za nenasilje v zdravstveni negi, ki se je okrepila in je spet aktivnejša.

Še bi lahko naštevala, a leto gre h koncu in vsi se že spogledujemo z načrti za leto 2017. Zagotovo bo zelo delavno. Načrt dela je v teku in bo predstavljen na skupščini Zbornice – Zveze. Nadaljevali bomo z dejavnostmi, ki smo jih začeli v tem letu, vendar jih še nismo zaključili. Leto 2017 bo slovesno, saj bo zaznamovano z 90-letnico organiziranega delovanja medicinskih sester na Slovenskem. Pomemben mejnik za razvoj zdravstvene nege pri nas bomo obeleževali vse leto in ga sklenili s tridnevним kongresom zdravstvene in babiške nege med 27. in 29. novembrom 2017.

Čisto vsi si zaslužite besedo zahvale in stisk roke. Za opravljeno delo, prehojeno pot in sodelovanje. Brez podpore poslovnih partnerjev nam ne bi uspelo opraviti vsega dela. Iskrena hvala tudi pokroviteljem in donatorjem.

Želim si, da bomo v novem letu še bolj povezani na znotraj in na zunaj. Da si povemo, kar si moramo, da izmenjamo stališča in si nato sežemo v roke in vsi skupaj predstavljamo najštevilčnejši glas zdravstvenih strokovnjakov. Naj bo ta glas strokoven, homogen in ponosen. Zasluži mo si to.

Iskrena hvala za vsa vaša prizadevanja, znanje in aktivnosti, drage stanovske kolegice in kolegi, ki jih sleherni dan delite med paciente, varovance in uporabnike. Ste nepogrešljivi strokovnjaki in strokovnjakinje in naše cenjene članice in člani.

Želim vam vse dobro v letu 2017. Bodite zdravi in srečno-srčno povezani.

Delo Zbornice – Zveze v decembru

Monika Ažman, Anita Prelec

Praznični december

Pa je mimo tale praznični december. Vesel, igriv, zabaven ... in predvsem mrzel, vendar na žalost brez snega. V dnevih, ko je ta številka Utripa šele nastajala, je že kar veliko slovenskih podjetij zapiralo vrata. Mi pa vemo, da v zdravstvenih ustanovah ni bilo tako, skrb za paciente, oskrbovance in stanovalce je namreč potrebna vse dni v letu, ne glede na letni čas in praznike.

Različni dogodki v decembru so bili predvsem praznični, a žal se vseh nismo mogli udeležiti. Dela v pisarni je bilo za vse zaposlene veliko: skrb za nemoten strokovni razvoj članov, dogovarjanje za nove projekte v 2017, izvajanje javnih pooblastil, da bi dosegli dogovorjeno, s pogodbo opredeljeno število odločb in še kaj.

30. november

Na svoji zadnji redni seji v tem letu so se sestal članice častnega razsodišča. Glede na to, da se članicam častnega razsodišča izteče mandat in da jih imenujejo poslanci na skupščini Zbornice – Zveze, so članice vso pozornost namenile omenjeni tematiki.

S 7. redno sejo upravnega odbora (UO) so člani uspešno zaključili leto 2016. Nekaj najpomembnejših sklepov:

Za članico UO, ki zastopa vse izvajalce zdravstvene nege s srednješolsko izobrazbo, je bila za obdobje januar 2017–januar 2021 med predlaganimi kandidati, ki so jih skladno s statutom Zbornice – Zveze predlagala regijska strokovna društva in strokovne sekcije, izbrana in na seji tudi potrjena Irena Potočar.

Članom izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti in članom izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester v managementu se podaljša mandatno obdobje do prvega strokovnega srečanja v letu 2017.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih teh-

nikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji razpiše volitve za šest (6) članov IO le za obdobje dveh let (2017–2019), to je do konca mandata predsednika in podpredsednice sekcije. Volitve se razpišejo za: tri (3) člane s področja anesteziologije, en (1) član s področja intenzivne terapije in dva (2) člana s področja transfuziologije.

V januarski številki Utripa bo objavljen razpis za podpredsednika/podpredsednico Zbornice – Zveze za mandatno obdobje marec 2017–marec 2021.

Člani UO so Stanko Košir imenovali v Komisijo Republike Slovenije za varstvo pacientovih pravic pri Ministrstvu za zdravje.

Člani UO podpirajo včlanitev strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji v World Federation of Critical Care Nurses. Vse stroške (letna članarina, potni stroški sestankov in srečanj) krije strokovna sekcija sama.

Člani UO so prav tako izdelali koledar aktivnosti UO v letu 2017.

2. december

V prostorih Zbornice – Zveze so se sestali člani izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju.

1.–2. december

Anita Prelec in Petra Petročnik sta se udeležili 5. izobraževalne konference v Londonu, ki jo je organizirala European Midwives Association in Royal College of Midwives. Na tridnevni konferenci je sodelovalo več kot 450 babic iz 33 držav, ki sodelujejo v izobraževalnih procesih na različnih ravneh. Naslov konference 'Midwifery Education for the 21st century – innovations in education, regulation and practice' je prinesel veliko različnih praks, teorij in modelov v izobraževanju babištva. Pokroviteljica tega dogodka je bila njena kraljeva visokost, princesa Anna, ki je v uvodnem nagovoru poudarila pomembnost poklica v skrbi za zdravje žensk in otrok. Imeli smo posebno čast, da se je na posebnem sprejemu z njo srečala tudi Anita Prelec.

5. december

Monika Ažman, predsednica Zbornice – Zveze, se je udeležila 2. Kongresa gerontološke zdravst-

vene nege in oskrbe, ki ga je organizirala Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih v Portorožu. Zbranim se je v nagovoru zahvalila za vse dejavnosti, ki jih izvajalci zdravstvene nege sleherni dan izvajajo v socialno-varstvenih zavodih. Opozorila je na težavo starajoče se populacije, ki ima za posledico polimorbidnost, s katero pa se socialno-varstveni zavodi s trenutno kadrovsko zasedbo, ki ne sledi potrebam, ne morejo kakovostno spopadati. Opozorila je tudi na pomembnost organizacije dela zdravstvene nege in oskrbe v zavodih, ki mora biti vse dni v tednu vsaj preko dneva organizirana tako, da delo vodi in organizira nosilka dejavnosti – diplomirana medicinska sestra.

V popoldanskih urah se je predsednica udeležila študijskega procesa na Fakulteti za vede o zdravju v Izoli in študentom magistrskega študija, smer zdravstvena nega, predstavila poslanstvo, vrednote in vizijo stanovske organizacije Zbornice – Zveze.

6. december

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni in babiški negi pri Zbornici – Zvezi že petnajs-

Anita Prelec ob srečanju s princeso Anno

to leto obeležuje mednarodne dni boja proti nasilju nad ženskami. Tokrat so se svetovni kampanji priključili s strokovnim posvetom na temo Nasilje nad ženskami med nosečnostjo. Strokovni posvet je potekal 6. decembra 2016 na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani. Udeležili so se ga strokovnjakinje in strokovnjaki, ki delajo v zdravstvenem varstvu žensk, študentke babištva in zdravstvene nege ter predstavnice organizacij za nudenje psihosocialne pomoči za ženske in otroke – žrtve nasilja. Posveta se je udeležilo tudi vodstvo Zbornice – Zveze.

7. december

V prostorih Zbornice – Zveze so se sestali člani izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji.

7., 14., 20. in 21. december

Ves mesec so se sestajali člani komisije za licenčno vrednotenje strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj ter pregledovali vloge organizatorjev, ki so vloge oddali še v času, ko se je postopek javnih pooblastil vodil na ministrstvu za zdravje. Vloge organizatorjev so v celoti pregledane in ovrednotene, vse od leta 2012 do leta 2016, sledil bo vpis licenčnih točk posameznikom – udeležencem izobraževanj. V prvih mesecih naslednjega leta boste članice in člani na svojem portalu izobraževanj že našli popoln seznam izobraževanj.

8. december

Zadnja seja OSS v letu 2016 je potekala 8. 12. 2016 ob 15. uri v prostorih Zbornice – Zveze. Na seji je predsednica Zbornice – Zveze prisotne seznaniła z aktualnimi dogodki Zbornice – Zveze. Posebna točka je bila namenjena obravnavi mandatorov funkcionarjev Zbornice – Zveze. Prisotni so bili seznanjeni z informacijskim programom, ki bo omogočal sledenje mandatorov posameznikov, ki so funkcionarji Zbornice – Zveze, s tem bomo vzpostavili celovit nadzor nad mandati. Predstavljen je bil predlog dopisa za sponzorje, ki so ga člani OSS potrdili. Monika Ažman se je udeležila 9. posveta vodij patronažnih služb na Brezovici pri Ljubljani in

zbranim predstavila vse pomembnejše aktivnosti Zbornice – Zveze v zadnjem obdobju. Znova je poudarila, da so pred patronažno zdravstveno nego novi izzivi, vezani na vse zahtevnejše oblike zdravstvene obravnave na domu, kar bo imelo za posledico še več povezovanja med različnimi deležniki zdravstvenega in tudi socialnega varstva.

Predsednica in izvršna direktorica Zbornice – Zveze sta se udeležili slavnostne akademije »Kako se rodi babica« ob 20-letnici visokošolskega izobraževanja babištva na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani.

9. december

Monika Ažman se je udeležila prednovoletnega srečanja Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper, ki je bilo v Portorožu. Zbranim se je zahvalila za njihov prispevek na področju zdravstvene in babiške nege. Najlepših želja so bile deležne kolegice, ki so prejele priznanje za 40 in več let delovne dobe in so se v tem letu upokojile.

12. december

V prostorih Zbornice – Zveze so se sestali člani razširjenega izvršnega odbora Sekcije medicinskih sester in babic. Novoizvoljeni izvršni odbor in predsednica Mateja Pogorelc so pripravili načrt dela in izobraževanj za leto 2017 ter se seznanili z aktualnimi izzivi, s katerimi se srečujejo zaposleni v delovnih okoljih.

13. december

Člani UO Zbornice – Zveze so v znak zahvale za sodelovanje in delo v krovni organizaciji organizirali prednovoletni sprejem za vse predsednice, predsednike regijskih strokovnih društev, strokovnih sekcij, delovnih skupin, komisij, uredništev, nekdanjih pomembnih funkcionarjev, pokroviteljev, donatorjev, poslovnih partnerjev, predstavnikov ministrstev, nevladnih organizacij in drugih.

15. december

V prostorih Zbornice – Zveze sta imela sestanka

Predsednica Zbornice – Zveze, Monika Ažman med podeljevanjem priznanj, med prejemniki tudi Renata Mlakar (druga z leve proti desni), Nada Macura Višič, Vida Bračko, Roman Košir, Jože Prestor

Med številnimi udeleženci (z leve proti desni): Peter Požun, Irena Buček Hajdarevič, Darinka Klemenc, Ema Dornik

izvršni odbor Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji in izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji.

Predsednica Zbornice – Zveze se je odzvala povabilu vodstva Zdravstvenega doma Ljubljana in sodelovala pri svečani podelitvi potrdil udeležencem, ki so uspešno opravili usposabljanje »Specialna znanja za srednje medicinske sestre v ZVO« v Zdravstvenem domu Ljubljana.

16. december

Vodstvo Zbornice – Zveze se je udeležilo tradicionalnega posveta za koordinatorke kirurške zdravstvene nege, ki ga je v sodelovanju s podjetjem Medis organizirala Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji.

Fakulteta za zdravstvo Jesenice je pripravila slovesnost ob preimenovanju fakultete v Fakulteto za zdravstvo Angele Boškin. Med slavnostnimi govorniki je navzoče nagovorila predsednica Zbornice – Zveze.

Tako, pa smo potegnili črto pod mesec december in pod leto 2016. Pestro, polno izzivov, strokovnih dogodkov, medresorskih, medpoklicnih in političnih pogajanj z različnimi deležniki. Upamo, da ste sledili dogajanjem v pisarni in da ste nas med letom z veseljem spremljali!

Zahvale Zbornice – Zveze za opravljeno delo v letu 2016

Z aktivnim delom na področju strokovnih sekcij so prenehale:

Bernarda Mrzelj, predsednica sekcije MS in ZT v oftalmologiji, ki je po dveh mandatih prepustila vodenje strokovne sekcije Luciji Grudnik. Mag. Tamara Štemberger Kolnik, predsednica Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji, je mesto predsednice prepustila Renati Batas. Marjetka Smolinger Galun, predsednica sekcije MS in ZT v socialnih zavodih je svoje delo prepustila Gabrijeli Valenčič.

Zahvale za posamezne izjemne dogodke in dosežke v letu 2016:

Ob 25. obletnici samostojne države njen nasmeh gledamo na nacionalni TV, zato se ji zahvaljujemo za promocijo našega poklica v javnosti. Hvala, kolegica Živa Sprogar, da ste svoj nasmeh posodili tudi v imenu vseh slovenskih medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, ki ga sleherni dan delimo med bolnike, varovance in oskrbovance. Hvala.

ZD Ljubljana je prejel priznanje za uspešno izveden projekt CPC+ – nadgrajena celovita

obravnavo pacienta. Zbornica – Zveza je bila enakovreden partner pri projektu CPC+. Ponosni smo, da smo svoj del obveznosti v celoti izpolnili, še bolj pa, da smo bili prepoznani kot zaupanja vreden partner in se veselimo sodelovanja tudi v prihodnje.

Zahvaljujemo se vodstvu Sekcije reševalcev v zdravstvu za uspešno izvedeno 10. jubilejno tekmovanje ekip nujne medicinske pomoči na Rogli, za 10 let vztrajnega dela obsežnega tima reševalcev, medicinskih sester, zdravnikov in tudi lokalne skupnosti pod Pohorjem. Hvala, da vztrajate, z željo, da se to pomembno strokovno srečanje obdrži na državni ravni tudi v prihodnje.

Zahvaljujemo se za dolgoletno urednikovanje, sodelovanje, izobraževanje, ustvarjanje naše edine strokovne revije urednicama Obzornika zdravstvene nege, to sta Andreja Mihelič Zajec in doc. dr. Ema Dornik.

Hvala lepa, gospa Andreja Mihelič Zajec, za leta in leta ustvarjanja, oblikovanja, urednikovanja Obzornika zdravstvene nege ... hvala za vse ure

delo na korekturah, v tiskarni, za računalnikom ... vse v korist razvoja zdravstvene in babiške nege tudi z revijo Obzornik zdravstvene nege.

Hvala lepa tudi doc. dr. Emi Dornik, prvi in edini dosedanjí spletni urednici Obzornika zdravstvene nege. Le po vaši zaslugi lahko danes ob katerikoli uri in kjerkoli preko spleta listamo in prebiramo vse članke in vse številke Obzornika, od prve številke iz daljnega leta 1966 do zadnje. Zahvala gre urednici informativnega glasila Utrip, Biserki Marolt Meden. Biserka Marolt Meden je bila urednica Utripa dva mandata, polnih osem let.

Članice uredniškega odbora Utrip so se veliko naučile od nje, zagotovo tudi ona veliko od njih. Je ena najbolj gorečih zagovornic zdravstvene nege kjerkoli in kadarkoli. Hvala, Biserka! Svoje delo kot urednica ste opravili tako dobro, da ste znotraj uredniškega odbora vzgojili novo, zdajšnjo urednico, kolegico Ksenijo Pirš. Zapustili ste ji odlično dediščino.

Zahvale so odraz ne samo dobrega sodelovanja in povezovanja, temveč tudi timskega in poklicnega sodelovanja ter primer odličnih praks, ne le v besedah, ampak tudi v dejanjih.

Društvo ATLS (Advanced Trauma Life Support) Roman Košir je zdravnik, kirurg, predsednik društva ATLS, ki je prepoznal možnosti in priložnosti ter strokovno znanje in usposobljenost ter voljo in moč naših kolegic Vide Bračko, predsednice sekcije MS in ZT v urgenci, Nade Macura Višić in Renate Mlakar ter se skupaj z njimi odločil, da pripelje in vpelje, skupaj z našo krovno organizacijo, tečaj ATCN tudi v Slovenijo. Prav po zaslugi tega zagnanega in predanega tima strokovnjakov se je Slovenija znašla na evropskem zemljevidu prvih osmih držav, ki že izvajajo tečaj ATCN. Hvala za vaš pogumni začetek in hvala, da boste delo razvijali in nadgrajevali.

Slovensko nefrološko društvo, ki mu predseduje prof. dr. Damjan Kovač, je skupaj z zdravnico, doc. dr. Jelko Lindič in našimi kolegicami, Mirjano Rep, predsednico sekcije MS in ZT v nefrologiji, dializi in transplantaciji, Gabrijelo Valenčič, predsednico Sekcije MS in ZT v socialnih zavodih, mag. Andrejo Krajnc, članico

IO sekcije MS in ZT v patronažni dejavnosti in še nekaterimi drugimi uspešno izvedel projekt »asistirana peritonealna dializa«. Projekt se je uradno res začel na Ministrstvu za zdravje RS, a zaključeno celoto, ki daje osnovo za razširitev izvajanja peritonealne dialize na domu in v domu, je zares ugledal luč sveta pretekli mesec na Zbornici – Zvezi in bil predan tudi na MZ in ZZZS. Hvala vam za vso zaupanje v strokovnjakinje s področja zdravstvene nege, vašo pripravljenost sodelovati in se povezovati za dobro pacientov.

Zbornica – Zveza, pravzaprav dve njeni strokovni sekciji, sta skupaj z združenjem urologov Slovenije letos prvič uspešno izvedli izobraževanje za pridobitev specialnih znanj s področja zdravstvene nege pacientov z motnjami v uriniranju. Asist. mag. Dejan Bratoša, predsednik združenja urologov Slovenije, in naše kolegice, Veronika Vidmar, predsednica Sekcije MS in ZT v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti, Renata Batas, predsednica Sekcije MS v enterostomalni terapiji, nekdanja predsednica imenovane sekcije, mag. Tamara Štemberger Kolnik ter Majda Topler so dokazali, da z uspešnim timskim delom, medpoklicnim sodelovanjem in izvedenim prvim takšnim specialnim znanjem dajejo nove razsežnosti razvoja zdravstvene nege, predvsem pa kakovost življenja, zlasti tistim urološkim pacientom, ki jim bo menjava urinskega katetra omogočena kar doma. Zavedamo se, da je to del vzdržnega zdravstvenega sistema, h kateremu bomo strokovnjaki s področja zdravstvene nege veliko prispevali.

Pomembna zahvala za uspešno timsko in medpoklicno sodelovanje gre tudi Diabetološkemu združenju Slovenije in predsednici združenja dr. Jelki Zaletel. Skupaj s predsednico združenja vabim na oder še predsednico Sekcije MS in ZT v endokrinologiji Jano Klavs. V mesecu decembru so luč sveta ugledale nove, posodobljene slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2. Predsednici združenja se zahvaljujemo za vključitev strokovnjakov s področja zdravstvene nege v pripravo nacionalnih smernic, kar je zagotovo odraz dobrega sodelovanja z našimi strokovnimi kolegicami, edukatoricami, kot jih poimenujejo na ožjem strokovnem po-

dročju. Prav tako je izraženo zaupanje v model zdravstveno-vzgojnega dela, ki se je kot učinkovit model nefarmakološkega zdravljenja razvilo v slovenskem prostoru in katerega nosilka je medicinska sestra. Hvala odličnemu timu s priporočilom, da tako dobro in še tesneje sodelujemo tudi v prihodnje.

Posebna zahvala pripada medicinski sestri, ki zdravstveno nego izvaja v okviru vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske. Naša kolegica Bojana Plošinjak prejme zahvalo za pomoč pri reševanju beguncev iz morja pri Siciliji in s tem za častno predstavljanje tako slovenske zdravstvene nege kot organizacije Zbornice – Zveze.

Bojana Plošinjak je bila članica posadke večnamenske ladje Triglav, ki je v petmesečni misiji, med oktobrom 2015 in februarjem letos, odpelala na bojno nalogo v Sredozemsko morje na misijo EUNAVFOR – MED. Njihova naloga je bila prvenstveno prestrežanje tihotapcev, vendar so poleg tega med celotno misijo iz morja rešili več kot 1000 beguncev – brodolomcev in jih varno prepeljali na kopno. Slovenska ladja je bila med najmanjšimi na misiji, vendar tudi med najuspešnejšimi, za kar so prejeli veliko pohval s strani mednarodnega vodstva vojaške operacije. Danes se vam, spoštovana kolegica, in celotni posadki zahvalujemo tudi v imenu naše stanovske organizacije. Hvala vam.

V tem letu se so se spremembe dogajale tudi v vodstvu naše stanovske organizacije.

Irena Buček Hajdarević prejme zahvalo za dolgoletno sodelovanje v upravnem odboru Zbornice – Zveze in strokovni prispevek razvoju zdravstvene nege. Hvala, spoštovana Irena, za vsa leta tvojega aktivnega delovanja, ne samo v UO, ampak tudi v strokovni sekciji, različnih komisijah, posebnih nalogah in projektih, tudi strokovnih nadzorih s svetovanjem ... Veliko je bilo dela, ki si ga opravila. Natančna, pronicljiva, zavzeta, vse to in še mnogo tega je v tebi in hvala za priložnost, da smo se lahko od tebe veliko naučili tudi malo mlajši kolegi in kolegice. Hvala ti.

Miha Okrožnik je v upravnem odboru polna dva mandata – osem let zastopal interese vseh

izvajalcev zdravstvene nege s srednješolsko izobrazbo (medicinske sestre, zdravstvene tehnike in tehnike zdravstvene nege). Tudi Mihi se zahvalujemo za dolgoletno sodelovanje v upravnem odboru Zbornice – Zveze in strokovni prispevek k razvoju zdravstvene nege. Če ne najbolj glasen navzven, pa zagotovo izredno zavzet in strokovno podkovan zagovornik naše največje skupine zaposlenih v zdravstveni negi. Kolega Miha, hvala ti.

Povsem za konec zahval letošnjega leta smo namenili mesto gospe, kolegici, ki ima danes in nasploh posebno mesto v stanovski organizaciji. To je zahvala pretekli predsednici stanovske organizacije Darinki Klemenc. Spoštovana kolegica Darinka, težko bi na kratko strnili vse aktivnosti, izzive, naloge, dognanja, dokumente, srečanja, ki smo jih pod tvojim predsednikovanjem polnih osem let soustvarili skupaj. Pustila si poseben pečat organizaciji in hvala ti za vse. Hvala za ustvarjalen prispevek pri razvoju organizacije Zbornice – Zveze ter uspešno vodenje organizacije in promocijo poklica.

Vsem prejemnikom zahval še enkrat hvala za opravljeno delo.

Spoštovani članice in člani,
vključno vabljeni na kongres ICN v Barcelono.

Več informacij na:

<http://www.icnbarcelona2017.com/en/>.

Spoštovana kolegica, kolega,

veseli nas, da ste naša članica ali član. Hvala za zaupanje. Morda razmišljate, da bi to postali? Lepo povabljeni. Z vpisom se vključujete v enotno 90 let staro nacionalno stanovsko organizacijo, ki združuje 15.000 medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev v državi.

Kratka zgodovina: 27. novembra 1927 je bila ustanovljena "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani". Leta 1951 se je združenje preimenovalo v Društvo medicinskih sester, leta 1963 v **Zvezo društev** medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. 15. 12. 1992 je bila v okviru Zveze društev ustanovljena še **Zbornica** zdravstvene nege Slovenije; tako organizacija lahko izvaja tudi naloge regulacije stroke.

Organiziranost: Zbornica – Zveza je pravna oseba zasebnega prava (društvo) in je **ni mogoče deliti samo na »zbornični del« ali samo na »zvezo društev« oz. »društvo«**. Sestavlja jo **enajst regijskih strokovnih društev**; posameznik/ca se sam/a odloči, kateremu regijskemu strokovnemu društvu želi pripadati (Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj-Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje, Gorenjska). Obstaja tudi možnost vključitve **fizičnih članov** oz. aktiva fizičnih članov, če kdo ne bi želel biti član regijskega strokovnega društva. Člani regijskih strokovnih društev in aktiva fizičnih članov so tudi člani Zbornice – Zveze. V organizaciji deluje **31 strokovnih sekcij**, ki povezujejo izvajalke/ce na ožjih strokovnih področjih po vsej državi, ter več začasnih ali stalnih delovnih skupin in teles.

Včlanitev: preko pristopne izjave. Na osnovi slednje vsak/a član/ica prejme najprej začasno potrdilo o članstvu in nato še člansko

izkaznico, s katero lahko koristi ugodnosti članstva.

Članstvo v Zbornici – Zvezi je **prostovoljno**. **Članarina** znaša 0,6 odstotka bruto mesečnega osebnega dohodka za redno zaposlene, za upokojene in študente 20 € letno, za čas porodniškega dopusta in brezposelnosti pa 3€ mesečno.

Članstvo fizični osebi preneha: na podlagi pisne izjave, da izstopa, in vrnjene članske izkaznice, če eno leto ne plačuje članarine in je ne plača tudi po opominu, z izključitvijo, če ne deluje v skladu s statutom, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali Kodeks etike za babice Slovenije, če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice – Zveze in s smrtjo. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izpisu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Ponovni vpis: če se je član/ica izpisal/a iz organizacije in se v tekočem letu želi ponovno vpisati, za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plača pavšalno članarino od izstopa dalje. Če je član/ica prekinil/a članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, za ponovni vpis poravnava pavšalno članarino v višini 35€.

Spremembe podatkov: v pisarni Zbornice – Zveze si prizadevamo, da bi bili podatki o članstvu pravilni in ažurni. Zato vas prosimo, če nam spremembe, vezane na delodajalca, status (študent, zaposlen, upokojenec), naslov prebivališča, porodniški dopust ipd. pisno javljate na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si. Najhitrejša možnost sporočanja vaših podatkov je preko portala članov na naši spletni strani www.zbornica-zveza.si – zavihek »pripombe«.

Pravice člana/ice:

voliti in imenovati ter biti voljen/a in imenovan/a v organe Zbornice – Zveze, uresničevanje poklicnih interesov preko svojih predstavnic/kov ali neposredno v organih Zbornice – Zveze, soodločanje o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno in babiško nego za izboljševanje kakovosti, varnosti, humanosti in učinkovitosti zdravstvene oskrbe, posredovanje idej, pobud, vprašanj organom in telesom Zbornice – Zveze, prejemanje informativnega biltena.

Dolžnosti člana/ice: spoštovanje statuta in drugih pravnih aktov in sklepov Zbornice – Zveze, delovanje v skladu z etičnimi načeli stanovskih kodeksov, širitev poslanstva in delovanje v skladu z vrednotami organizacije, redno plačevanje članarine in redno obveščanje odgovornih o spremembah podatkov, ki so potrebni za vodenje registra članstva in dobro delo pisarne Zbornice – Zveze.

Združeni v enotni nacionalni stanovski organizaciji – za kakovostno in varno stroko, za solidarnost med nami, za boljšo prepoznavnost in več vpliva v družbi.

Vaša Zbornica – Zveza

Prednosti in ugodnosti članstva

- **vodenje osebne mape** (portfolia) strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj;
- številne možnosti za **vseživljenjsko učenje**: izobraževalni dogodki v okviru strokovnih sekcij, regijskih strokovnih društev, delovnih skupin, drugo;
- vključevanje posameznikov ali skupin v področje **raziskovanja lastne stroke**;
- različne **interesne dejavnosti**: skrb za zdrav življenjski slog, izletništvo, kulturne, športne in druge priložnostne aktivnosti, zlasti v okviru regijskih strokovnih društev;
- možnost enkratnega letnega zaprosila za **sredstva iz sklada za izobraževanje**;
- možnost **koriščenja različnih popustov**, odvisno od trenutne ponudbe;
- drugo.

Površinske in globoke rane ...

Cicatridina®

sprej in mazilo ZA RANE

UČINKOVITO CELI

Razjede

(diabetične, venozne,...)

Kirurške rane

Preležanine

Odrgrnine in ureznine

Raztrganine

Opekline

Na voljo v lekarnah in
specializiranih prodajalnah

www.cicatridina.si **Dr. Gorkič**

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

V skladu z 18. in 19. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zbornica – Zveza) ter 4., 9. in 10. členom Pravilnika o volitvah in imenovanjih

Upravni odbor Zbornice – Zveze objavlja razpis za volitve podpredsednika/podpredsednice Zbornice – Zveze,

**za mandatno obdobje
od marca 2017 do marca 2021.**

V skladu z 18. členom Statuta lahko kandidira vsak član oziroma članica Zbornice – Zveze, ki izpolnjuje razpisne pogoje.

V skladu z 9. členom Pravilnika o volitvah in imenovanjih mora kandidat oz. kandidatka izpolnjevati naslednje pogoje:

- biti redni/redna član/ica – zaposlen/a medicinska sestra, babica ali zdravstveni tehnik,
- biti član/ica Zbornice – Zveze najmanj 5 let,
- imeti ugled v strokovni javnosti.

Kandidati morajo k vlogi predložiti življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih dejavnostih.

Kandidati naj vlogo naslovijo v zaprti ovojnici na naslov:

Kandidacijska komisija Zbornice – Zveze, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom »Kandidatura za podpredsednika/podpredsednico Zbornice – Zveze. - ne odpiraj!«

Za pravočasno prispele kandidature na razpis se štejejo tiste, ki prispejo na naslov Zbornice – Zveze do vključno **petka, 20. januarja 2017.**

Predsednica Zbornice – Zveze:
Monika Ažman

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Razpis za volitve predsednice/predsednika strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji v skladu s Pravilnikom o delu strokovnih sekcij razpisuje volitve za predsednico/predsednika sekcije za obdobje 2017–2021.

Rok za prijavo kandidatov: 1. april 2017, do 12. ure.

Pogoji za prijavo za mesto predsednice/predsednika:

- član/ica Zbornice – Zveze najmanj 10 let,
- redno zaposlen na ožjem strokovnem področju v Sloveniji najmanj 10 let,
- visoka strokovna izobrazba s področja zdravstvene in babiške nege,
- želja po usmerjanju in razvoju stroke hematologije in onkologije.

Kandidati naj k vlogi predložijo:

- življenjepis s poudarkom na strokovnih aktivnostih,
- vizija delovanja strokovne sekcije MS in ZT v hematologiji.

Vlogo s strokovnim življenjepisom, vizijo in strategijo dela strokovne sekcije za naslednja štiri leta pošljite v zaprti ovojnici na sedež volilno-kandidacijske komisije, na Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom: »Volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji – NE ODPIRAJ«. V vlogi navedite, za katero mesto kandidirate. Obravnavali bomo vloge, ki bodo prispele na Zbornico – Zvezo do vključno 1. aprila 2017, do 12. ure.

Nataša Režun,
predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji Obvestilo o razpisu za volitve predsednika/ce in članov/ic izvršnega odbora strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in sklepa izvršnega odbora št. 10/15092016 z dne 15. 9. 2016 IO **Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji** razpisuje volitve za mandatno obdobje štirih (4) let (2017–2021) za:

- predsednika oz. predsednico strokovne sekcije,
- člane oz. članice izvršnega odbora strokovne sekcije – osem članov/ic.

Pri izbiri kandidatov za izvršni odbor strokovne sekcije se upoštevata regijsko in strokovno načelo. En član IO je s področja odvisnosti.

Vloge s potrebnimi dokazili pošljite **do vključno 15. marca 2017** na naslov: Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana s pripisom: »Volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji – NE ODPIRAJ«. Volitve bodo izvedene na rednem strokovnem srečanju »Svetovalne in motivacijske tehnike, ki bo 14. aprila 2017 v Rogaški Slatini. Volilna komisija bo pregledala vse pravočasno prispele prijave in izdelala kandidacijsko listo.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

mag. Branko Bregar,
predsednik Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji

Razpis za volitve v sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in sklepa izvršnega odbora Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji razpisuje volitve za mandatno obdobje štirih (4) let (2017–2021) za:

- predsednika oz. predsednico strokovne sekcije,
- člane izvršnega odbora strokovne sekcije – osem članov oz. članic.

Razpisni pogoji:

- Redna zaposlitev na ožjem strokovnem področju (nevrologija) v Sloveniji najmanj 10 let za funkcijo predsednika in najmanj 5 let za funkcijo člana izvršnega odbora sekcije.
- Članstvo v Zbornici – Zvezi najmanj 10 let za funkcijo predsednika oz. najmanj 5 let za funkcijo člana izvršilnega odbora sekcije.

Kandidat naj vloži:

- Pisno kandidaturo, iz katere je razvidno, za katero funkcijo kandidira, življenjepis z navedbo strokovne izobrazbe, delovnimi izkušnjami, opis dosedanjih dejavnosti na ožjem strokovnem področju ter podatke o članstvu v Zbornici – Zvezi.
- Dokazilo delodajalca o redni zaposlitvi na ožjem strokovnem področju v Sloveniji 10 oz. 5 let.
- Za funkcijo predsednika strokovne sekcije vizijo in strategijo razvoja sekcije v nevrologiji za mandatno obdobje.

Pri izbiri kandidatov za odbor strokovne sekcije se upoštevata regijski in strokovni princip.

Vloge s potrebnimi dokazili pošljete do vključno **10. januarja 2017**, na naslov: Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom: »Volitve Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji – NE ODPIRAJ.« Posamezni kandidat lahko hkrati vloži kandidaturo za predsednika in za člana izvršnega odbora strokovne sekcije. V omenjenem primeru se na volilni seji najprej izvedejo volitve predsednika ter nato volitve članov izvršnega odbora strokovne sekcije, pri katerih sodeluje tudi tisti kandidat za člana izvršnega odbora, ki ni bil izvoljen za predsednika.

Volitve bomo izvedli na naslednjem strokovnem srečanju, **20. januarja 2017**. Vabljeni k spremljanju objav na spletni strani Zbornice – Zveze in k oddaji kandidatur.

mag. Maja Medvešček Smrekar,
predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

Obvestilo o razpisu volitev predsednika/ce in članov/ic izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji objavlja razpis za volitve **za mandat štirih (4) let (november 2017–november 2021)** za:

- predsednika oz. predsednico strokovne sekcije (**eno mesto**),
- člane oz. članice izvršilnega odbora strokovne sekcije (**osem mest**).

Vloge s potrebnimi dokazili pošljite **do vključno 6. marca 2017**, na naslov Zbornica – Zveza, Ob Železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom: »Volitve Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji – NE ODPIRAJ«.

Volilno-kandidacijska komisija bo pregledala vse pravočasno prispele prijave in izdelala kandidacijsko listo. Pri izbiri kandidatov za izvršilni odbor strokovne sekcije se upošteva regijsko in strokovno načelo.

Volitve bodo izvedene na strokovnem srečanju, ki bo potekalo **26. in 27. maja 2017 v Šmarjeških Toplicah**.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze, v rubriki aktualni razpisi.

Tanja Žontar, dipl. m. s.,
predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babič in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini Obvestilo o razpisu volitev štirih članov oz. članic izvršnega odbora strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini pri Zbornici – Zvezi razpisuje volitve za mandatno obdobje, vezano na mandat predsednika/predsednice sekcije, od **2017 do decembra 2020** za:

- **člane oz. članice izvršnega odbora strokovne sekcije štiri (4) člane oz. članice** po regijskem principu za pomursko, celjsko, belokranjsko in severnoprimorsko regijo.

Pri izbiri kandidatov za izvršni odbor strokovne sekcije se upošteva regijsko in strokovno načelo. Vloge s potrebnimi dokazili pošljite **do vključno 15. 2. 2017** na naslov: Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana s pripisom: »Volitve Sekcije MS in ZT v splošni medicini – NE ODPIRAJ.« Volitve bodo izvedene na rednem strokovnem srečanju, ki bo **10. in 11. 3. 2017 v Strunjanu**.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

Tadeja Bizjak,
predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti Obvestilo o razpisu za volitve predsednika oz. predsednice in članov oz. članic izvršnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze objavlja Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti razpis za volitve za štiriletno mandatno obdobje (november 2017–november 2021) za:

- predsednika/ predsednico strokovne sekcije,
- člane izvršnega odbora strokovne sekcije – osem (8) članov oz. članic.

Pri izbiri kandidatov se upošteva strokovno in regijsko načelo. Kandidati pošljejo prijave na sedež volilne komisije v zaprti ovojnici s pripisom: »Volitve Sekcija MS in ZT v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti – NE ODPIRAJ!«, na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana. Rok za prijavo kandidatov je do vključno 20. marca 2017.

Volitve in potrditev predsednika ter članov izvršnega odbora bodo izvedene na strokovnem seminarju Sekcije MS in ZT v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti, 20. aprila 2017.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze, v rubriki aktualni razpisi. Vabljeni k oddaji kandidatur.

Veronika Vidmar,
predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti

90 let organiziranega delovanja medicinskih sester v Sloveniji

Irena Keršič

V letu 2017 praznujejo medicinske sestre 90 let organiziranega delovanja na Slovenskem, zato obeležju visokega jubileja posebno pozornost posveča tudi strokovno informativno glasilo UTRIP. Bežen vpogled v delovanje strokovne organizacije bomo predstavili v devetih številkah glasila.

Nazivi zaposlenih v zdravstveni negi so navedeni v skladu z nazivi časa, ki ga prispevek obravnava.

Strokovno združenje je nastalo 27. novembra 1927, ko je bila v Ljubljani ustanovljena prva sestrsk organizacija v takratni Jugoslaviji, »Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani«, v katero se je vključilo 13 zaščitnih sester od 36, ki so v obdobju 1924/27 končale »Šolo za sestre pri zavodu za socialno – higiensko zaščito dece v Ljubljani«. Predsednica je bila Antonija Schiffrer. Namen organizacije je bil povezovanje, dobrobit in reševanje perečih vprašanj novo nastalega poklica, podane so bile smernice delovanja, odklonjeno je bilo pokroviteljstvo nad organizacijo, sprejeta je bila prva častna članica organizacije, postavljena je bila članarina in izpostavljeno vprašanje delovne obleke.

Antonija Schiffrer, prva predsednica strokovne organizacije (vir in arhiv: Zbornica – Zveza)

Organizacija se je v 90 letih večkrat preimenovala in sicer: leta 1928 v Organizacijo diplomiranih zaščitnih sester v Ljubljani, leta 1931 v Društvo jugoslovanskih diplomiranih sester – sekcijo dravske banovine v Ljubljani, od 1941 do 1952 so društvene aktivnosti potekale na Referatu za zaščitne sestre na Ministrstvu za ljudsko zdravje, leta 1952 je bilo ustanovljeno samostojno Društvo medicinskih sester Slovenije, leta 1963 Zveza društev medicinskih sester Slovenije, ki je pod svoje okrilje leta 1996 vzela tudi zdravstvene tehnike. Zvezi društev se je 15. 12. 1992 priključila Zbornica zdravstvene Slovenije (v nadaljevanju Zbornica – Zveza). Danes je Zbornica - Zveza organizacija, ki s pogodbo o medsebojnem povezovanju združuje na eni strani »Zbornico« z opredelitvijo stroke zdravstvene in babiške nege in je pod regulacijo države in na drugi strani »Zvezo«, ki opredeljuje prostovoljna strokovna združenja izvajalcev zdravstvene in babiške nege t.j. medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Enovita organizacija Zbornica – Zveza danes združuje več kot 15 000 članov in članic in je s svojim delovanjem prisotna na področju zdravstvenega varstva prebivalstva na Slovenskem ter preko predstavnikov tudi v mednarodnem prostoru. Vzporedno so se v organizacijo vključevale otroške negovalke in babice. Le te so se leta 1920 povezale v Društvo diplomiranih babic v Ljubljani. Pod imenom Slovensko babiško društvo je društvo delovalo od leta 1925 do 31.12.1975 in se 28.2.1976 priključilo Zvezi društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije kot Sekcija medicinskih sester in babic.

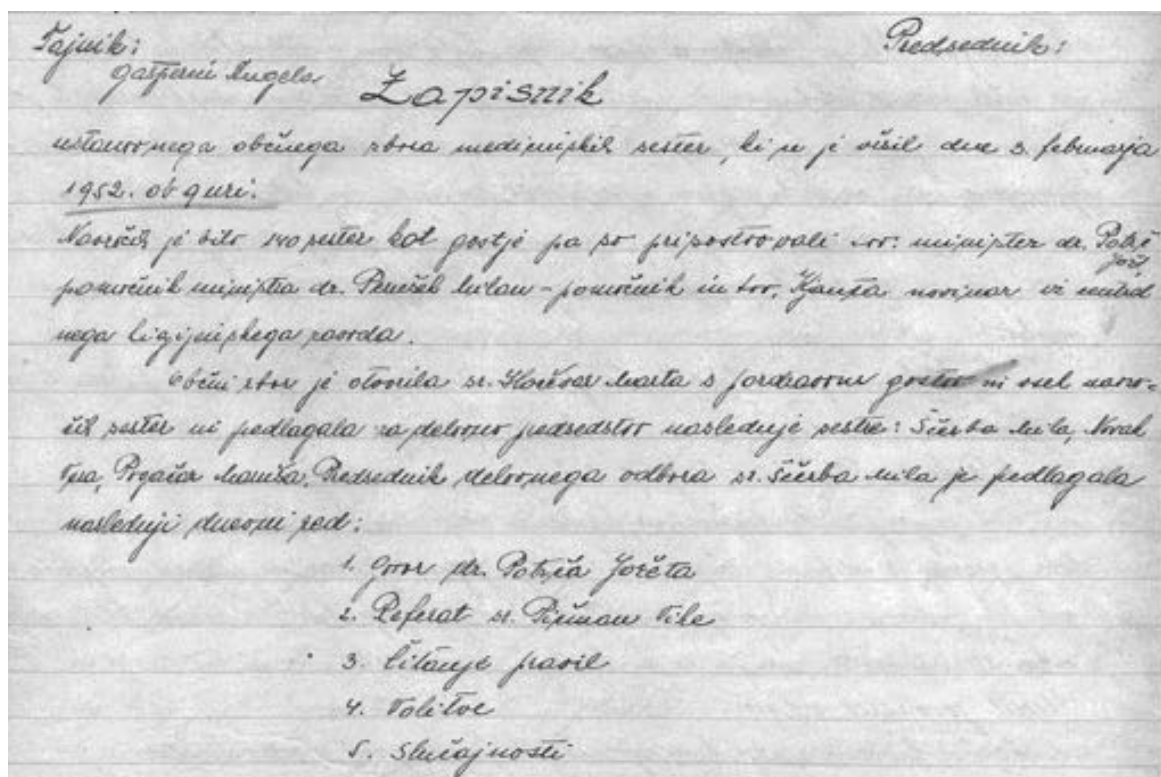

Jubilejni žig registracije Zveze društev medicinskih sester Slovenije 1963 (vir in arhiv: Zbornica - Zveza)

Leta 1932 so bila sprejeta prva pravila delovanja organizacije, ki so opredeljevala tudi njeno **organiziranost**. Organiziranost Društva, Zveze društev in kasneje Zbornice – Zveze se je v zgodovini večkrat spremenila. Od leta 1953 ustanovljenega odbora s sedežem v Ljubljani (ki je imel še pododbor medicinskih sester v bolnišnični dejavnosti in pododbor medicinskih sester v preventivnih zdravstvenih ustanovah) in šestimi pododbori do leta 1981 z enajstimi društvi in enajstimi strokovnimi sekcijami.

Danes organizacijo povezuje enajst strokovnih
regijskih društev ter strokovno delovanje v tri-
desetih strokovnih sekcijah.

Predsednice strokovne organizacije so bile: Antonija Šifrer (tudi Antonija Schiffrer), Angela Boškin, Vika Kecelj Pičman, Marta Hočevan, Neža Jarnovič, Marija Miloradović, Marija Debelak, ponovno Marija Miloradović, Majda Gorše, Marija Šipец, Alja Fazarinc, Ladi Ana Škerbinek, Nana Domanjko, Veronika Pretnar Kunstek, Bojana Filej, Darinka Klemenc in danes Monika Ažman. Najvidnejši vpliv na

Zapisnik ustanovnega občnega zbora leta 1952 v Ljubljani (vir in arhiv: Zbornica – Zveza)

začetek in zgodnji razvoj organizacije sta pred drugo svetovno vojno imeli prva medicinska sestra in socialna delavka na slovenskem Angela Boškin in Viktorija Kecelj Pičman, ki je postavila temelje zdravstvenega varstva šolske mladine. Vse ostale predsednice so s sodelavkami in sodelavci intenzivno sooblikovale povojno obdobje organizacije.

Strokovna organizacija je imela več začasnih **naslovov**, ki so bili na začetku delovanja v prostorih Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, kasneje pa vezani na delovno mesto predsednice organizacije ali pa so gostile v prostorih Skupnosti zdravstvenih zavodov Slovenije na Njegoševi ulici v Ljubljani. Prvi stalni naslov za daljše časovno obdobje je bil na Vidovdanski 9 v Ljubljani in od julija 2009 v novih prostorih Ob železnici 30 v Ljubljani, kjer so še danes.

Članstvo je v strokovni organizaciji strmo naraščalo zaradi večjega števila šolanih medicinskih sester, čeprav je v določenih obdobjih komaj presegalo polovico vseh zaposlenih medicinskih sester. Pridobivanje članstva in obveščanje v preteklosti, zlasti v času med obema vojnoma, je bilo vezano na število predstavnic v posameznem odboru, oddaljenost, finančnega stanja, transporta in velikih delovnih obremenitvah takratnih zaščitnih sestrar. Danes je preprosto, enostavno vklopiš računalnik, vtipkaš <http://zbornica-zveza.si> in dosežeš vir vseh informacij. Samo nekaj podatkov o članih in članicah:

- 1927 – 13 članic
- 1933 – 16 članic
- 1953 – 238 članic
- 1981 – 4450 članic in članov
- 1993 – 5191 članic in članov
- 2015 – 15 000 članov in članic.

Na občnem zboru Društva jugoslovanskih sester – Sekciji dravske banovine je 19. 2. 1933 v Ljubljani predsednica Angela Boškin dejala, naj bodo sestre zavedne članice društva, naj ga promovirajo in pozvala sestre, da se v društvo včlanijo vse sestre, ker bodo s skupnim delom lahko kaj dosegle. Zavedala se je pasivnosti in

pozvala ženske k aktivni vlogi v še kako potrebni strokovni organizaciji. Besede izrečene pred več kot osemdesetimi leti so aktualne tudi danes. Prizadevanja strokovne organizacije so bila že od ustanovitve usmerjena k neprestanemu **strokovnemu izobraževanju**. Za začetke dopolnilnega strokovnega izobraževanja štejemo leto 1935, ko se je ena sestra udeležila dopolnilnega strokovnega izobraževanja v Beogradu. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je razpisalo enomesečni tečaj. Bistveno bolj zastopan je bil 14 dnevni seminar za sestre v zdravstvenem domu Medvode leta 1937 v organizaciji Higienkega zavoda. Danes intenzivnost izobraževanja poteka v organizaciji same Zbornice – Zveze ali preko njenih organov: vsakoletnih programih 31 strokovnih sekcij in programih 11 regijskih društev.

Seminar za zaščitne sestre v ZD Medvode leta 1937 (vir: Angela Košir. Arhiv: DMSBZT Ljubljana)

Medicinske sestre in babice so se zavedale, da je za razvoj stroke in njeno prepoznavnost potrebno neprestano informiranje in izobraževanje. Prva pobuda za **sestrsko glasilo** je bila podana že na ustanovnem občnem zboru. Ker svojega glasila niso imele so sestre predlagale objavo prispevkov v glasilu »Glasnik« Rdečega križa in v reviji »Zdravje.«. Leta 1928 je Angela Boškin objavila v reviji Ženski pokret članek o novo nastalem poklicu zaščitne sestre in v njem spodbujala k ustanovitvi strokovnega združenja na področju tedanje države Kraljevine Jugoslavije. Iz zapisnikov je razvidno, da je v letu 1934 prvič omenjeno glasilo jugoslovanskega društva Sestrinska riječ v katerih so članki tudi naših sester. Zgoščeni začetki publiciranja medicinskih sester se pričnejo z izdajo strokovno informacijskega glasila Medicinska sestra na terenu leta 1954.

Glasilo je izhajalo do leta 1961 in je bilo predhodnica leta 1967 izdanega Zdravstvenega obzornika, ki se je leta 1994 preoblikovalo v strokovno – znanstveno revijo Obzornik zdravstvene nege. Babice so izdajale Babiški vestnik od leta 1929 do 1968. Leta 1993 je pri Zbornici – Zvezi pričel izhajati informativni bilten UTRIP. Založniška dejavnost strokovne organizacije danes obsega izdajo strokovnih knjig, zbornikov, priročnike, brošur in drugo.

Izvajalci zdravstvene in babiške nege so bili za uspešne, kakovostne, varne in prepoznavne dosežke nagrajeni z **nagradami in priznanji** ki jih podeljujejo regijska strokovna društva (srebrni znak od leta 1999), strokovna organizacija (zlati znak od leta 1969 in priznanje za življenjsko delo Angele Boškin od leta 2010), druga strokovna društva in združenja: nagrade 3M, Potrčeve nagrade, nagrade Florence Nightingale, priznanja predsednika države in mnoge druge. Prav tako je veliko priznanj dobila organizacija Z – Z. Izstopajoče je leta 1977 prejeto priznanje Red zaslug za narod s srebrnimi žarki za delovanje na področju razvoja stroke, sodelovanja in humanosti v domačem in mednarodnem prostoru in leta 1997 prejeto priznanje Srebrni častni znak Republike Slovenije.

V nadaljevanju Vsebina dela strokovne organizacije in predsednice strokovne organizacije.

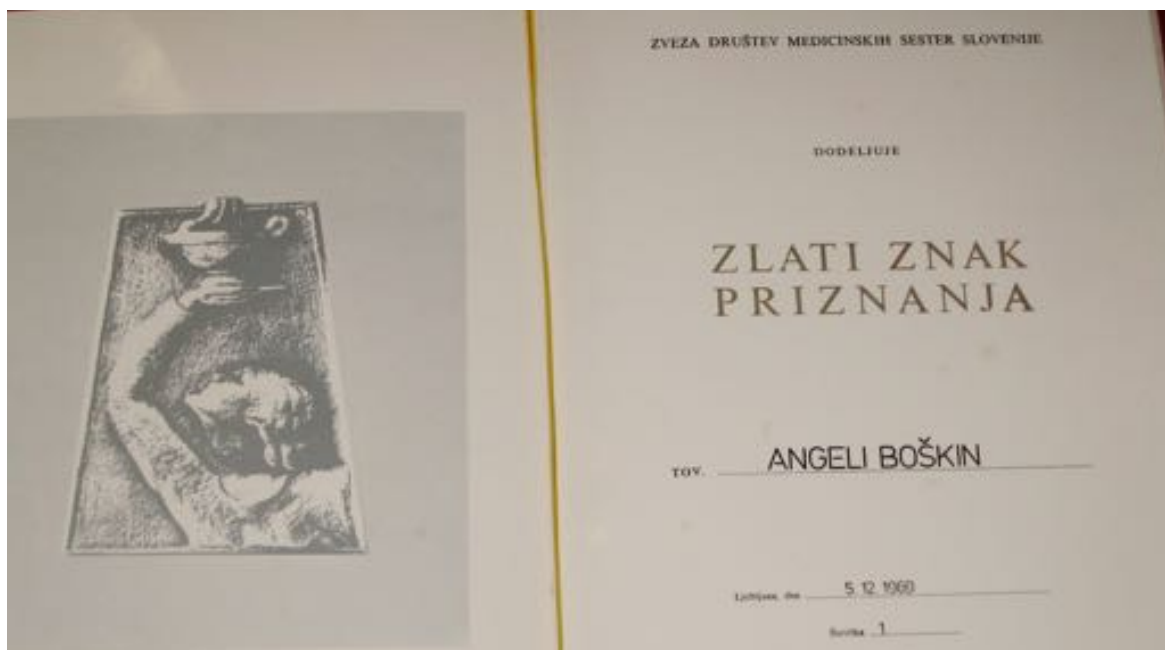
Uporabljeni viri:

Arhiv zapisnikov Organizacije absolventk šole za sestre od 1. 12. 1927 do zapisnika redne letne skupščine Društva medicinskih sester Slovenije 12. 4. 1953. Vir in arhiv: Zbornica – Zveza.

Kersnič, P. & Filej, B., 1997. Jubilejni zbornik ob 70 letnici Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Zbornice zdravstvene nege Slovenije: 1927 – 1997. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Miloradović, M., 1977. 50 – letnica Društva medicinskih sester Slovenije. Ljubljana, november 1977. Vir: Marija Miloradović. Arhiv: Zbornica – Zveza.

Pretnar Kunstek, V. Kratek pregled razvoja društvene dejavnosti medicinskih sester v SR Sloveniji. Vir: Pretnar Kunstek Veronika. Arhiv: Zbornica – Zveza.

Zbornica – Zveza. Dosegljivo na: <https://www.zbornica-zveza.si/>, dne 12. 12. 2016.

Slika 5: Priznanje, plaketa zlati znak ZDMS Slovenije leta 1969 (vir: Podvršič. Arhiv DMSBZT Ljubljana)

Državni zbor sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov s področja zdravstvene dejavnosti

Državni zbor je 20. decembra 2016 s 56 glasovi ZA in 12 PROTI sprejel novelo določenih zakonov s področja zdravstvene dejavnosti, ki v slovenski pravni red implementira materialni del Direktive 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 20. novembra 2013, o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki se nanaša na zdravstvene poklice, za katere velja avtomatično priznavanje poklicnih kvalifikacij (diplomirana medicinska sestra, diplomirana babica, magister farmacije, zdravnik in doktor dentalne medicine).

Zakon o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov s področja zdravstvene dejavnosti opredeljuje, da sme diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik ali diplomirana babica/diplomirani babičar samostojno opravljati delo v zdravstveni dejavnosti, če ima pridobljeno izobrazbo po študijskem programu prve stopnje oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskem programu prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (7. raven) in s tem zaključen študijski program, ki traja najmanj tri leta in je lahko dodatno izražen z enakovrednimi kreditnimi točkami ECTS, in obsega vsaj 4.600 ur teoretičnega in kliničnega izobraževanja oziroma usposabljanja, pri čemer trajanje teoretičnega izobraževanja predstavlja vsaj tretjino, trajanje kliničnega usposabljanja pa vsaj polovico minimalnega trajanja usposabljanja. Zakon določa tudi ustrezno znanje slovenskega jezika, ki je ključnega pomena za učinkovito komunikacijo in medsebojno razumevanje med zdravstvenim delavcem in pacientom ter zagotavlja kakovostno in varno zdravstveno obravnavo, na kar smo v preteklosti opozarjali tudi na Zbornici – Zvezi.

Zbornica – Zveza

Zakon o lekarniški dejavnosti

Povzeto po zapisu Ministrstva za zdravje

Državni zbor Republike Slovenije je 15. decembra 2016 sprejel Zakon o lekarniški dejavnosti. Gre za pomemben predpis, ki po 24. letih nadomešča stari Zakon o lekarniški dejavnosti.

Mnoge države, ki so lekarniško dejavnost prepustile prostemu trgu, se sedaj vračajo v regulacijo. Zakon o lekarniški dejavnosti pa predvideva, da lekarniška dejavnost v Sloveniji ostaja regulirana. To je javna zdravstvena služba splošnega pomena. Njen namen je zagotavljanje kakovostne in učinkovite preskrbe z zdravili in drugimi izdelki za podporo zdravljenja in ohranitev javnega zdravja ter svetovanje glede njihove varne, učinkovite in pravilne uporabe.

Zakon izboljšuje urejenost področja lekarniške dejavnosti, prinaša pozitivne novosti za slovenske paciente in izvajalce ter sledi današnjim potrebam na tem področju. Nov Zakon o lekarniški dejavnosti prinaša sodobne, nujno potrebne rešitve in omogoča, da se slovenska lekarniška dejavnost razvija skladno s svetovnimi standardi lekarništva, ki delujejo v korist pacienta in našega zdravstvenega sistema. Za paciente uvaja t. i. *brezšivno skrb in klinično farmacijo*. Z *izvajanjem farmakoterapijskih pregledov, uvedbo klinične farmacije in pregledom uporabe zdravil bo zagotovljen učinkovit vpliv na vse večji izziv, ki ga predstavlja polifarmakoterapija* – jemanje več zdravil hkrati, s čemer se bo povečala varnost bolnikov s pravilno predpisano terapijo, zmanjšali se bodo neželeni učinki in posledično hospitalizacije ter poraba zdravil. Pozitivna novost za slovenske paciente je mreža, ki do sedaj ni bila določena v zakonu. Ta nam zagotavlja, da bomo imeli prebivalci Slovenije še boljšo dostopnost do zdravil. Na primarni ravni zdravstvenega varstva mrežo lekarn zagotavlja občina ali več sosednjih občin, na sekundarni in terciarni ravni pa država.

Paciente je nedopustno spodbujati k prekomernemu nakupu ali uporabi zdravil, saj se s tem poveča število neželenih učinkov zdravil, neželeno medsebojno delovanje zdravil in drugih izdelkov za podporo zdravljenju, pri čimer lahko nastanejo zdravju škodljive posledice.

Zakon uvaja tudi licence, ki bodo zagotovile popolno strokovno integriteto farmacevtov in s tem sledimo ostalim državam članicam.

Veliko se je govorilo o *vertikalnem povezovanju*. Zakon predvideva prepoved vertikalnih povezav. Ta prepoved pomeni, da izvajalci lekarniške dejavnosti ne bodo smeli biti povezani s pravnimi osebami, ki opravljajo dejavnost industrijske izdelave zdravil in medicinskih pripomočkov ali dejavnost prometa na debelo z zdravili in medicinskimi pripomočki ter drugimi izdelki za podporo zdravljenju in za ohranitev zdravja. Nov Zakon prepoveduje povezovanje v obe smeri. Večina držav EU, ki imajo lekarništvo dobro urejeno, kot so denimo Avstrija, Nemčija, Francija, Italija, prepoveduje vertikalne povezave in zapoveduje, da morajo biti večinski ali izključni lastniki lekarn farmacevti, zaposleni v lekarni. To je zapisano tudi v novem zakonu. Pri snovanju zakona se je sledilo načelu, da mora biti *nosilec in izvajalec lekarniške dejavnosti popolnoma neodvisen* pri opravljanju svojega dela. S tem pa se ne krši in ne ovira proste gospodarske iniciative. To je potrdilo tudi evropsko sodišče.

Zakon o lekarniški dejavnosti opredeljuje *nosilca lekarniške dejavnosti, magistra farmacije*. To je reguliran poklic v EU, kar pomeni, da s svojo osebno odgovornostjo jamči za strokovno odgovornost in neodvisnost. Lekarnarjem pri opravljanju lekarniške dejavnosti ne more in ne sme biti primarni cilj dobiček, ampak preskrba prebivalstva z zdravili, ki je nepridobitna dejavnost.

Osnovni namen lekarniške dejavnosti je torej zagotavljanje kakovostne in učinkovite preskrbe z zdravili in medicinskimi pripomočki ter z neodvisnim, odgovornim in strokovnim svetovanjem pacientom zagotoviti, da bo uporaba zdravil in medicinskih pripomočkov za paciente varna in da bo interes pacienta na prvem mestu pred finančnimi koristmi lekarne.

Zaključki posveta Nasilje nad ženskami med nosečnostjo

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni in babiški negi, ki v okviru Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije deluje od leta 2000, že petnajsto leto obeležuje mednarodne dneve boja proti nasilju nad ženskami. Tokrat smo se svetovni kampanji, ki vsako leto poteka od 25. novembra do 10. decembra v več kot 100 državah, priključili s strokovnim posvetom na temo »Nasilje nad ženskami med nosečnostjo«.

Strokovni posvet je potekal 6. decembra 2016 na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani. Udeležili so se ga strokovnjakinje in strokovnjaki, ki delajo v zdravstvenem varstvu žensk, študentke babištva in zdravstvene nege ter predstavnice organizacij za nudenje psihosocialne pomoči za ženske in otroke - žrtve nasilja.

Na posvetu so s strokovnimi prispevki sodelovali Katja Matko iz Društva SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, doc. dr. Vislava Globevnik Velikonja in doc. dr. Miha Lučovnik iz Ginekološke klinike v Ljubljani, asist. mag. Metka Skubic in asist. Tita Stanek Zidarič iz Zdravstvene fakultete v Ljubljani ter dr. Barbara Mihevc Ponikvar iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Raznolikost strokovnih pogledov udeležencev posveta na problematiko nasilja nad ženskami med nosečnostjo je pokazala, da to temo tudi v zdravstvu, socialnem varstvu, nevladnih organizacijah ter drugih pristojnih institucijah še vedno premalo poznamo. Kljub družbeni in zdravstveni pomembnosti nasilja nad ženskami med nosečnostjo, ta problematika ostaja prezrta.

Sociološki vidiki nasilja nad ženskami med nosečnostjo

Kulturno (stereotipno) namreč velja, da je ženska zaradi nosečnosti zaščitena in nedotakljiva, kar žal – tudi v zdravstvenih ustanovah – nemalokrat onemogoča pravočasno zaznavo nasilja. Zaradi nosečnosti je ženska vključena v posebno zdravstveno obravnavo, družba ji

omogoča, da je ob slabšem počutju lahko doma, prav tako tudi po rojstvu otroka, ko je na porodniškem dopustu. Kar je z zdravstvenega vidika strokovna in varna obravnava za nosečo žensko in otroka, pa je v situacijah siceršnjega nasilja v partnerskem odnosu, lahko dodaten dejavnik tveganja.

Ženske, ki so bile že pred nosečnostjo žrtve nasilja v partnerskem odnosu, zaradi nosečnosti postanejo še bolj ranljive, saj so bolj usmerjene v dom in družino, imajo manj socialnih mrež in so zato bolj socialno izolirane, hkrati pa so tudi ekonomsko bolj odvisne od nasilnih partnerjev. Asimetrija v moči, ki je značilna za vsak nasilni partnerski odnos, se z nosečnostjo še poveča, hkrati s tem pa tudi ogroženost ženske. Za nekatere ženske žal velja, da je prav nosečnost čas, ko prvič pride do nasilja s strani partnerja. Za nekatere pa je nosečnost posledica nasilja, saj je do nosečnosti prišlo zaradi posilstva s strani partnerjev.

Najbolj ogrožajoče za ženske, še posebno med nosečnostjo, je fizično nasilje. Mednarodne raziskave kažejo, da je v povprečju od 1/4 do 1/2 žensk, ki so bile žrtve fizičnega nasilja, doživelo tudi brce in udarce v trebuh, kar je zelo nevarno, tako za žensko kot tudi za otroka. Po podatkih Združenih narodov iz leta 2000, je mogoče trditi, da je na svetu vsaka tretja ženska žrtev nasilja v družini in vsaka četrta med nosečnostjo. Več kot 90% žensk, žrtev nasilja med nosečnostjo, je doživelo nasilje s strani biološkega očeta otroka, ki so ga nosile.

Kako se moramo na nasilje nad ženskami med nosečnostjo odzvati v zdravstvenih ustanovah?

Zaradi lastne varnosti in varnosti otroka noseče ženske manjkrat prijavljajo nasilje, da po prijavi ne bi bilo še huje. Noseče ženske poleg strahu občutijo tudi sram in nemoč, kar jih prav tako demotivira, da bi ukrepale in o nasilju spregovorile. Sivo polje nezaznanega in neprijavljenega nasilja nad ženskami med nosečnostjo je zaskrbljujoče.

Izjemno pomembno je torej, da zdravstveni delavci pacientke (ne le v nosečnosti) nedvoumno večkrat vprašajo, ali preživljajo nasilje, kajti zaznava nasilja nad ženskami je v zdravstvu še vedno nizka. Po zaznavi nasilja pa je treba pacientkam ponuditi podporo in zaščito ter jih informirati o možnih oblikah pomoči. Nasilje nad odraslo žensko v zdravstvenih ustanovah prijavimo le, če se ženska s tem strinja, nasilje nad otroki v družini ali nasilje nad nosečo žensko (zaradi ogroženosti otroka) pa je treba prijaviti na policijo in center za socialno delo. Primere pa je nato potrebno tudi ustrezno dokumentirati.

Zato je zelo pomembno, da o tem problemu ozaveščamo tako strokovno kot širšo javnost, saj o tem vidiku nasilja nad ženskami premalo vemo in premalo govorimo. Ženske, ki med nosečnostjo prihajajo v ginekološke ambulate, k osebnim zdravnikom in v druge zdravstvene ustanove, bi morale s strani zdravnic in zdravnikov ter zaposlenih v zdravstveni in babiški negi dobiti informacije o nedopustnosti in škodljivosti nasilja ter ustrezne informacije o tem, kdo jim lahko pomaga ter jih zaščiti pred nasiljem. Najlažje in najhitreje lahko ženskam, ki doživljajo nasilje (med nosečnostjo) pomagajo prav v zdravstvu. Obisk pri zdravniku je nemalokrat za žensko, ki je žrtev nasilja s strani svojega partnerja, edini prostor, kamor ji partner dovoli iti, saj je sicer socialno izolirana in zaprta v zasebni krog nasilja.

Raziskovanje nasilja nad ženskami med nosečnostjo

V zadnjih desetletjih, predvsem v razvitih državah, se problematiki nasilja nad ženskami med nosečnostjo namenja vse več multiprofesionalne strokovne pozornosti: v zdravstvu, socialnem

varstvu, izobraževanju, nevladnih organizacijah ... Raziskave so namreč pokazale, da je nasilje nad ženskami (posebno v času nosečnosti) nedvoumno povezano tudi z njihovim reproduktivnim zdravjem ter zdravjem otrok.

Raziskava, ki so jo leta 2014 izvedli na Ginekološki kliniki v Ljubljani in je zajela 1.269 žensk med bivanjem v porodnišnici, neposredno po porodu, je pokazala, da:

- je polovica vseh žensk že doživela neko obliko nasilja do 31. leta;
- 40% žensk še vedno trpi zaradi posledic nasilja v preteklosti - najbolj zaradi spolnega nasilja;
- nasilje v preteklosti povečuje tveganje za nasilje v nosečnosti;
- večino nasilja v nosečnosti izvaja intimni partner, predvsem psihično in fizično nasilje; nasilje se v partnerskem odnosu prične v času nosečnosti v 2%;
- nasilje se v povprečju v nosečnosti zmanjša;
- 2% žensk po porodu ocenjuje, da bodo žrtve nasilja že v naslednjem mesecu.

Nasilje v nosečnosti vpliva na reproduktivno zdravje žensk, saj je povezano z večjim številom umetnih in spontanih prekinitev nosečnosti, poveča se tveganje za prezgodnji porod in zastoj rasti ploda v maternici. Pacientke, ki so bile žrtve nasilja, so tudi slabše ocenile svoje zdravje ter izkušnjo poroda.

Raziskava je tudi pokazala, da skoraj 6% žensk v nosečnosti in ob porodu občuti/doživi nasilje s strani zdravstvenih delavcev. V ginekologiji in porodništvu namreč lahko pride do (nehotene in rutinske) zlorabe, saj ženska praviloma pri zdravstveni obravnavi izgubi nadzor nad lastnim telesom in s tem občutenje izgube dostojanstva. Na Švedskem je - primerjalno gledano - pacientov, ki naj bi doživeli nasilje s strani zdravstvenih delavcev, kar 8 – 20%. V razpravi so udeleženke izpostavile kar nekaj takšnih postopkov, ki so sicer del običajne zdravstvene obravnave, a jih noseče pacientke / pacientke po porodu občutijo kot ponižujoče, boleče in kot izgubo dostojanstva.

V raziskavi Ginekološke klinike v Ljubljani je bilo ugotovljeno še, da na doživljanje nasilja s strani zdravstvenih delavcev kategorije, kot so: izobrazba, starost, (ne)zaposlenost, pripadnost etničnim, jezikovnim ali verskim skupinam, nimajo vpliva.

Pokazala pa se je nedvoumna korelacija z nasiljem v otroštvu. Ženske, ki so doživele nasilje v zdravstvenem sistemu, imajo v kar 40% tudi izkušnjo spolne ali druge zlorabe v otroštvu. Zloraba otrok je največji dejavnik tveganja za pojavnost različnih vrst nasilja kasneje v odraslosti in ena od nalog zdravstva je, da nasilje nad otroki/v družini učinkovito prepozna in ukrepa ter žrtve zaščiti.

Nacionalno zdravstveni vidiki problematike

Izjemno pomembno je zmanjševati dejavnike tveganja za nasilje nad ženskami in za nasilje v družini. Mednarodne študije so pokazale, katere prakse in družbene aktivnosti so pri tem učinkovite. Dejstvo je, da je treba v vsaki družbi vzporedno delovati na vseh ključnih ravneh:

- Posameznice in posameznike je treba ozaveščati in izobraževati o nasilju, njegovi dinamiki in posledicah. Hkrati pa je treba razvijati vedno nove oblike pomoči ter ukrepanja za izhod iz nasilnih odnosov in tudi o tem ozaveščati tako strokovne kot širšo javnost.

- Družinam je treba sistematično in znotraj javnih ustanov nuditi svetovanje za konstruktivno reševanje konfliktov in izboljševanje medosebnih odnosov. Razvijati je treba šole za starše in programe obiskov socialnih služb na domu, ozaveščati o škodljivosti nasilja nad otroki ter zmanjševati dostopnost ter rabo nedovoljenih drog ter alkohola. Razvijati je potrebno socialnovarstvene programe hitrih in učinkovitih intervencij za pomoč družinam in za zaščito žrtev nasilja.

- Skupnosti morajo razvijati kontinuirane kampanje o enakih možnostih in enakosti spolov ter ničelne tolerance do vseh vrst nasilja. Ko delujemo zoper nasilje, spreminjamo kulturo in skupnosti, ki jim ljudje pripadajo in se z njimi identificirajo. Sporočila o nedopustnosti nasilja v družini morajo postati javna sporočila naših skupnosti in njihovih vodstev.

- Družba mora sistematično, na vseh ravneh implementirati te ideje ter poskrbeti za ustrezno zakonsko zaščito ter prepoved nasilja v družini. Hkrati mora na vseh ključnih področjih zaposlenim v zdravstvu, vzgoji in izobraževanju, socialnem varstvu, policiji ter sodstvu zagotoviti ustrezna izobraževanja ter usposabljanja ter sprejeti protokole obravnave primerov nasilja v družini.

Doroteja Lešnik Mugnaioni
Irena Špela Cvetežar

Delovna skupina za nenasilje
Vodja Delovne skupine za nenasilje

Novim slovenskim smernicam za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2 naproti

Jana Klavs, predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov

v endokrinologiji

Novosti v letu 2016 - vključenih je nekaj povsem novih poglavij:

- Strategije za izboljšanje oskrbe
- Bariatrična kirurgija in sladkorna bolezen
- Sladkorna bolezen tipa 2 in obstruktivna apneja v spanju
- Sladkorna bolezen in eksokrina insuficienca pankreasa
- Mutimorbidnost in bolnik s sladkorno boleznijo
- Sladkorna bolezen tipa 2 pri otrocih in mladostnikih
- Bolnik s sladkorno boleznijo v paliativni oskrbi
- Sladkorna bolezen in vozniška sposobnost

Sladkorna bolezen tipa 2 je kronična in pogosta bolezen, ki še vedno pomembno skrajšuje preživetje bolnikov, povzroča zgodnejši nastanek srčno-žilnih dogodkov in je najpomembnejši vzrok za končno odpoved ledvic in slepoto. Je kompleksna bolezen, pri kateri želimo z multifaktorskim zdravljenjem dejavnikov tveganja izenačiti izide bolezni bolnikov s sladkorno boleznijo z izidi pri osebah brez nje. Narava bolezni zahteva timski pristop in sodelovanje različnih zdravstvenih strokovnjakov, ki združeno izvajajo oskrbo bolnika na vseh ravneh. Še posebej je pomembna kakovostna oskrba na primarni ravni s posebnim poudarkom na zgodnjem odkrivanju bolezni. Zaradi velike razširjenosti sladkorne bolezni tipa 2 je ustrezna oskrba bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2 v Sloveniji možna le, če je velik del bolnikov v začetnih letih po odkritju bolezni voden na primarni ravni. Pri tem je treba poudariti izjemen pomen kako-

vostne oskrbe od odkritja sladkorne bolezni naprej na kasnejše izide bolezni, s poudarkom na doseganju ciljnih vrednosti za dejavnike tveganja. Bolnikom, obravnavanim na primarni ravni, je treba omogočiti enako dostopnost do storitev in zdravljenja, kot jo imajo tisti, ki so deležni obravnav na sekundarni in terciarni ravni. Kronična narava sladkorne bolezni tipa 2 in njena kompleksnost potrebuje motiviranega in izobraženega bolnika, ki bo sodeloval v procesu zdravljenja kot partner in bo kot tak tudi sodeloval v procesu individualno zastavljenega načrta zdravljenja. Slovenske smernice naj torej ne bodo le v pomoč zdravstvenim timom pri zagotavljanju dolgotrajne, kakovostne oskrbe bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2, ampak tudi vodilo za bolnike, v katero smer želijo nositi breme, ki jim ga bolezen nalaga. Smernice morajo biti žive, se spreminjati usklajeno z novimi spoznanji, ekspertnimi mnenji in

konsenzi. Posledično smo leta 2015 ocenili, da je napočil čas za dopolnitev in obnovo prejšnjih smernic. Z izjemnim trudom in vložkom avtorjev posameznih poglavij, ki so bila nato prilagojena in sooblikovana z aktivnim razpravljanjem v delovnih skupinah nam je uspelo oblikovati »nove«, po našem mnenju izjemno kakovostne slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2.

Pri oblikovanju strokovnih smernic je sodelovala poleg drugih partnerjev tudi Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endokrinologiji. Medicinske sestre imajo pri obvladovanju sladkorne bolezni pomembno vlogo, saj je temelj zdravljenja vseh sladkornih bolezni zdrav življenjski slog, dobro poznavanje vpliva prehrane in gibanja na glikemijo. Medicinske sestre v endokrinologiji so že pred desetletjem razvile nadgradnjo izobraževanja v obliki podiplomskega izobraževanja, po katerem pridobijo specialna znanja o edukaciji oseb s sladkorno boleznijo. Vizija razvoja izobraževanj za potrebe kompetentne edukacije in celostne oskrbe oseb s sladkorno boleznijo se tudi po mnenju Republiškega sveta za zdravstveno nego pri Ministrstvu RS za zdravje nagiba k razvoju podiplomskega izobraževanja v obliki specializacije. Več o prenovi modela edukacije bomo zapisali v prihodnji številki Utripa.

Moč nefarmakološkega zdravljenja je pri sladkorni bolezni temeljnega pomena. Vplivi edukacije so dokazani z različnimi raziskavami, ena teh je bila opisana v decembrski številki Utripa – projekt Zmorem! Nefarmakološko zdravljenje je hkrati temeljno orodje medicinskih sester na primarni ravni. Čeprav je edukacija oseb s sladkorno boleznijo pretežno v strukturirani obliki rezervirana za sekundarno raven zdravstvene dejavnosti, se ta s prenovljenim modelom edukacije vedno bolj udejanja na primarni ravni, predvsem v referenčnih ambulantah, centrih za krepitev zdravja, patronažni oskrbi itd. Nove prenovljene slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2 bodo tako temeljni pripomoček pri obravnavi osebe s sladkorno boleznijo tipa 2 (in njegovih bližnjih) vsem zdravstvenim strokovnjakom, še poseb-

no pa medicinskim sestram, ki delujejo na področju diabetologije, ginekologije, v referenčnih ambulantah, zdravstveno-vzgojnih centrih, patronažni dejavnosti in vsem, ki se s sladkorno boleznijo tipa 2 srečujejo posredno.

Avtorji smo veliko brali in mislili, zapisali tako, kot smo se dogovorili skupaj z mnogimi partnerji, vse to z razlogom, da bo branje prijetno in za bolnika koristno.

Smernice so dostopne v knjižni obliki in na elektronski povezavi:

<http://endodiab.si/priporocila/smernice-za-vodenje-sladkorne-bolezni/>

predstavljamo vam Smernice za obravnavo sladkorne bolezni

1. kongres nefrološke zdravstvene nege z mednarodno udeležbo – Implementacija kakovostne in varne zdravstvene nege pri pacientih v nadomestnem zdravljenju

Mirjana Rep, predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji

Med 24. in 26. novembrom 2016 je v Portorožu potekal 1. kongres nefrološke zdravstvene nege, vzporedno s 6. slovenskim nefrološkim kongresom. Zdravniki in medicinske sestre s področja nefrologije in nadomestnega zdravljenja so se združili v sodelovanju in širjenju znanja ter izkušenj pri obravnavi pacienta s kronično ledvično boleznijo in kronično ledvično odpovedjo. Rdeča nit kongresa nefrološke zdravstvene nege je bila Implementacija kakovostne in varne zdravstvene nege pri pacientu v nadomestnem zdravljenju.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji deluje že 29 let. Lani se je prvič preizkusila v organizaciji in izvedbi kongresa. Poleg gostov iz Nemčije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Makedonije se je kongresa udeležilo več kot sto kolegic in kolegov iz Slovenije kot tudi iz sosednjih držav.

Namen kongresa je bil tematsko zaobjeti celotno področje nefrologije, dati priložnost za izmenjavo izkušenj, za izboljšanje klinične prakse na področju zdravstvene nege pacienta z boleznijo ledvic, prenesti dobre ideje in zamisli v svoje vsakdanje delo, delovna okolja in med sodelavce. Program kongresa je bil zastavljen široko, zaje- mal je teme, kot so pristop k pacientu z boleznijo ledvic, vse oblike nadomestnega zdravljenja, žilni pristop v nadomestnem zdravljenju, psi- hološki vidik, s poudarkom na komunikaciji med zdravstvenim osebjem in komunikaciji v odnosu zdravstveno osebje–pacient, prehrana kot večplastni problem pacientov s kronično

ledvično boleznijo in pomen telesne vadbe za dobro rehabilitacijo ledvičnih pacientov, pa vse do dokumentacije ter njenega razvoja v smeri elektronskega dokumentiranja.

Na razstavnem prostoru je s postrskimi pred- stavitvami sodelovalo trinajst kolegic in kole- gov, ki so predstavili svoje poglede in pristope z vsemi izboljšavami. Zastopano je bilo tudi preventivno področje, ozaveščanje predšolskih in osnovnošolskih otrok v sklopu preventivne- ga programa »Otroci, čuvajte svoje ledvice«. Prejemnica nagrade za najboljši poster je Alen- ka Bitežnik iz Splošne bolnišnice Šempeter pri Novi Gorici. Porast ledvičnih obolenj v svetu in tudi pri nas je skrb vzbujajoč. Trenutno ima vsak deseti Evropejec eno od stopenj ledvične okvare. V prihodnjem desetletju pa se pričakuje še višji odstotek obolelih za ledvično boleznijo. Preven- tiva in zavedanje problema ledvične bolezni sta torej ključna za javno zdravje prebivalstva Slo- venije, zato je nagrada šla v prave roke.

Posebno pozornost smo posvetili kolegicam, ki so s svojim delom ogromno prispevale k razvoju zdravstvene nege pacienta z boleznijo ledvic in k prepoznavnosti Slovenije v evropskem prostoru. Kolegicama Liljani Gaber in Rozalki Mihelič je bilo podeljeno priznanje za dosežke na ožjem strokovnem področju.

Kolegicam Doroteji Žnidarko, dipl. m. s., Alji Jeseničnik, mag. farm., Renal Pharm Slovenija, Reini Dovč Dimec, dr. med., spec. int. med., CMR Slovenija, Nini Kukovič dipl. ekon., Slovenija in Sabini Frumen Pivk ZT CHN, Slovenija, je bila podeljena zahvala za prevod in priredbo priročnika »Žilni pristop, punkcija in oskrba«. Prejele so priročnik »Najboljše prakse za nego arteriovenske fistule«.

Zahvalo za dolgoletno predano sodelovanje, podporo in uvajanje inovativnih pristopov na področju peritonealne dialize je prejela Polona Pirnat, dipl. m. s. Zahvalo za odlično sodelovanje ter podporo pri izvajanju izobraževanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji pa je prejel prof. dr. Damjan Kovač, dr. med., predsednik Slovenskega nefrološkega društva – Slovenskega zdravniškega društva. Zahvala gre tudi vsem predavateljem, ki so si vzeli čas in s svojim sodelovanjem omogočili, da smo lahko izpeljali zastavljeni program. Prisotnost gostov iz Nemčije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Makedonije je kongresu dala mednarodni značaj in širši pomen.

Z organizacijo kongresa skušamo spodbuditi ter motivirati kolegice in kolege k sodelovanju v projektih in strokovnih izzivih, z namenom pospeševanja pretoka znanja v delovna okolja in s tem izboljšati procese v obravnavi pacienta. Vsak novi korak je napredek, ki vodi v razvoj zdravstvene nege, podprte z vsemi elementi kakovosti, kot so filozofija, teoretični modeli, procesni pristopi, standardi in merila, dokumentacijsko-informacijski sistem, uspešna komunikacija, kontinuirana zdravstvena nega, sodobna organiziranost, vodenje, negovalne diagnoze, lastna terminologija, raziskovanje in normativna ureditev. Vse te elemente smo zajeli v strokovnem programu, ker želimo doseči boljše zdravstveno stanje pacienta, izboljšati funkcionalne sposobnosti, dobro počutje, varnost in zadovoljstvo pacienta.

Postrske predstavitve na 1. kongresu nefrološke ZN
(Foto: Tihomir Sumić)

Med otvoritvijo kongresa (Foto: Tihomir Sumić)

Priznanji Strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji za dosežke na ožjem strokovnem področju

Mirjana Rep

V skladu s 4. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze, sklepom 6/16 korespondenčne seje Izvršilnega odbora strokovne sekcije ter sklepom 9/16 Komisije za podelitev priznanj na ožjem strokovnem področju, smo podelili priznanji za dosežke na ožjem strokovnem področju in zasluge pri delu v strokovni sekciji, Liljani Gaber in Rozalki Mihelič.

Priznanji sta prejemnicama podelili izvršna direktorica Zbornice – Zveze, Anita Prelec in predsednica sekcije, Mirjana Rep, na 1. kongresu nefrološke zdravstvene nege v Portorožu, 25. novembra.

Liljana Gaber je bila rojena 25. 3. 1952 v Skopju, kjer je končala osnovno in srednjo zdravstveno šolo. Od leta 1971 pa do upokojitve je bila redno zaposlena v Centru za dializo Kliničnega oddelka za nefrologijo v UKC Ljubljana. Po opravljenem strokovnem izpitu se je kot izredni študent leta 1972 vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani. Marca 1977 je diplomirala in si pridobila naziv višja medicinska sestra. Že na začetku poklicne poti je bila vključena v sodelovanje pri konstrukciji arteriovenskih šantov, pri dializi akutnih pacientov na dislociranih enotah. Sodelovala je pri zdravstveni negi prvih transplantiranih pacientov. Leta 1973 je bila imenovana za vodjo ekipe centra za dializo. Od leta 1980 do 1992 je opravljala dela in dolžnosti oddelčne medicinske sestre v centru za hemodializo, za operacijsko in urgentno dejavnost. Od leta 1992 do 1996 je bila imenovana za glavno medicinsko sestro Centra za dializo UKC Lju-

bljana. V tem obdobju je opravila podiplomski študij iz hospitalne higiene. Od leta 1997 do 2000 je opravljala dela in naloge vodje dializnega centra in uspešno usklajevala organizacijsko, strokovno in mentorsko delo. Od leta 2000 do upokojitve je bila imenovana za koordinatorja delovnega področja KO za nefrologijo v Centru za dializo UKC Ljubljana.

V času svojega aktivnega dela je sodelovala pri uvajanju novih dializnih postopkov:

- Kontinuirane arteriovenske hemofiltracije (CAVH), kontinuirane venovenske hemofiltracije (CVVH) pri akutnih dializnih pacientih.
- Leta 1982 je začela z akutno hemodializo dojenčkov v Sloveniji, istega leta je začela z uvedbo kontinuirane ambulatorne peritonealne dialize (CAPD).
- Spomladi, leta 1983 je začela izvajati membransko plazmoferezo pri odraslih, kot novo metodo zdravljenja v dializnem centru UKC Ljubljana. Kasneje je to metodo izvajala pri novorojenčkih, dojenčkih in malih otrocih na otroški kirurgiji v KC.

- Leta 1985 je začela izvajati dializne procedure PFD (parna filtracija in dializa), nekoliko prej pa tudi zdravljenje s hemoperfuzijo pri akutnih zastrupitvah.
- Januarja 1995 je začela izvajati imunsko absorbcijo za območje Slovenije kot metodo zdravljenja pri pacientih in uvedla negovalni list oskrbe katetrov pri pacientih v hemodializnem zdravljenju.

Od samega začetka je bila vključena v dežurno službo pripravljenosti na domu za potrebe akutnih hemodializ in aferez pri akutni ledvični odpovedi. Od leta 1980 je bila redno vključena v dežurno službo višjih medicinskih sester na Interni kliniki, kasneje pa še v redno delo popoldanske službe na hospitalnem oddelku KO za nefrologijo. Ves čas deluje kot mentorica medicinskih sester pripravnic po opravljenem strokovnem izpitu iz matičnega centra kot tudi medicinskih sester iz Slovenije in tujine. Kot mentorica je vodila pripravnike pri opravljanju strokovnega izpita ter izobraževala in vodila študente iz višje in visoke šole za zdravstvene delavce v Ljubljani. Vodila je izobraževanje dializnih medicinskih sester iz Slovenije o sofisticiranih dializnih metodah, ki jih izvajajo v dializnem centru UKC Ljubljana. Od oktobra 1998 je sodelovala in vodila predavanje na preddializnem izobraževanju pacientov in njihovih svojcev v nefrološki ambulanti.

Že od leta 1980 aktivno sodeluje tako na internih izobraževanjih, kot v Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji, doma in v tujini. Njene pomembne udeležbe na evropskih in svetovnih kongresih:

- Junija 1980 se je prvič udeležila evropskega kongresa za nefrologijo, dializo in transplantacijo EDTNA/ERCA v Pragi.
- Oktobra 1980 aktivna udeležba na 1. jugoslovanskem simpoziju v Dubrovniku, s prispevkom o arteriovenskih šantih.
- V oktobru 1981 se je udeležila 2. jugoslovanskega simpozija v Dubrovniku, s prispevkom o punkciji arteriovenske fistule.

- Oktobra 1983 se je kot vabljeni predavatelj na 4. jugoslovanskem simpoziju na Bledu predstavila s temo akutna hemodializa dojenčkov.
- 1983 se je udeležila 1. jugoslovanskega simpozija o kontinuirani ambulatorni peritonealni dializi v Zagrebu.
- Leta 1983 je bila zaradi svojih aktivnosti na strokovnem področju kandidat za ključnega člana Slovenije v evropskem združenju EDTNA/ERCA. To vlogo je opravljala 15 let.
- Leta 1984 se je udeležila 5. jugoslovanskega kongresa v Strugi, s prispevkom o testiranju plazmafiltrov.
- Leta 1987 je bila prva aktivna udeleženka iz Jugoslavije na EDTNA/ERCA v Berlinu, s prispevkom Plazmofereza pri dojenčku s HUS, ki je bil tudi objavljen v sestrskem učbeniku za dializno zdravljenje Renal care II.
- Leta 1989 se je v vlogi predavateljice in hkrati moderatorja kongresa udeležila EDTNA/ERCA v Glasgowu, s prispevkom Plazmofereza pri dojenčkih in malih otrocih.
- Leta 1997 se je udeležila evropskega kongresa EDTNA/ERCA v Pragi, na temo profesionalnih odnosov na delovnem mestu.
- Aktivna udeležba na 1. sestrskem kongresu Slovenije 17. in 18. novembra 1997 v Ljubljani.
- 1998. leta aktivna udeležba v Laškem, v nefrološki sekciji in leta 2000 kot aktivna udeleženka 1. kongresa odprtih meja A.N.T.E. 2000, med Novo in Staro Gorico z mednarodno udeležbo.
- Leta 1998 je na evropskem kongresu v Barceloni kot priznana predavateljica in strokovnjakinja iz področja nadomestnega zdravljenja nastopala kot moderator in predavatelj.
- Oktobra 1998 se je kot predavateljica udeležila 1. kongresa v nefrologiji, dializi in transplantaciji v Dubrovniku.
- Leta 1999 se je znova udeležila 28. evropskega kongresa EDTNA/ERCA v Berlinu, kot predavateljica in moderatorica kongresa.
- Septembra 1999 se je kot predavateljica udeležila 12. svetovnega kongresa o aferezah v mestu Malmö na Švedskem.
- Leta 2000 aktivna udeležba na 1. kongresu Bosne in Hercegovine.

- Leta 2000 aktivna udeležba na slovenskem nefrološkem kongresu na Brdu pri Kranju, ob 30. obletnici dialize in transplantacije v Sloveniji.
- Leta 2000 aktivna udeleženka EDTNA/ERCA v Lizboni.
- Svoje znanje in izkušnje nesebično deli v domačem okolju že 10 let. Aktivno se udeleži v Sekciji MS in ZT v nefrologiji, dializi in transplantaciji, Sekciji MS in ZT v endokrinologiji, Sekciji MS in ZT v kirurgiji in Sekciji MS in ZT v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji.
- Kot častna članica Hrvatske udruge medicinskih sestara i tehničara nefrologije, dialize i transplantacije aktivno sodeluje na kongresih že od leta 2006.

O pomembnem dogodku je napisala članek za sestrski časopis Utrip in tako informirala širšo slovensko javnost o pomembnih dogajanjih na področju nefrologije, dialize in transplantacije. Iskrene čestitke za vztrajno 42-letno delo, ki je prispevalo k razvoju zdravstvene nege v nefrologiji, dializi in transplantaciji, za ustvarjalnost, prostovoljno delo in srčno širjenje znanja, ki traja še danes.

S priznanjem za delo na ožjem strokovnem področju se želimo medicinski sestri Liljani zahvaliti za vse, kar je naredila in kar bo še naredila za paciente, medicinske sestre in stroko. Njenih 42 let neutrudnega dela, vztrajnosti, raziskovanja in izboljševanja dela v nadomestnem zdravljenju ter povezovanja z evropskimi in drugimi združenji na področju nefrologije, dialize in transplantacije, si vsekakor zaslužijo priznanje.

Podelitev priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju: Izvršna direktorica Anita Prelec, dobitnica priznanja Liljana Gaber, predsednica sekcije Mirjana Rep, (Foto: Tihomir Sumić)

Zalka Mihelič se je rodila leta 1960 na Travi, kjer je zaključila osnovno šolo. Nadaljnja pot jo je vodila v Ljubljano, kjer je nadaljevala šolanje na srednji zdravstveni šoli in ga leta 1979 uspešno zaključila.

Prva zaposlitev je leta 1980 dobila v Vojni bolnišnici Moste Ljubljana, na Kirurškem oddelku. Poklicno pot je nadaljevala v UKC Ljubljana, na Oddelku za hemodializo. Po štirih letih pridobljenih izkušenj na hemodializnem oddelku se je želela preizkusiti na hospitalnem oddelku UKC v Ljubljani. Priložnost se ji je ponudila na Dermatološkem oddelku, kjer je delala eno leto. Leta 1996 je nastopila delo v zasebnem dializnem centru Nefrodial Črnuče. Zaradi visoke ravni osvojenega znanja in pridobljenih delovnih izkušenj, ki jih zna prenesti v vsakodnevno delo, je kmalu postala vodja ekipe in mentorica novo zaposlenih. Leta 2012 je napredovala in postala glavna medicinska sestra dializnega centra Nefrodial Dragomer, kjer dela še danes. V tem obdobju je zaključila študij na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani – področje zdravstvena nega.

Pomemben prispevek k prepoznavnosti ožjega strokovnega področja in strokovne sekcije je izdelava organizacijskega nacionalnega protokola Prostorska ureditev z ločitvijo čistih in nečistih prostorov ter poti, ki je še v obravnavi. Gre za pomemben prispevek za vse glavne medicinske sestre dializnih centrov, saj jim bo v pomoč pri ureditvi dializnega centra po standardih EDTNA/ERCA. Izpostaviti je potrebno njeno prostovoljno delovanje na preventivnem področju ohranjanja zdravja ledvic, kar je izrednega pomena za prepoznavanje bolezni, pravočasno ukrepanje in s tem zmanjševanje števila obolelih.

Je članica delovne skupine za izdelavo nacionalnih protokolov, v kateri sodeluje od samega začetka. Na ta način prispeva svoj strokovni delež, s ciljem, poenotiti delo pri oskrbi in obravnavi pacienta v nadomestem zdravljenju. Njena aktivnost je opazna pri sodelovanju v organizaciji srečanj delovne skupine za izdelavo nacionalnih

protokolov v matičnem centru. Tako izkazuje pripadnost strokovni sekciji. Aktivno sodeluje s sekcijo, se dogovarja, pridobiva mnenja in se vključuje v projekte. Je dolgoletna članica Zbornice – Zveze in Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Pri organizaciji strokovnih izobraževanj za zaposlene v Nefrodialu sodeluje kot predavatelj in organizator srečanj. S strokovnimi prispevki redno aktivno sodeluje na strokovnih srečanjih Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji in mednarodnih konferencah. V okviru internih izobraževanj v Nefrodialovih centrih pa skrbi za neprekinjeno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih. Redno nas opominja na pomemben vidik pri našem delu, to je ohranjanje in združevanje človeške topline, strokovnosti in profesionalnosti. Bolnik, ki je v središču naše pozornosti, je v njenih očeh vedno v prvi vrsti človek, z vsemi svojimi strahovi in tegobami.

Pri Zalki je potrebno poudariti predvsem njeno hitro odzivnost in občutek za prepoznavanje pomembnosti obravnavanih vsebin, ki sta odločilnega pomena pri sodelovanju in reševanju težav, predvsem kadar delujemo na nacionalni ravni. Predano sodelovanje s sekcijo v preventivnih programih, projektih in strokovnih izobraževanjih sledi zastavljeni viziji strokovne sekcije in strategiji Zbornice – Zveze – “Razvoj zdravstvene nege v Republiki Sloveniji do leta 2020”. S svojim delovanjem je veliko prispevala k izboljšanju ozaveščenosti ljudi o pomenu delovanja ledvic, preprečevanju nastanka kronične ledvične bolezni, zgodnjem odkrivanju in zdravljenju ledvičnih pacientov. V okviru svetovnega dneva ledvic je prostovoljno obiskala številne osnovne šole in prenašala znanje o zdravem načinu življenja in pomenu ohranjanja zdravja ledvic. Z mentorskim delom je svoje znanje iz dolgoletnih izkušenj prenašala na nove kolegice, jih uvajala v delo z upoštevanjem smernic in standardov na evropskem nivoju in s tem skrbela za varnost pacienta. Ob strokovnem delu se je kot glavna medicinska sestra izkazala kot dober menedžer za koordinacijo in

Podelitev priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju (z leve proti desni): Izvršna direktorica, Anita Prelec, dobitnica priznanja Rozalka Mihelič, predsednica sekcije Mirjana Rep (Foto: Tihomir Sumič)

vodenje celotnega področja. Strokovna sekcija je v sodelovanju z delovno skupino za prehrano pri Nefrološkem društvu v klinični raziskavi na področju prehranjenosti pacientov v nadomestnem zdravljenju vključila vse dializne centre v Sloveniji. Sodelovanje Nefrodialovih centrov je bilo opazno z doslednim delom in pravočasnim poročanjem rezultatov. Sodelovanje je prispevalo k boljši obravnavi pacientov v smislu uvajanja pravočasnih ukrepov in odpravljanju nedohranjenosti, ki so eden od glavnih problemov pacientov v nadomestnem zdravljenju. Sodelovala je v raziskovanju s testiranjem na področju sanitetno fiksacijskega materiala za dializne igle in sanitetnega materiala za oskrbo dializnih katetrov. Cilj raziskave je bil poiskati najbolj optimalen sanitetni material za oskrbo pacienta v nadomestnem zdravljenju. Zalka je svojih 36 let

dela ob bolniku gradila z veseljem, predanostjo, učenjem, zgledom in odločnostjo. Izkazala se je kot izredno dobra specialistka in strokovnjakinja. Kot članica delovne skupine za nacionalne protokole s svojo strokovnostjo prispeva k razvoju nefrološke zdravstvene nege v slovenskem prostoru. V kolektivu poleg organizacijskih in strokovnih obveznosti skrbi za duhovno plat zaposlenih, zato jo vsi zaposleni spoštujejo in cenijo. Njena pripravljenost za sodelovanje, spodbujanje k inovativnosti in pozitiven odnos do izzivov so odraz njene strokovnosti in osebnosti, zato je bila predlagana in izbrana za priznanje sekcije za dosežke na ožjem strokovnem področju.

Ishemična bolezen srca

Tanja Žontar, predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

Ishemična bolezen srca je bila rdeča nit strokovnega srečanja, ki je potekalo 17. novembra lani v Ljubljani in so ga organizirale Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini ter Sekcija medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji. Namenjeno je bilo predvsem medicinskim sestram, ki delujejo v zdravstvenih timih referenčnih ambulant družinske medicine.

Bolezni srca in žilja v razvitih deželah, med katere sodi tudi Slovenija, še vedno predstavljajo glavni vzrok obolevanja in smrti. Dejavnike tveganja za nastanek le-teh lahko razdelimo na tiste, na katere žal nimamo vpliva, kot so dednost, spol in starost. Na večino drugih pa lahko vplivamo tudi sami. Sem sodijo kajenje, debelost, fizična neaktivnost, nezdrava prehrana, stres, sladkorna bolezen, zvišana raven maščob v krvi, zvišan krvni tlak. Pri odkrivanju in vodenju teh bolnikov imajo poleg zdravnikov zelo pomembno vlogo tudi medicinske sestre, ki delujejo v referenčnih ambulantah družinske medicine. Bolniki so v teh ambulantah z njihove strani deležni aktivnega presajanja za posamezne kronične bolezni in zdravstveno-vzgojne obravnave, tako v smislu preventive, kot vodenja že odkrite kronične bolezni, ki jo zdravi zdravnik. Medicinske sestre se v teh ambulantah zelo pogosto srečajo prav z bolniki, ki jih je bolezen že prizadela. Zato je zelo pomembno dodatno izobraževanje in spremljanje novosti na področju zdravljenja.

Glede na zelo veliko zanimanje udeležencev je bilo izobraževanje zelo dobrodošlo. Teme so bile razdeljene v tri vsebinske sklope. V prvem sklopu Akutna stanja je bil predstavljen protokol vodenja bolnika z ishemično boleznijo srca v

referenčni ambulant. V predavanju Akutni koronarni sindrom so bili nazorno prikazani znaki miokardnega infarkta – kako poteka, kako nujno je hitro ter pravilno ukrepanje, da čim bolj zmanjšamo posledice za srčno mišico in povečamo preživetje bolnikov. Urgentni EKG je prav gotovo ena zelo pomembnih tem, ki je pritegnila poslušalce s praktičnim prikazom motenj ritma, ki lahko spremljajo miokardni infarkt. Ob koncu prvega sklopa je bil predstavljen primer obravnave takšnega bolnika na terenu.

V sklopu vodenja dejavnikov tveganja je bil velik poudarek na urejenem krvnem tlaku, kar lahko dosežemo z rednim jemanjem predpisanih zdravil in spremembo življenjskih navad. Kajti že znižanje povprečnega sistoličnega tlaka za 2 mm Hg lahko zmanjša tveganje za smrt zaradi koronarne srčne bolezni za 7 % in zaradi možganske kapi za 10 %. Veliko pozornosti je bilo namenjene tudi ureditvi holesterola in drugih maščob v krvi. Korist zaradi znižanja holesterola se pokaže že v prvem letu zdravljenja in je iz leta v leto večja. Zmanjšajo se možnosti za srčno-žilne zaplete. Pri tem ima poleg zdravil zelo velik vpliv zdrava prehrana, kjer je v ospredju, kot najustreznejši, mediteranski način prehranjevanja.

V zadnjem sklopu z naslovom Rehabilitacija bolnika po miokardnem infarktu, so bile predstavljene možnosti rehabilitacije, ki so nujno nadaljevanje zdravljenja. Žal je teh možnosti vedno manj, ker je vedno manj bolnikov po miokardnem infarktu napotenih na zdraviliško zdravljenje. Možnosti za ambulantno rehabilitacijo pa so zelo omejene, saj jo v Sloveniji izvajajo le v dveh centrih. Tako imajo bolniki vedno manj ustreznih navodil, kako biti fizično aktiven in se vrniti v vsakdanje življenje ter pri tem krepiti svoje zdravje.

Predavali so priznanji strokovnjaki s področja medicine, zdravstvene nege in fizioterapije, ki so sodelovali tudi na okrogli mizi, kjer se je razvila zelo zanimiva razprava, ki je pomagala razjasniti marsikatero vprašanje, s katerim se medicinske sestre srečujejo pri svojem delu.

Strokovno srečanje je podprla Krka d. o. o., ki je v letu 2016 izdala tudi publikacijo »V skrbi za vaše zdravje«, z naslovom Bolezni srca in žilja, ki bo medicinskim sestram prav gotovo v pomoč pri zdravstveno-vzgojnem svetovanju bolnikom.

Med predavanji

Reševanje konfliktov in obvladovanje stresa na delovnem mestu

Rebeka Kokalj Vrtarič

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov medicine dela, prometa in športa je lani, 30. septembra pripravila strokovno srečanje v Portorožu na temo »Reševanje konfliktov in obvladovanje stresa na delovnem mestu«.

Udeleženci strokovnega srečanja (Foto: Helena Savšek)

Na otvoritvenem srečanju in v pozdravnem nagovoru nam je predsednica strokovne sekcije in organizatorica srečanja, dr. Nevenka Šestan zaželela dobrodošlico.

V današnjem svetu hitrega načina življenja, kjer prevladuje stresen način življenja, si vsak skuša pomagati in premagovati stres na svoj način.

Stres kot naraven mehanizem prenašamo iz roda v rod in nam omogoča ustrezno in učinkovito prilagajanje na spremembe. Določena količina stresa nas motivira in nam daje energijo

za doseganje ciljev. Pri tem pa je obvladovanje stresa odvisno od posameznikove psihične in fizične kondicije ter od načinov spoprijemanja s stresnimi dejavniki. Velikokrat stresorji obstajajo neodvisno od nas in zato je dobro poznati metode, ki nam pomagajo preoblikovati naše lastne odzive nanje.

Kot ugotavljajo strokovnjaki, je samo uspešen in zadovoljen posameznik lahko del uspešne organizacije.

Zdravstvenim delavcem ne povzroča stresa samo preobremenjenost na delovnem mestu, temveč tudi komunikacija s pacienti. Vedno več je stresnih situacij, ki jih medicinskemu osebju povzroča verbalno nasilje pacientov in njihovih svojcev.

Kako se obvladovati in braniti pred konflikti na delovnem mestu, nam je predstavil dr. Željko Čurić v dveh sklopih svojega predavanja. Željko Čurić je doktor medicine, psihiater, psihoterapevt. V tri in polurnem predavanju z vajami in odgovori na vprašanja, nam je predavatelj predstavil, kaj pomeni konflikt.

V sklopu predavanj smo spoznali, da so konflikti sestavni del življenja uspešnih ljudi. Notranji konflikti in konflikti z drugimi imajo skupno lastnost – temeljijo na željah. Prav zato upravljanje s konfliktnim položajem zadnjih sedem let predstavlja vse bolj sestavni del čustvene inteligence in posledično socialne uspešnosti. Prepoznati konfliktni položaj, izbrati pravilno strategijo in se pravilno prilagoditi trenutnim razmeram, postaja nujnost zasebnega in poslovnega časa.

Njegovo predavanje nas je navdušilo, osnove je predstavil na razumevajoč način in jih podprl s primeri iz prakse. Z novimi spoznanji smo pridobili tudi nove moči za nadaljnje delo.

V tretjem sklopu predavanj smo poslušali predavanje asist. dr. Nataše Drnovšček Hafner z naslovom Prepoznavanje in učinkovite strategije spoprijemanja s stresom pri delu. Opredelili smo pojme stres, povezan z delom, psihosocialna tveganja v delovnem okolju in opozorilna znamenja. Poudarili smo opozorilna znamenja in kako je naše telo kazalnik stresa, ko nam pošilja opozorilne znake, na katere moramo biti pozorni.

Naučili smo se vzdrževati ravnovesje med delom in počitkom in poudarili pomen fizične aktivnosti.

Strokovno srečanje smo zaključili z uro za sprostitve in se naučili tehnik sproščanja, ki nam jih je predstavil Peter Hribar, dipl. fiziot., in zaključili s sprehodom od Portoroža do Pirana.

Sprostitvene tehnike na delovnem mestu (Foto: Helena Savšek)

Z nasmehom za nasmeh

Damjana Grubar

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu je 14. oktobra 2016 organizirala strokovno srečanje z mednarodno udeležbo v Kranjski Gori. Srečanje se je odvijalo v slogu mota »Z nasmehom za nasmeh«.

Na uvodnem predavanju nam je nutricionistka Andreja Širca Čampa s svojim bogatim strokovnim znanjem na slikovit in zanimiv način predstavila vpliv prehrane na ustno zdravje otrok in mladostnikov. Dokazano je, da dejavniki nezdravega življenjskega sloga v otroštvu spadajo med ključne vzroke za nastanek najpomembnejših kroničnih nenalezljivih bolezni kasneje v življenju, način prehrane in izbira živil vplivata na celo vrsto bolezni zob in obzobnih tkiv. Skrb vzbujajoče je dejstvo, da se pri otrocih povečuje uživanje predelanih energijsko gostih živil z visoko vsebnostjo sladkorja in kislin. Kako se lahko približamo otrokom, jim na primeren in zabaven način predstavimo zdravo hrano, skupaj z njimi pripravimo zdrav obrok in ga tudi z užitkom pojemo, je predstavila Rosita Stojkovič, dipl. m. s. Na naše srečanje je prinesla košček otroške razigranosti, sproščenosti in vedoželjnosti, ki jih zna izvesti ob izvajanju zobozdravstvene vzgoje in preventive. Dobile smo marsikatero idejo, ki jo bomo z veseljem uporabile pri svojem delu.

Taja Borštnar, univ. dipl. soc. del., je v nadaljevanju poudarila pomembnost medosebnega odnosa slehernega posameznika, predstavila in razložila dinamiko le-tega in katere so tiste veščine, ki jih pomagajo izboljšati. Spomnila nas je, da smo v medosebnih odnosih vsak dan od jutra do večera, od rojstva do smrti in bolj kot se zavedamo njihove pomembnosti in potrebe po

negovanju, bolj smo v življenju izpopolnjeni in produktivni. Odnosi definirajo naše osebnosti ter način, na katerega se odzivamo na ljudi, narokujejo naše splošno zadovoljstvo in življenjsko srečo. Zaključila je v slogu srečanja: »Vaš nasmeh vpliva ne le na zdrav nasmeh vaših pacientov kot posledica zdravih zob, ampak tudi na nasmeh, ki izraža, da se pri vas varno počutijo, da k vam radi pridejo in zadovoljni odidejo.«

Kako pomemben je dober preventivni zobozdravstveni program pri otrocih je poudarila Mojca Košorok, dr. dent. med., spec. pedontolog. Dolžnost vseh, ki delajo z otroki na tem področju, je, da ga izvajajo kontinuirano in dosledno.

Švedski vidik zobozdravstvene vzgoje in preventive je predstavila gostja iz Švedske Lina Gassner Kanters, dipl. ustni higienik. Švedska velja kot dežela z visoko stopnjo ustnega zdravja prebivalstva. Šolstvo je organizirano na zavidljivi ravni. Z zanimanjem smo prisluhnili predstavitvi poklica zobne asistentke in ustnega higienika na Švedskem, kjer traja šolanje za poklic zobne asistentke 1,5 leta po srednji šoli, za poklic ustnega higienika pa 2–3 leta. Poudarila je, da je tesno sodelovanje celotne ekipe (pacient, zobozdravnik, zobna asistentka, ustni higienik) ključnega pomena, ko govorimo o ustni higieni. Največ pa je seveda odvisno od pacienta samega. Težko pa je razumeti dejstvo, da pri nas nimamo več šole za zobne asistentke in da učimo o

skrbi za ustno zdravje, čeprav program formalnega izobraževanja ne vključuje vsebin ustnega zdravja. Kako pomembno je ustno zdravje, govori dejstvo, da je periodontitis šesta najbolj pogosta bolezen na svetu, ki prizadene 10–15 % odrasle populacije. Veliko sistemskih in kroničnih bolezni je povezanih s periodontitisom. Poklic zobne asistentke zaznamuje dolgotrajno delo sede ali stoje. Posledica tega so pogosto venske težave, ki lahko vodijo do kroničnega venskega popuščanja. Na to nas je opozorila Justina Somrak, VMS. Ne smemo spregledati prvih znakov in če je potrebno, moramo dovolj zgodaj začeti z zdravljenjem.

Vse prisotne je ob koncu srečanja s svojo energijo navdušil Gašper Pinter, dipl. kin. Da bi lahko dobro opravljali svoje delo in izpolnjevali svoje poslanstvo, moramo najprej poskrbeti zase. Aktivni odmor na delovnem mestu je pomemben dejavnik, ki pa je odvisen od nas samih in od tega, kako si ga bomo organizirali.

Zgovorna je misel: »Potovanje dolgo tisoč milj se začne z enim korakom.« Lao Tse

Z nasmehom smo zaključili srečanje in se Kranjski Gori zahvalili za gostoljubje. Še enkrat se je potrdilo, kako pomembna so takšna srečanja za naše delo, saj si tako bogatimo znanje, se spoznavamo, povezujemo, si izmenjujemo izkušnje in se učimo drug od drugega.

Z leve proti desni: Lina Gassner KanTERS, predavateljica iz Švedske, Marina Čok in Saška Gostič

9. posvet vodij patronažnih služb s strokovnimi vsebinami

Martina Horvat, Andreja Krajnc

Posveti vodij patronažnih služb so postali pomemben del aktivnosti Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti (Sekcije). Letošnji, že deveti po vrsti je potekal 8. decembra na Brezovici pri Ljubljani. Udeležilo se ga je 75 udeleženk in udeležencev iz 56 zdravstvenih domov (85 odstotkov) ter predstavnice Združenja zasebnih patronažnih medicinskih sester.

Predstavniki patronažnih služb iz treh zdravstvenih domov se posveta v preteklih štirih letih niso nikoli udeležili. V veliko veselje nam je bilo, da se je vabilu odzvala tudi predsednica Zbornice – Zveze, Monika Ažman.

Od leve proti desni: Monika Ažman, Marija Firbas, mag. Jožica Ramšak Pajk, Mira Peroša, mag. Andreja Krajnc, Andreja Šavc, Berta Jež in Martina Horvat

Na posvetu smo še enkrat čestitali kolegicam, ki so prejele Zlati znak za leto 2016 –Miri Peroša, mag. Jožici Ramšak Pajk in mag. Andreji Krajnc; kolegicam prejemnicam srebrnega znaka – Mariji Firbas in Patronažni službi Zdravstvenega doma Slovenj Gradec ter se zahvalili Berti Jež, vodji patronažne službe Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, za dolgoletno dobro sodelovanje.

Predsednica Zbornice – Zveze, Monika Ažman, je v uvodu predstavila **Aktualne dogodke v zdravstveni in babiški negi**. Kot najpomembnejše je izpostavila aktivnosti v zvezi s prenovo poklicnega standarda za poklic tehnika zdravstvene nege, katerega kompetence bodo tudi v prihodnje ostale na nivoju srednje strokovne izobrazbe. Predstavila je številne aktivnosti, ki se dogajajo v zvezi z izvajanjem javnih pooblastil. Kot trenutno aktualno dogajanje za področje patronažne dejavnosti je posebej izpostavila uspešen zaključek projekta izvajanje peritonealne dialize na pacientovem domu in v socialno-varstvenih zavodih, ki je bil predstavljen ZZZS. Seznanila nas je tudi z vsebino sestanka, ki je potekal na Zdravniški zbornici Slovenije.

Sistemske ureditve dolgotrajne oskrbe v Sloveniji nam je predstavila Tatjana Buzeti z Ministrstva za zdravje. Cilj nove ureditve sistema dolgotrajne oskrbe in osebne asistence je vzpostaviti celovit sistem pomoči osebam, ki so dolgotrajno ali trajno nesamostojne pri opravljanju temeljnih dnevnih in podpornih aktivnosti ter posledično tudi pri socialnem vključevanju. Vzpostavitev sistema integrirane obravnave (zdravstvene in socialne) v domačem okolju je nujna z vidika krepitve pravočasne pomoči in podpore na domu in zmanjševanja koriščenja dražjih institucionalnih, predvsem zdravstvenih storitev dolgotrajne oskrbe. Sprejem zakona o

dolgotrajni oskrbi in osebni asistenci je ena od prioritet aktualne vlade, prav tako kot zdravstvena reforma. S predlogom nove zakonodaje je predvideno oblikovanje enovitega, integriranega sistema storitev in prejemkov, združevanje večine obstoječih finančnih virov, njihova učinkovitejša poraba ter zagotovitev novih, dodatnih virov.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je v oktobru javnosti predstavil rezultate mednarodnega projekta *»Zdravje v občini«*, ki omogočajo prikaz zdravstvenega stanja ljudi v slovenskih občinah in primerjavo med njimi. Udeležencem posveta je o tem spregovorila Sonja Tomšič, članica skupine strokovnjakov na NIJZ, ki je razvila slovenske profile zdravja občin. Namen projekta je krepitev zdravja in preprečevanje bolezni v lokalnem okolju, kjer ljudje živijo in delajo, ter omogočiti boljše dostopnost in dosegljivost zdravstvenih podatkov v Sloveniji. Izdelki Zdravje v občini so oblikovani na podlagi različnih kazalnikov zdravja (prebivalci in skupnost, dejavniki tveganja za zdravje, preventiva, zdravstveno stanje in umrljivost) iz več virov podatkov (NIZ, Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani, Onkološki inštitut, Javna agencija za varnost v cestnem prometu, Inštitut RS za socialno varstvo, Ministrstvo za finance RS in Statistični urad RS). Za vsako občino so oblikovane tematske karte s prikazi kazalnikov, kratka publikacija ter tabela s podatki za vse občine, upravne enote in statistične regije. Vsi izdelki so dostopni prek spletne aplikacije obcine.nijz.si, kjer bodo vsako leto posodobljeni in dopolnjeni z novimi javnozdravstvenimi vsebinami, relevantnimi za vse občine. V letošnjem letu so predstavljene vsebine s področja uporabe alkohola, telesne aktivnosti in debelosti.

Mag. Andreja Krajnc je predstavila *Analizo realizacije delovnega programa po izvajalcih patronažnega varstva za leto 2015*. Analiza, v kateri je bila prikazana letna realizacije delovnega programa, obravnave, evidentirane ob nedeljah in praznikih ter delež preventivnih in kurativnih obravnav, je bila narejena na podlagi podatkov

ZZZS. Iz analize podatkov je razvidno, da med regijami in tudi znotraj posameznih izvajalcev iste regije, obstajajo velike razlike, tako v indeksu realizacije delovnega programa, kakor tudi v razmerju med opravljenimi preventivnimi in kurativnimi obravnavami. Iz podatkov je razvidno, da posamezni izvajalci še vedno ne zagotavljajo patronažnega varstva ob nedeljah in praznikih.

Tudi letos je organizacijo posveta podprlo podjetje Soča oprema. Tamara Bokalič nas je v njihovem imenu seznanila z **novostmi na področju medicinsko tehničnih pripomočkov**.

V nadaljevanju sta Nataša Medved in Martina Horvat z NIJZ predstavili **Širitev nadgradnje koncepta izvajanja preventive za odrasle**. Pri pripravi prispevka je sodelovala tudi Sanja Vrbovšek, ki pa se posveta žal ni mogla udeležiti. Koncept je bil razvit v projektu *Za boljše zdravje in zmanjševanje neenakosti v zdravju – Skupaj za zdravje*, ki ga je v okviru programa Norveškega finančnega mehanizma 2009 – 2014 vodil Nacionalni inštitut za javno zdravje. Eden od izdelkov projekta je tudi priročnik *Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih*, ki je, skupaj z ostalimi gradivi, nastalimi v projektu, dostopen na spletnih straneh projekta Skupaj za zdravje www.skupajzazdravje.si. Zelo pomemben del nadgradnje koncepta preventive za odrasle je namenjen Centru za krepitev zdravja, ki je samostojna organizacijska enota v organizacijski strukturi zdravstvenega doma in ključna organizacijska struktura na primarni ravni zdravstvenega varstva za zagotavljanje dejavnosti krepitve zdravja, zdravstvene vzgoje in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalni skupnosti. Zaradi vključevanja neodzivnikov, oseb, ki se ne odzovejo na vabilo na preventivi pregled v ambulantno oziroma v preventivno obravnavo, se bo sodelovanje in povezovanje med dipl. m. s. v referenčni/ambulantni družinske medicine (R/ADM) in dipl. m. s. v patronažnem varstvu še dodatno okrepilo. Predstavljena je bila tudi možnost izvajanja preventivnih pre-

gledov ob prisotnosti medkulturnega mediatorja - tolmača. V okviru *Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike* se bo v letu 2017 pričel izvajati projekt »*Nadgradnja in razvoj preventivnih programov in njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu v lokalnem okolju*«. Vzpostavljenih bo 25 centrov za krepitev zdravja (CKZ). Okrepile se bodo preventivne dejavnosti v primarnem zdravstvenem varstvu za vse ciljne skupine, s posebnim poudarkom na preprečevanju in boljši oskrbi kroničnih bolezni ter podpori izvajanju skupnostnega pristopa, kot načelo v zdravstvenem domu, s posebnim poudarkom na zadovoljevanju specifičnih potreb najbolj ranljivih. S prenovo programov in jasno opredelitvijo preventivnega dela v patronažnem varstvu bodo pacienti v domačem okolju enakovredno obravnavani. Vloga diplomiranih medicinskih sester v patronažnem varstvu bo ključna v integriranih interdisciplinarnih preventivnih obravnavah ranljivih skupin prebivalstva. Pri pacientih, ki ne morejo dostopati do zdravstvenih institucij, lahko v domačem okolju preventivne programe smiselno izvajajo diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu ter se pri tem povezujejo s timi v R/ADM ter CKZ. Prav tako bodo izvajale »*Posvetovalnice v lokalni skupnosti*«,

analizirale posamezna terenska območja (demografski, epidemiološki idr. dejavniki, identifikacija ranljivih skupin) ter pripravile dokument za svoje terensko območje. Izvajale bodo dodatne preventivne aktivnosti (t. i. stopnjevane intervencije) pri otročnicah, novorojenčkih in dojenčkih, glede na »kriteriji ranljivosti«.

Za konec pa so udeleženci posveta, skupaj z Marjeto Keršič Svetel z NIJZ, odkrivali in se pogovarjali o **izzivih komunikacije v patronažnem varstvu** ter tako aktivno prispevali k poglavju v priročniku, ki nastaja.

Tekom posveta smo udeleženci v živahni razpravi izpostavili nekatere probleme, izmenjevali mnenja in izkušnje ter predlagali nekatere možne rešitve. Ob zaključku srečanja je Martina Horvat povedala, da so priporočila sodelovanja med izvajalci patronažnega varstva in Slovenskega društva hospic v zaključni fazi priprave. Svečan podpis dogovora bo predvidoma v mesecu januarju. Udeležence posveta je seznanila s tem, da bodo v letu 2017 tudi volitve predsednice/ka Sekcije in članov izvršilnega odbora, saj v začetku novembra dosedanjemu vodstvu potече mandat.

Udeleženci posveta

Še kratek povzetek najpomembnejših izvedenih aktivnosti v letu 2016:

- Spomladi smo izdali publikacijo *Priporočila obravnave pacientov v patronažnem varstvu za diplomirane medicinske sestre*.
- Sodelovali smo v projektu izvajanje peritonealne dialize na pacientovem domu in v social-novarstvenih zavodih.
- Analizirali smo podatke o opravljenih storitvah in pripravljali izhodišča za nadaljnje ukrepe, z željo dokončne ureditve financiranja področja patronažne dejavnosti.
- Sestali smo se na dveh rednih sejah in izvedli tri korespondenčne seje izvršnega odbora sekcije. Redno smo se udeleževali sej OSS ter drugih aktivnosti v okviru Zbornice – Zveze in širše.
- Aktivno, s prispevkom *Neprekinjeno zagotavljanje patronažnega varstva*, smo sodelovali smo na 15. simpoziju zdravstvene in babiške nege »Prožnost zdravstvene in babiške nege skozi odgovornost, varnost, kakovost«, ki ga je ob mednarodnem dnevu medicinskih sester organizirala Zbornica – Zveza.
- Še vedno izvajamo aktivnosti, povezane z obveščanjem o porodih in rojstvih, ki smo jih v letu 2013 že skoraj zaključili (pripravljene so vse strokovne podlage), vendar še vedno niso dokončane zaradi zastoja na sistemski ravni.
- Nadaljevali smo s sodelovanjem v projektu NIJZ »*Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju v Sloveniji*« s krajšim nazivom »*Skupaj za zdravje*«, katerega cilj je, med drugim, tudi prenova preventivnih programov na primarni ravni zdravstvene dejavnosti in se je zaključil v septembru.
- Aktivno sodelujemo pri pripravi *Nacionalne strategije razvoja osnovne zdravstvene dejavnosti do leta 2025* in v Delovni skupini za sistemsko ureditev dolgotrajne oskrbe, ki deluje na Ministrstvu za zdravje ter Delovni skupini za pripravo orodja za oceno potreb po dolgotrajni oskrbi.
- 12. in 13. 10. smo izvedli strokovno srečanje z naslovom *Timsko delo in medsebojno sodelovanje - izziv za kakovostno zdravstveno obravnavo na pacientovem domu: Zdravstvena nega pacienta po možganski kapi, Zdravstvena nega pacienta z demenco v domačem okolju, Izboljševanje varnosti pacientov ter Zmanjševanje poklicnega izgorevanja*.
- Sodelujemo pri oblikovanju odgovorov na vprašanja, ki jih zaposleni v patronažnem varstvu naslavljajo na Zbornico – Zvezo in sproti odgovarjamo na tista, ki so naslovljena neposredno na nas.
- V glasilu Utrip smo objavili prispevek »*Prednosti, slabosti, ovire in nove priložnosti za zdravstveno nego v patronažnem varstvu*«, ki je nastal na podlagi analize stanja v stroki in smo ga predstavili tudi na sestanku na Ministrstvu za zdravje, decembra leta 2015.
- Izvedli smo že 9. posvet vodij patronažnih služb s strokovnimi vsebinami.
- Pripravljali smo Priporočila za sodelovanje s Slovenskim društvom hospic.

V Sekciji se bomo še naprej trudili čim bolj povezati slovenske patronažne medicinske sestre, jih narediti močne in postaviti patronažno zdravstveno nego na mesto, ki si ga v sistemu zdravstvenega varstva zasluži.

Spoštovane kolegice in kolega, hvala.

Udeležili smo se delavnice o aromaterapiji

Judita Slak, Darja Noč, Stalna delovna skupina za paliativno zdravstveno nego

Na pobudo članic Stalne delovne skupine za paliativno zdravstveno nego pri Zbornici – Zvezi je članica skupine Darja Noč decembra lani v prostorih Zbornice – Zveze pričarala romantično in dišeče vzdušje v predavalnici, v kateri se nas je zbralo 15 udeleženk delavnice o aromaterapiji.

Voditeljica delavnice Darja Noč je po poklicu dipl. m. s., v zdravstveni negi je zaposlena že več kot 30 let. Njeno profesionalno delovanje obsega različna področja – od intenzivne terapije, ginekologije in porodništva do dela s starostniki v socialno-varstvenih zavodih, zadnjih pet let pa se intenzivno izobražuje in dela na področju paliativne oskrbe neozdravljivo bolnih in umirajočih. Obiskovala je osnovni tečaj aromaterapije, zatem je izobraževanje nadaljevala na seminarju napredne aromaterapije na Aromainstitutu, pridobljeno znanje s tega področja uporablja v zasebnem in službenem okolju, aromaterapijo uvaja na širšem področju zdravstvene nege in v paliativni oskrbi.

Aromaterapija je veja komplementarne medicine, ki uporablja eterična olja za ohranjanje zdravja in vzpostavitev ravnovesja na fizičnem, psihičnem, duhovnem in socialnem področju. Na delavnici nam je predavateljica predstavila načine pridobivanja koncentriranih aromatičnih sestavin iz rastlin. S parno destilacijo pridobivamo eterična olja in hidrolate, uporabi slednjih je predavateljica še posebno naklonjena. Pri parni destilaciji se uporabljajo kotli iz bakra, eden je veličastno krasil tudi predavalnico na naši delavnici. Aromatični deli rastlin se postavijo na mrežo, skozi katero prehaja vodna para, ki ima temperaturo približno 100 °C. Vodne kapljice v pari s seboj ponesejo aromatične snovi v rastli-

ni in se v hladilni tuljavi znova utekočinijo. V končni posodi tako dobimo aromatične snovi, ki so topne v vodi (hidrolat) in netopne v vodi (eterično olje). Oba produkta sta v aromaterapiji izredno cenjena zaradi zdravih lastnosti.

Eterična olja se uporabljajo za kopeli, inhalacije, za aromatične obkladke, kot aromatična olja za masažo in kot čistilo. Hidrolati so primerni za oralno uporabo, za nego ustne votline, za čiščenje kože in ran ter v prehrani kot dodatek juham, omakam in solatam.

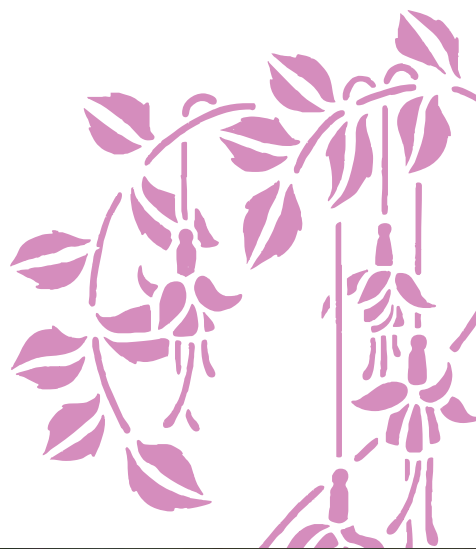
Predavateljica nas je seznanila tudi s tem, da posamezna eterična olja delujejo na različne dele telesa. Eterična olja so razvrščena v notno lestvico glede na hlapljivost. Eterična olja z visoko noto ali noto glave delujejo na zgornji del telesa; začnejo hitro delovati, vendar kratkotrajno, prinašajo radost, živahnost, dvignejo razpoloženje. Eterična olja z visoko noto so v citrusih, baziliki, koriandru, komarčku, sivki, melisi, poprovi meti, v evkaliptusu ...

Eterična olja s srednjo noto ali noto srca delujejo na trup (srednji del telesa); na srce, pljuča, ledvice, prebavni trakt, žleze ... Vsebujejo jih pretežno mediteranske rastline in cvetni vonji. Vonji s srednjo noto so primerni za blažitev stresa. Vsebujejo jih cimet, črni poper, ingver, nageljnove žbice, muškatni orešček, rožmarin, vanilja, vrtnica.

Aromatične snovi s spodnjo noto delujejo na spodnji del telesa; na noge, vene ... in nas prizemljijo. Primerna so za uporabo ob dolgotrajnem delu in učenju. Spodnja nota uravnoteži vse note in jih poveže ter podaljša vonj celotne mešanice. Vonjave s spodnjo noto vsebuje cedra, kadilna bosvelija, vetiver, pačuli, sandalovina. Seveda pa so tudi pri uporabi učinkovin v aromaterapiji potrebni previdnostni ukrepi: uporabljati je treba samo kakovostne preparate, se držati priporočenih odmerkov, velja pravilo, da je manj več, možne so alergične reakcije, posebna previdnost potrebna pri nosečnicah, doječih materah, majhnih otrocih, starejših ...

Z uporabo eteričnih olj lahko zmanjšamo nezaželene simptome, kot je nemir, motnje spanja, motnje koncentracije, izguba apetita ... in tako lahko ohranjamo kakovost življenja na neinvaziven in diskreten način. Na ta način tudi v zdravstveno nego vračamo prepletanje tradicionalnih starih znanj z modernimi pristopi.

Predavateljica Darja Noč ima z uporabo aromaterapije v zdravstveni negi in paliativni oskrbi zelo dobre izkušnje. Tudi v domačem okolju se je njena družina že navadila, da vedno prijetno diši. Na delavnici si je vsak lahko pripravil dišeče darilce. Recept za domačo ali službeno uporabo pa je: zmešajte vse tri note, da boste dobro razpoloženi, brez stresa in pri napornem delu vzdržljivi in učinkoviti. Seveda pa se vedno držite navodil.

Udeleženke delavnice pri praktičnem delu (Foto: Judita Slak)

Skrb za zdravje v Zdravstvenem domu Slovenj Gradec na Zdravstveni postaji Mislinja

Mateja Učakar, koordinator promocije zdravja in zdravstvene vzgoje

Ker se Zdravstveni dom Slovenj Gradec (ZD Slovenj Gradec) zaveda pomena vzgoje za zdravje, katere namen je informirati in motivirati posameznika ali skupino v skrbi za svoje zdravje, je 7. decembra v mali dvorani v PC Lopan v Mislinji pod okriljem občine Mislinja organiziral srečanje z naslovom »Skrb za zdravje z Zdravstveno postajo Mislinja«.

V ZD Slovenj Gradec z različnimi preventivnimi programi zdravstvenega varstva omogočamo posamezniku pridobivanje znanj, oblikovanje stališč in vedenj za zdrav slog življenja. S tem želimo opozoriti, da je treba zdravje krepiti vse življenje.

Tudi na Zdravstveni postaji Mislinja, ki deluje v okviru ZD Slovenj Gradec, se zavedamo pomena ohranjanja zdravja. S svojimi dejavnostmi, projekti in akcijami spodbujamo odgovorno skrb posameznika in celotne skupnosti. Usmerjeni smo k boljši informiranosti in opolnomočenju ljudi za aktivno sodelovanje.

Zdravstvena postaja Mislinja, kot enota ZD Slovenj Gradec, je bila ustanovljena leta 1955 in je sprva delovala v utesnjenih prostorih na Šolski cesti. Leta 1975 se je enota preselila v nove prostore pritličja stanovanjskega bloka v Šentlartu. Dogodek je bil za zdravstvene delavce in za ljudi v kraju velikega pomena. Kraj je pridobil dve splošni ambulanti, laboratorij, patronažno in babiško službo, delovala je posvetovalnica za žene in otroke. Zaposleni so poleg kurativnega dela opravljali tudi preventivno delo. Leto kasneje (1956) je v kraju začel z delom tudi zobozdravnik, približno štirideset let pa aktivno deluje tudi šolsko zobozdravstvo.

Danes je zdravstvena postaja Mislinja del ZD Slovenj Gradec, ki ga vodi direktorica Marjeta Vaupot. Skupaj z zasebno dejavnostjo v skladu z zdaj veljavnimi normativi skrbi za zdravstveno stanje 4.700 občanov in občanov občine Mislinja.

Po pozdravnih govorih direktorice ZD Slovenj Gradec, Marjete Vaupot, župana občine Mislinja, Bojana Borovnika in pomočnice direktorja za zdravstveno nego, Danice Repas, smo začeli s predstavitvijo različnih preventivnih programov zdravstvenega varstva, ki jih izvaja Zdravstveni dom Slovenj Gradec za občane občine Mislinja. Irena Sovič, diplomirana medicinska sestra s specialnimi znanji, je predstavila vlogo diplomirane medicinske sestre, ki opravlja delo v referenčni ambulanti Boštjana Birka, dr. med., spec. druž. med. Področje njenega dela je preventivna dejavnost, zdravstvena vzgoja in spremljanje bolnikov s kroničnimi obolenji. Cilj dela v referenčni ambulanti je celostna obravnavanje pacientov in opolnomočeni pacienti.

Delo in programe Zdravstveno-vzgojnega centra Slovenj Gradec je predstavila Katarina Krenker, diplomirana medicinska sestra s specialnimi znanji s področja promocije zdravja in preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni v primarnem zdravstvenem varstvu.

Ker bolezni zob, zobna gnilooba, obolenja zobnih tkiv in nepravilnosti v razvoju čeljusti izzovejo patološke spremembe, ki negativno vplivajo na zdravje, smo prosili Željka Lapiča, dr. stomatologije, da nam je osvetlil pomen zobozdravstvene preventive kot sestavni del promocije zdravja in preprečevanja bolezni.

Spoznali smo tudi vidik pomena telesne dejavnosti za krepitev zdravja. Primož Zlatar, dipl. fizioterapevt, je v letošnjem letu na novo zapos-

len v ZD Slovenj Gradec. Ukvarja se s preventivno fizioterapijo tako odraslih kot otrok.

Patronažne medicinske sestre so v skrbi za zdravje populacije in pomoč ljudem nepogrešljive. Vključujejo se v družino ob rojstvu otroka ter skrbijo za zdravje ljudi skozi vsa razvojna obdobja vse do smrti. Skrbijo za družine v času zdravja in bolezni v vseh okoljih, kjer družine živijo, delajo in preživljajo svoj prosti čas. Delo patronažnih medicinskih sester na Zdravstveni postaji Mislinja sta nam predstavili Anita Smagej, diplomirana medicinska sestra in večletna promotorka zdravja v okviru programa Svetovanje za zdravje in Martina Hain, diplomirana babica.

Vzgoja za zdravje je še posebej pomembna v otroštvu in mladostništvu, ko poteka intenzivni telesni, duševni in socialni razvoj. Spoznanje, da je zdrave življenjske navade lažje privzgojiti in preprečiti slabe, kot pa ukrepati, ko postanejo že ustaljene, nam narekuje potrebo po izvajan-

ju sistematične vzgoje za zdravje pri otrocih in mladostnikih. Aktivnosti, ki se izvajajo v okviru preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladine je predstavila Učakar Mateja, mag. zdr. nege.

Zdravnika in zdravstveno ustanovo pogosto obiščemo šele takrat, ko nas k temu spodbudijo težave. Vzroki za to so lahko zelo različni. Najpogostejše je to strah pred neznanim, pogosto se izgovarjamo, da nimamo časa, da nismo seznanjeni, da tega ne potrebujemo.

Srečanje smo zaključili z mislijo, da ZD Slovenj Gradec s svojimi preventivnimi programi omogoča, da si lahko občani občine Mislinja pridobijo ustrezne informacije, kako spremeniti svoj morebitni nezdravi življenjski slog z različnimi preventivnimi programi. Pomembno pa je, da se preventivnih programov udeležijo in zavedanje pomena, da tisto, kar se naučimo v okviru promocije zdravja, postane tudi naše vedenje, ne le znanje.

Skrb za zdravje z Zdravstveno postajo Mislinja (Foto: Anita Smagej)

Minute z Ido Miličević

Vprašanja je postavila Milena Frankič

Zakaj ste se odločili za poklic medicinske sestre?

Že kot otrok sem si želela, da bi bila medicinska sestra. Vedno sem imela čut pomagati drugim, zato sem se odločila za takšno smer. Po končani osnovni šoli me je vleklo na zdravstveno šolo, ki pa je v tistih časih imela še različne smeri. Najbolj od vseh me je pritegnil poklic babice, saj sem že takrat vedela, da je to poklic, ki prinaša veselje in novo življenje. Tako sem po končani srednji zdravstveni šoli dobila naziv medicinska sestra- babica, katerega delo opravljam še danes.

Katera je bila vaša prva zaposlitev?

Takoj po končani srednji zdravstveni šoli sem si želela delati v patronaži kot babica, kjer sem tudi dobila delo, vendar sem v času kroženja pristala v dispanzerju za žene, v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor. Zaradi takratnih potreb v tem dispanzerju, sem na tem delovnem mestu tudi ostala in tukaj svoje delo opravljam še danes. Od takrat je minilo že 38 let.

Od koga ste na poklicni poti največ pridobili?

Vsekakor sem največ znanja pridobila v času šolanja, kjer mi je v spominu še posebej ostala takratna mentorica v porodnih sobah, zdaj že pokojna gospa Sonja Gros. Z leti sem ob delu pridobivala tudi več izkušenj. Seveda ne smem pozabiti na starejše kolegice, ki so bile toliko odprte, da so mi predajale njihova znanja, ki jih jaz predajam dalje. Pomembno se mi zdi, da se znanje širi in dopolnjuje, ker se marsikaj v današnjem času dela povsem drugače. Potrebno je sprotno učenje, do konca poklicne poti, zato sem že 20 let mentorica pripravnikom, ki so željni znanja v dispanzerju za ženske.

Kakšen nasvet bi danes dali nekomu ob začetku poklicne poti?

Vsak začetek je težak, pa naj bo to nekaj desetletij nazaj ali danes. Kadar se človek odloči za takšen poklic kot je medicinska sestra, mora imeti rad ljudi, da posledično rad dela z njimi. Biti moraš potrpežljiv, imeti dobro sposobnost komuniciranja, predvsem pa moraš znati poslušati sočloveka. Zavedati se je potrebno, da tudi v zdravstvu, kot povsod drugod, niso samo lepi trenutki, da kdaj tudi ne zmoreš več. Vendar, ko sprejmeš svoje poslanstvo in ga opravljaš s srcem, potem stvari vidiš drugače. Prepoznaš jih kot priložnosti za svoje delovanje.

Kako ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Glede na to, da svoje delo opravljam že 38 let, že sama številka pove, da to delo opravljam z veseljem. Seveda se zgodi, da včasih pride slab dan, vendar, tako kot pride, tudi mine. Najbolj sem vesela, ko vidim še nerojeno bitje, slišim bitje srca in vem, da je tako z bodočo mamo in še nerojenim otrokom vse dobro.

Kako komentirate trenutne razmere v zdravstveni negi?

Trenutne razmere v zdravstveni negi niso takšne, kot bi lahko bile. Vsekakor se je veliko spremenilo od začetka moje poklicne poti in verjamem, da ne vse na dobro. Zdi se mi, da medicinske sestre vedno bolj prevzemamo delo administratorja, saj se vedno več časa posveča administrativnim delom in posledično manj pacientom. Poleg preobremenjenosti medicinskih sester s papirologijo, predstavlja vedno večjo težavo tudi premajhno število medicinskih sester na določenem delovnem mestu. V primerjavi s preteklostjo nas je vedno manj, dela pa vedno več. Razen tega so pacienti vse bolj osveščeni in zahtevni.

Kako naj se ljudje zavarujejo pred izgorelostjo ob zahtevnem delu?

Delo v zdravstvu je zahtevno in obširno. Potrebno se je zavedati, da ob pretiravanju pri svojem delu lahko pride do izgorelosti, ki se začne odražati tako na fizičnem kot psihičnem zdravju. Da bi se temu izognili, je vsekakor v veliki meri potreben dober tim. Delo v timu, kjer se člani razumejo med seboj, kjer se dan začne s skodelico čaja ali kave, pa čeprav za 10 minut, kjer so pogovori s sodelavci in občasna druženja izven delovnega časa stalnica, so tisti dejavniki, ki pripomorejo k zmanjševanju napetosti, ki je v delovnem okolju prisotna že zaradi dela samega.

Kaj bi v zdravstveni negi spremenili?

Spremenila bi marsikaj. Včasih je medicinska sestra bila cenjena in spoštovana, danes temu ni več tako. Zdi se mi, da se je ugled medicinskih sester, ki smo ga imele nekoč, nekje izgubil.

Kot sem že prej omenila, bi dala ponovno večji poudarek na izvajanje zdravstvene nege, kjer bi bil v ospredju pacient in ne zdravstvena dokumentacija. Zavedam se, da je ogromno stvari vezanih na finance, ki vplivajo bodisi posledično ali ne, na naše delo. Moralo bi biti namenjeno več denarja za material, s katerim se vsakodnevno srečujemo na vsakem področju zdravstvene nege.

Katerega izobraževanja bi se rada udeležila?

Menim, da so prav vsa izobraževanja v zdravstvu za nas pomembna, saj širijo naše intelektualno področje. Mnogo slišane na predavanjih lahko uporabimo v vsakdanji delovni praksi. V naši ustanovi imamo velikokrat organizirane strokovne večere na različne tematike iz zdravstvene stroke. Sama se skušam udeležiti kar se da največ izobraževanj, ki so nam na razpolago, vendar vedno ne gre zaradi finančnih zmožnosti.

Kako preživljate prosti čas?

Svoj prosti čas namenim družini. Imam dva vnuka, ki mi ogromno pomenita, me napolnita z energijo in mi dajeta novo moč. Veliko časa porabim tudi za delo na vikendu, kjer imava z možem velik vrt in ogromno sadnih dreves.

Najlepši kotiček v Sloveniji?

Iskreno bom povedala, da ne morem z zagotovitjo trditi, kateri je moj najlepši kotiček. Naša država je v vseh pogledih izjemna, imamo gore, morje, ravnine. Sama najraje uživam na morju, kamor se z družino vsako leto odpravimo.

Vaše sanjske počitnice?

Nikoli nisem marala mrzlega vremena, zato me na sever ne vleče. Obožujem pa sonce, plaže in se morda nekega dne vidim na njih v toplih krajih.

Kaj bi bralcem Utripa še sporočili?

Vsem bralcem želim srečno, zdravo in uspehov polno novo leto.

Podelitev priznanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana za leto 2016

Peter Koren

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov (DMSBZT) Ljubljana je letos, že osemnajstič, podelilo priznanja društva. Priznanja so bila podeljena na 17. simpoziju DMSBZT Ljubljana, ki je potekal 18. novembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Srebrni znak je najvišje priznanje društva, ki ga prejme član društva za dolgoletno aktivno delovanje v društvu na področju izobraževanja, raziskovalnega dela, skrbi za športno delovanje članov društva, njihovo kulturno delovanje, razvijanje stikov med člani društva in drugimi društvi, ohranjanju zgodovinske dediščine medicinskih sester in babic in krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Srebrni znak so prejeli Danijel Andoljšek, Katja Hribar, mag. Boža Pirkovič in. Jožica Zavadlav. Plaketo društva je prejela Liljana Gaber.

Danijel Andoljšek

Gospod Danijel Andoljšek se je rodil v Ljubljani, odraščal pa na vasi, tako da je bil primoran že od malih nog poprijeti za vsako delo. Osnovno šolo je obiskoval v Ribnici. Po končanem drugem letniku gimnazije se je prešolal na srednjo zdravstveno šolo. Že med šolanjem je želel postati reševalec. Kljub izgubi očeta je končal šolanje in se vpisal na Visoko zdravstveno šolo v Ljubljani, smer ortopedska tehnologija. Ob študiju je bil primoran delati preko študentskega servisa. Študij je kmalu opustil in štiri leta delal pri zasebnem podjetju, ki je opravljalo reševalne prevoze. Njegova velika želja postati reševalec nujne medicinske pomoči na Reševalni postaji UKC Ljubljana se mu je uresničila leta 1998.

Sprva je delal kot zdravstveni tehnik s specialnimi znanji, ves čas pa je opravljal tudi delo voznika nujnega reševalnega vozila. Leta 2003 je bil pobudnik projekta izvajanja nujne medicinske pomoči z reševalnim motorjem. Zaupano mu je bilo tudi tehnično vodenje projekta. Dostop z motorjem do mesta nujne medicinske pomoči je danes sistematiziran način in plačan

tudi s strani zdravstvene zavarovalnice, za kar se moramo zahvaliti tudi Danijelu Andoljšku. V letu 2011 je uspešno zaključil visokošolski študij zdravstvene nege in zagovarjal diplomsko nalogo z naslovom Vloga reševalca motorista v prehospitalni enoti. Danes opravlja delo vodje izmene na reševalni postaji UKC Ljubljana in ob tem del delovnega časa preživi tudi kot reševalec motorist.

Poleg vsakodnevnega strokovnega dela veliko časa nameni izobraževanju svojih kolegov in laikov. Znanja in izkušnje si je namreč poleg praktičnega dela na reševalni postaji nabiral skozi množico izobraževanj, kjer je pogosto sodeloval tudi kot predavatelj.

Del svojega časa namenja delovanju v okviru aktivnosti DMSBZT Ljubljana. Že od leta 2011 sodeluje pri izvajanju tečajev temeljnih postopkov oživljanja, ki jih DMSBZT Ljubljana izvaja v sodelovanju s sekcijo reševalcev v zdravstvu.

Kolegi ga poznajo kot dobrega sodelavca in strokovnjaka na področju nujne medicinske pomoči, na katerega se obrnejo po nasvet in pomoč vedno, ko to potrebujejo, je zapisal predlagatelj, Damjan Remškar.

Katja Hribar

Gospa Katja Hribar je po končani osnovni šoli v Grosupljem nadaljevala šolanje na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani, ga leta 1991 uspešno končala in se zaposlila na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Delala je na skoraj vseh oddelkih in enotah dejavnosti zdravstvene nege in oskrbe na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Svoje strokovno znanje je nadgradila s študijem na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2012 diplomirala. Kot diplomirana medicinska sestra je do danes ostala zvesta Onkološkemu inštitutu Ljubljana.

Delo z bolniki z rakom ji predstavlja velik izziv in zadovoljstvo. Trenutno izvaja zdravstveno-vzgojno delo z bolniki, zdravljenimi s sistemsko terapijo. Aktivno se vključuje v različne strokovne skupine v dejavnosti zdravstvene nege in oskrbe, predvsem na področju paliativne zdravstvene nege ter na področju kakovosti in varnosti. Je mentorica študentom in medicinskim sestram. Aktivno sodeluje pri uvajanju novih metod dela in pri raziskovalnem delu. Redno spremlja najnovejša dognanja s področja onkološke zdravstvene nege, opozarja na odklone, s čimer izboljšuje varno prakso onkološke zdravstvene nege.

Ponosna je, da opravlja najbolj human poklic in ima profesionalen odnos do bolnikov in do sodelavcev. Ima ničelno toleranco do krivic in neprofesionalnega ravnanja.

Poleg poklicne in profesionalne predanosti je predana tudi jogi kot najbolj množični društveni aktivnosti pri DMSBZT Ljubljana. Več kot deset let je bila koordinatorka ene od skupin delavnic joge, zadnja štiri leta pa nosilka dejavnosti joge in pilatesa pri našem društvu.

Predlagateljici Nada Širnik in Gordana Lokajner sta zapisali, da ji joga pomeni osebno rast, je njen način in slog življenja. Izobražuje se za učiteljico joge in se uči različnih jogijskih tehnik. Vse to poskuša predati udeleženkam ene od skupin joge, ki jo od letošnje jeseni vodi pri DMSBZT Ljubljana.

Mag. Boža Pirkovič

Mag. Boža Pirkovič je Srednjo zdravstveno šolo končala leta 1980 v Trbovljah, kjer je bila dislocirana enota Srednje zdravstvene šole Celje. Kot štipendistka Bolnišnice Trbovlje se je kljub želji po nadaljnjem izobraževanju zaposlila na internem oddelku. Leta 1996 se je vpisala na Visoko upravno šolo v Ljubljani, leta 2000 diplomirala in se nato vpisala na specialistični študij javne uprave, ki ga je v letu 2006 zaključila z zagovorom specialističnega dela. Nadaljevala je s podiplomskim študijem na Fakulteti za upravo in leta 2012 zagovarjala magistrsko delo. Seminarske naloge, diplomsko, specialistično in magistrsko delo je pisala s področja zdravstva, ker je to področje želela razvijati in vključiti pridobljena znanja v delo, ki ga opravlja. Od leta 1980 je zaposlena v Splošni bolnišnici Trbovlje. Z delom je začela na internem oddelku, kasneje v intenzivni enoti in nato na oddelku za dializo. Podrobneje je želela spoznati področje transplantacije ledvic, zato se je za tri leta zaposlila v UKC Ljubljana, v Centru za

transplantacijo ledvic. Izkušena za izvajanje najzahtevnejših postopkov s področja dializne dejavnosti se je vrnila v trboveljsko bolnišnico na oddelk za dializo, kjer opravlja delo medicinske sestre v dializni dejavnosti še danes.

Aktivno sodeluje v Sekciji medicinskih sester s področja nefrologije, dialize in transplantacije. Kontinuirano spremlja tudi področje kadrovskih normativov v dializni dejavnosti in pripravlja analizo stanja, ki jo pogosto predstavi kot vabljen predavateljica.

V septembru leta 2011 je bila na predlog kolegic iz intenzivne enote imenovana za predstavnico Zasavja v upravnem odboru DMSBZT Ljubljana. Njena prednostna naloga na podružnici Zasavje je organizacija strokovnih izobraževanj in izobraževanja članov društva. Čim več predavanj želi izvesti prav v Zasavju in s tem približati in povezati zasavsko regijo z DMSBZT Ljubljana. Organizira tudi seminarje in delavnice s področja osebnostnega razvoja, enodnevne ali daljše izlete. V posebno veselje zasavskim kolegicam in kolegom je tudi sodelovanje z upokojenimi medicinskimi sestrami.

Mag. Boža Pirkovič je močno vpeta v aktivnosti DMSBZT Ljubljana. Verjame v graditev mostu za povezovanje podružnice z regijskim strokovnim društvom.

Predlagateljica Đurđa Sima je zapisala tudi, da kolegico Božo ocenjujemo kot natančno, vestno in sistematično v načrtanih nalogah. Rezultati njenega dela kažejo na njeno vztrajnost in neverjetno skromnost.

Jožica Zavadlav

Želja biti medicinska sestra se je pri gospe Jožici Zavadlav razvila že v zgodnjih otroških letih. Rojena je bila v vasi Beznovci v Prekmurju kot tretja deklica. Osnovno šolo je obiskovala v 5 km oddaljeni Cankovi. Po končani osnovni šoli se je vpisala na takratno dveletno Šolo za otroške negovalke v Ljubljani in jo uspešno zaključila. Bila je med 10 izbranimi dijakinjami, ki so odšle na Infekcijsko kliniko, kjer so bile zaposlene, stanovale na kliniki in ob tem obiskovale šolo. Kljub napornemu delu že v zgodnjih jutranjih urah, šolanju in delu, pogosto tudi ponoči in ob nedeljah, sta dve leti hitro minili. Delovala je v času, ko še ni bilo ustreznih negovalnih pripomočkov, brizgalk in obvezilnih materialov, niti sterilizacije, ki jo poznamo danes. Negovala je otroke z ošpicami, otroško paralizo, oslovskim kašljem, rdečkami, noricami, mumpsom in celo z davico.

Po letu 1962 so se začeli odpirati oddelki dojenčkov v vzgojno-varstvenih zavodih in v enem izmed njih je po treh mesecih porodniškega dopusta dobila zaposlitev. V tem času je obiskovala večerno srednjo zdravstveno šolo, jo uspešno končala in po upokojitvi direktorice enote, v kateri je delala, postala vodja enote. Ukvarjala se je z nabavo hrane, sestavljanjem jedilnikov dojenčkov in svetovanjem mamam o prednostih dojenja. Tesno je sodelovala s patronažno službo v zdravstvenih domovih, socialnimi službami ter s starši otrok. Mnogo let je poleg vodila otroške kolonije. Za vse svoje delo v vzgojno-varstvenem zavodu je prejela leta 1971 priznanje za izredne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja mladine.

Leta 1976 se je zaposlila v ZD Moste-Polje, ki je odprl dislocirano enoto v Jaršah. Spreminjala je miselnost o prehrani dojenčkov, koristnosti dojenja in pomembnosti cepljenja otrok. Upokojila se je leta 1994.

Že od začetka svoje poklicne poti je članica Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana in Zbornice – Zveze, od leta 2012 dalje pa članica izvršnega odbora Sekcije upokojenih medicinskih sester. S svojimi predlogi bogati vsebino programa sekcije in ga pomaga uresničevati. Izobražuje se na seminarjih društva in deluje pri humanitarnih organizacijah in drugih skupnostih. Njena največja skrb pa je še vedno posvečena otrokom in njihovem zdravemu razvoju.

Predlagatelji za priznanje so članice Sekcije upokojenih medicinskih sester s predsednico gospo Olgo Marijo Koblar.

Plaketo društva – pisno priznanje članu društva za posebne dosežke in/ali kakovostno izvajanje zdravstvene in babiške nege v praksi ter human odnos do pacientov in sodelavcev je prejela **Liljana Gaber**.

Liljana Gaber je bila rojena v Skopju, kjer je tudi končala osnovno in srednjo medicinsko šolo. Od leta 1971 in vse do svoje upokojitve je bila zaposlena v Centru za dializo Kliničnega oddelka za nefrologijo UKC Ljubljana. Po opravljenem strokovnem izpitu se je leta 1972 vpisala kot izredna študentka na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani, kjer je marca 1977 diplomirala in si pridobila naziv višja medicinska sestra. Njeno strokovno delovanje je bilo ves čas usmerjeno k razvoju zdravstvene nege na področju dialize. Sodelovala je pri konstrukciji arteriovenskih šantov in fistul, izvajanju akutnih dializ na dislociranih enotah in pooperativni negi transplantiranega pacienta. Leta 1973 je bila imenovana za vodjo tima centra za dializo, od

leta 1992 do leta 1996 je bila glavna medicinska sestra Centra za dializo UKC Ljubljana. V tem obdobju je nadgradila svojo strokovnost s podiplomskim študijem iz hospitalne higiene. Od leta 1997 do leta 2000 je opravljala dela in naloge vodje oddelka, nato pa naloge koordinatorja delovnega področja kliničnega oddelka za nefrologijo v Centru za dializo UKC Ljubljana. Bogate strokovne izkušnje in znanje so bile pravo bogastvo pri uvajanju membranske plazmofereze pri novorojenčkih, dojenčkih in malih otrocih na otroški kirurgiji. Izobraževala je medicinske sestre drugih dializnih centrov v Sloveniji in bila mentor mnogim medicinskim sestram, pripravnikom in študentom zdravstvene nege.

S svojim delovanjem je veliko prispevala k izboljšanju ozaveščenosti ljudi o pomenu delovanja ledvic, preprečevanju nastanka kronične ledvične bolezni, zgodnjem odkrivanju in zdravljenju ledvičnih pacientov. Sodelovala je pri oblikovanju dokumenta Aktivnosti zdravstvene nege na področju nefrologije, dialize in transplantacije, v strokovni sekciji pa aktivno sodelovala pri preventivnih programih, projektih in strokovnih izobraževanjih doma in v tujini.

Opravila je številne raziskave punkcijskih igel, dializnih filtrov, uporabe ultrafiltracijskega in drugega profila med postopkom dializnega zdravljenja in ugotovitve spretno prenašala v prakso.

Predlagatelj: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji, Mirjana Rep, predsednica

Najprej spreminjajmo sebe in spremenili bomo svet

Radojka Kobentar

Letošnji decembrski ženski večer DMSBZT Ljubljana je nosil naslov Naučimo se imeti radi. Po slišanjem bi ga lahko spremenili tudi v Spremenimo se in spremenili bomo svet.

Najti smisel, doživeti srečo, občutiti varnost, imeti zaupanje, znati odpuščati, biti optimističen – kdo si tega ne želi v življenju? Vendar pa je med željo po teh in drugih prijetnih izkušnjah in resničnostjo globok prepad. Občutimo pomanjkanje pozitivnih izkušenj v smislu anksioznosti, groženj, potrnosti in žalosti, ki nam ponujajo perspektivo patoloških duševnih stanj. Kako ohraniti duševno zdravje in živeti zadovoljno v ravnovesju s seboj in drugimi v okolju, je bilo temeljno izhodiščno vprašanje tistega popoldneva. Na to in druga vprašanja smo poskusili odgovorili tisti, ki smo prisluhnili analitičnemu in pozitivnemu znanstvenemu pristopu Sanele Banovič, dr. med., ko nam je odpirala drugačen pogled na vsakodnevne odzive, podprte z življenjskimi zgodbami in osebnimi izkušnjami. Vidike pozitivne psihologije je posredovala kot človek, strokovnjak in mediator na razumljiv, igriv, duhovit in umetniško doživeti način.

Temeljni namen popoldanskega pogovora je bil sprememba našega odzivanja na različne situacije, težave ter ljudi iz okolja s ciljem ohranjanja duševnega zdravja. Kaj je srečno in zadovoljno življenje? Je to odsotnost duševnih motenj in bolezni ali nekaj drugega? Vse se dogaja v možganih, v osrednjem delu limbičnega sistema, sedežu naše duševnosti. Nevronske mreže povezujejo sisteme med seboj, ki posledično dajejo odgovore v obliki doživljanja, vedenja, čustvovanja, volje, dejavnosti, mišljenja in drugo. Osnovni koncept sebe v kontekstu socialnega okolja je bil prikazan s sliko preseka možganov, kjer so posamezni funkcionalni deli možganov

predstavljeni z različnimi vrstami zelenjave, z najbolj dinamičnim delom v obliki pora, ki je bil usmerjen proti vratnemu delu hrbtenice in fizičnemu delu telesa. Por je bil »čistilec« naših negativnih čustev, izkušenj in občutenj. Reakcije možganov kažejo na odnos med načinom življenja, mišljenja in dobrim počutjem. Zato je še kako pomembno spoznati in krepiti svoje pozitivne lastnosti ter razvrednotiti šibkosti, s katerimi nas »hranijo« skozi življenje. Znanstveni poskusi so potrdili domnevo, da se lahko naučimo določenih vedenjskih vzorcev in jih z določenimi prijemi preusmerimo v pozitivno smer. Tako duševno zdravje ni le odsotnost bolezni, je mnogo več, je nenehno »dajanje in jemanje«, izmenjava med okoljem, skupinami in posamezniki. Kako bomo prepoznali in sprejemali ljubezen, če je nismo okusili v vsej njeni razsežnosti, sprašuje naša sogovornica.

Pomembno je osmisлити strategije pozitivnega videnja, kot so spodbujanje obstoječih sposobnosti in lastnosti posameznika, doseganje novih izhodiščnih pozicij, zmanjšanje negativnih videnj in preprečevanje doživljanja negativne resničnosti. Preprosto rečeno delo na sebi. Pozitivni vidiki življenja temeljijo na univerzalnih vrednotah, kot so modrost, znanje, vedoželjnost, učenje, pogum, ljubezen, poštenost, skromnost, sodelovanje, duhovnost in drugo. Te so v nas, vsi jih premoremo, dovolj jih je prepoznati in ojačati. Tako bomo doživeli zadovoljstvo in srečo v življenju v vsakdanjih običajnih rečeh, ki so nam tako blizu, tukaj in zdaj, ta trenutek, kot je povedala navdihujoča predavateljica. V pod-

jetjih, kjer so delavci bili vključeni v delavnice pozitivnega razmišljanja in spreminjanja negativnih vzorcev vedenja, so dosegli večjo zanesljivost, izboljšali motiviranost za delo in povečali zadovoljstvo zaposlenih na delu.

Zgodbe naše moderatorke so se prijetno dotaknile vseh prisotnih v prostoru, tudi tistih zunaj, ko je dinamično in strastno nizala smiselne povezave, bila iskreno, čuteče hvaležna za to srečo, da je delila z nami te trenutke. Najsrečnejši posamezniki so tisti, ki živijo dejavno življenje, negujejo optimizem in najdejo smisel v dobrem. Če želimo spremeniti svet, začnimo spreminjati na-

jprej sebe ... je nekdo nekoč povedal. Preverimo pri sebi, v prihajajočem letu s prijaznimi ljudmi in dobrimi mislimi – zapišimo vsak dan vsaj pet pozitivnih misli o svojem vsakdanjiku. Vodstvo Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov se zaveda pomena duševnega zdravja članov in članic. Zato v svojem programu aktivnosti namenja posebno pozornost spodbujanju osebnostne rasti in razvoju posameznikov v spremenjenih družbenih razmerah in organizacijsko zahtevnih delovnih okoljih. To je le eno od izobraževalnih srečanj, ki ponujajo razmišljanja v smeri razvoja pozitivnega čustvanja.

Udeleženci med predavanjem (Foto: Nada Sirknik)

Kupon ugodnosti

www.tosama.si

Bela štacunca
TOSAMA
 Since 1923

- **10 %** popusta na nakup
- **15 %** popusta na kozmetiko Dr. Pasha
- **20 %** popusta na obutev Alegria

- **Vir**, Šaranovičeva cesta 35, 1230 Domžale
- **Maribor**, Jezdarska ulica 4, 2000 Maribor
- **Koper**, Pristaniška 4, 6000 Koper
- **Izola**, Ulica oktobrske revolucije 11, 6310 Izola
- **Ljubljana**, Šmartinska 152, BTC - Hala A, 1000 Ljubljana
- **Jesenice**, Center Tuš Jesenice, Cesta železarjev 4b, 4270 Jesenice
- **Idrija**, Drogerija Tuš Idrija, Lapajnetova ulica 33 5280 Idrija
- **Kranj**, Planet Tuš Kranj, Cesta Jaka Platiše 18, 4000 Kranj

Kupon ugodnosti velja do 31. 12. 2015 ob predložitvi ID kartice Zbornice-Zveze.
 Popusti se ne seštevajo in ne veljajo na izdelke na naročnino, ki jo predpiše zdravnik, na izdelke v akciji, darilne bone in izdelke z zaklenjeno ceno.

Spoprijemanje s kronično boleznijo – psihosocialne razsežnosti

Andreja Gruden

Svetovni dan duševnega zdravja smo v Idriji tradicionalno obeležili s strokovnim predavanjem »Spoprijemanje s kronično boleznijo – psihosocialne razsežnosti«. Srečanje se je odvijalo v prostorih Medgeneracijskega centra Doma upokojencev Idrija in ga je organiziral DMSBZT Ljubljana.

Na dejstvo, da je ta tema vedno aktualna, je pokazalo veliko zanimanje pri različnih profilih, ki delujejo v zdravstvu s celotnega idrijskega območja in tudi širše.

Dan duševnega zdravja smo tudi letos združili s predavanjem in druženjem članov DMSBZT Ljubljana v Idriji. Predsednica DMSBZT Ljubljana Đurđa Sima je v uvodnem pozdravu predstavila tudi likovno sekcijo, ki deluje pod okriljem društva. Sledilo je povabilo k ogledu

likovne razstave, ki je bila na ogled v Medgeneracijskem centru DU Idrija. V nadaljevanju srečanja so bili slušatelji deležni pozdravnega nagovora direktorja DU Sama Beričiča. Sabina Vihtelič, ki je srečanje povezovala in vodila, je čestitala predsednici društva Đurđi Sima in podpredsednici Nadi Sirnik za novo izvoljena mandata. Sledil je uvodni kulturni program, ki ga je skupaj s Klavdijo Kobal Straus oblikovala Metka Pavšič s čutno zapeto pesmijo.

Slušatelji med predavanjem (Foto: R. Zabukovec)

Moderatorica Sabina Vihtelič je za govorniški pult povabila prvo predavateljico Anico Gorjanc Vitez, dr. med., spec. psih., skupinsko analitičarko. Predavateljica je zaposlena v Psihiatrični bolnišnici Idrija in ima bogate izkušnje z delom s svojci obolelih za kronično boleznijo, kar je bila glavna tema njenega predavanja.

V svojem predavanju je razložila pojem duševnega zdravja kot stanje dobrega počutja, v katerem posameznik uresničuje svoje sposobnosti, normalno obvladuje stres v vsakdanjem življenju, svoje delo opravlja produktivno in je sposoben prispevati skupnosti, v kateri živi. V nadaljevanju je opredelila pojme kronične duševne motnje in jih poimenovala. Sledila je razlaga obravnave pacienta skozi tri faze – prepoznavanja znakov in simptomov; postavitve diagnoze in načrta zdravljenja ter vodenja pacientov ob kontrolnih pregledih. Nadaljevala je z opisovanjem vloge svojcev/skrbnikov oseb s kronično boleznijo in njihovega doživljanja.

Sklepni del njenega predavanja je bil namenjen pomenu seznanitve oseb z duševno motnjo z načinom zdravljenja in pomenom sodelovanja njihovih svojcev ob tem. Poudarila je tudi vlogo zdravstvenega osebja, ki je v procesu zdravljenja poleg svojcev pomemben člen na poti k remisiji.

Druga predavateljica izr. prof. dr. Polona Sellič, klinična psihologinja, je predstavila temo »Sodelovanje bolnika s kronično boleznijo: ovire in spodbude«.

Spregovorila je o pričakovanjih, ki jih imajo tako pacienti kot svojci in ne nazadnje tudi zdravstveni delavci pri delu s pacientom s kronično boleznijo. Osvetlila je vidike posameznikov, ki so vključeni v obravnavo in zdravljenje ter dodala lastne izkušnje. V interaktivnem pogovoru smo raziskovali odnos zdravstveni delavec–pacient. Kot pomemben del je predavateljica opredelila ključne dejavnike v medsebojni komunikaciji ter poudarila odnos kot pomemben del zdravljenja. Ob koncu predavanja se je dotaknila pomena zaupanja v odnosu med profesionalcem in pacientom.

Zaupanje je po mnenju predavateljice središčno gibalno odnosa med profesionalcem in pacientom takrat, ko osebi v odnosu druga za drugo verjameta, da sta dobronamerni, zmožni (kompetentni) in pripravljeni ravnati na zaželen in/ali dogovorjen način. Predavateljica je poudarila, da ocena dobronamernosti izhaja iz empatičnega čustveno izraznega odnosnega komuniciranja. Učinkovito sporazumevanje je opredelila kot ključen element na poti do zaupanja v odnosu. Predavanje se je zaključilo z razpravo, z vprašanji in podajanjem lastnih izkušenj slušateljev.

Posebno navdušujoč je bil kulturni program, v katerem je Metka Pavšič zaigrala skeč v idrijskem narečju z naslovom Fehtarca.

Glavna medicinska sestra Psihiatrične bolnišnice Idrija Lidija Mrak je zaokrožila strokovno srečanje z zaključnimi mislimi o pomenu tradicionalne obeležitve svetovnega dneva duševnega zdravja v Idriji. Gospa Ana Strauh je še enkrat povabila udeležence k ogledu likovne razstave. Sledilo je druženje članov v jedilnici doma, ki ga je organizirala Klavdija Kobal Straus s sodelavci.

Ob koncu bi se rada zahvalila DMSBZT Ljubljana, ki prisluhne našim idejam, ter Klavdiji Kobal Straus za organizacijo srečanja v njihovi ustanovi.

Fehtarca (Foto: R. Zabukovec)

Srečanje Sekcije upokojenih medicinskih sester DMSBZT Ljubljana s članicami, ki so praznovale jubilej

Marija Filipič

29. novembra smo se srečali in družili s kolegicami, ki so letos praznovale 70. ali 80. osebni praznik.

Članice upravnega odbora Sekcije upokojenih medicinskih sester in člani vodstva DMSBZT Ljubljana smo z velikim veseljem pričakali častitljive gostje. Z nekaterimi se že dolgo nismo srečali, zato so bile še toliko bolj dobrodošle. Tudi danes se žal kar nekaj povabljenk ni moglo udeležiti srečanja zaradi opravičljivih razlogov. Vendar smo bili z njimi v mislih in besedi. Obudili smo spomine nanje iz preteklih druženj. Seveda so nam bili ljubši prijetnejši in bolj veseli dogodki. Čas je narekoval, da smo po pozdravnih besedah predsednice Sekcije upokojenih medicinskih sester Olge Koblar in predsednice društva Đurđe Sima začeli s programom. V letu 2016 je bilo kar precej jubilarntk in naš cilj je bil, da se nam vsaka predstavi in pove, kako je potekala njena službena pot, kateri dogodki so še posebej zaznamovali njeno življenje, kaj bi spremenile, če bi bile še enkrat na začetku, kaj je bilo dobro, kaj je bilo težko in kaj je bilo tudi narobe. Skoraj vsaka pripovedovalka je poudarila, da bi se znova odločila za poklic medicinske sestre, če bi bila še enkrat na preizkušnji. Spoznali smo, da so doživele obdobja, ko je bil naš poklic v presežkih. Niso dobile ustreznih služb po končanem šolanju. Zato so jih razporejali na dela v oddaljene kraje. S svojim delovanjem so šele začele organizirati strokovno zdravstveno nego. Zagotovo so bili začetki zelo težki, sploh pa še toliko težji, ker je bila podpora

lokalnih veljakov nezadostna. Potem se je kmalu zgodil preobrat in je naenkrat silno zmanjkovalo kadra iz zdravstvene nege. Odpirala so se nova delovna mesta vzporedno z odpiranjem novih zdravstvenih ustanov. Vse prisotne kolegice so postale močno izkušene, zato so jih povabili na zahtevnejša delovna mesta, kjer so se morale dodatno izobraževati in strokovno dopoljevati. Tudi po upokojitvi se vsaka na svoj način udeležuje dejavnosti iz stroke ali pa tudi v kakšnih drugih hobijih. Nobena nima odvečnega časa, le kakšni bolezenski znaki neprijetno opozarjajo na prehitro dodajanje časovnih sprememb. Vse zgodbe so si bile na neki način podobne, pa tudi od vsake po svoje zelo posebne, lepe, težke, žalostne in pretresljive. Vse to je za njimi, ostaja le v njihovih spominih. Obljubile so, da bodo spomine prenesle na papir in tako se bo še bolj utrdila naša zgodovina. Na koncu so bile slavljenke obdarovane z umetninami – izdelki naših likovnic in klekljarskimi izdelki. Tako bo srečanje ostalo še bolj nepozabno. Sicer pa so zatrdile, da je bilo srečanje krasno, čudovito in še kako koristno.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na srečanje z naslovom

Podati kritiko in ohraniti odnose – mit ali realnost?

Srečanje bo **27. januarja 2017**, v prostorih društva na Poljanski ul. 14, v Ljubljani.

Vodila ga bo gospa Helena Zajec, univ. dipl. oec., INLPTA trener, poslovni in osebni coach.

15.45 do 16.00 – **registracija**

16.00 do 17.45:

- povratna informacija sodelavcem – vir napredka podjetja in razvoja zaposlenih,
- povratna informacija pacientom – vir sodelovanja in podpore hitrejšemu okrevanju,
- kaj sta prava pohvala in konstruktivna kritika in kako aktivirata vedenjske odzive v sogovornikih.

17.45 do 18.00 – **odmor**

18.00 do 20.00:

- ni vseeno, kako povem – model učinkovitega podajanja nestrinjanja ali kritike,
- praktično delo na zgledih in konkretnih primerih slušateljev.

20.00 do 20.15 – **razprava in zaključek**

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (20) preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana www.drustvo-med-sester-lj.si ali na tel. številko: 041 754 695 (Irma Kiprijanović). Srečanje je namenjeno članom in članicam DMSBZT Ljubljana. V primeru prostih mest se nam lahko pridružijo tudi nečlani. Osebni prispevek za člane DMSBZT Ljubljana znaša 10 EUR, za člane ZZBN 15 EUR (brez DDV), za druge udeležence pa 30 EUR z DDV-jem.

Programsko-organizacijski odbor: Đurđa Sima, Nada Sirnik

Program je v postopku vpisa v register izobraževanj in vrednotenja za pridobitev licenčnih ter pedagoških točk pri Zbornici – Zvezi.

Predsednica DMSBZT
Ljubljana
Đurđa Sima

Za področje osebnostnega razvoja
podpredsednica za interesne dejavnosti
Nada Sirnik

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Sekcija upokojenih medicinskih sester vabi

na strokovno srečanje/predavanje na temo »**BOLEČINA**«,
v prostorih Onkološkega inštituta Ljubljana, predavalnica stavba C,
v ponedeljek, **6. februarja 2017**, s prihodom ob 8.45 in začetkom predavanja ob 9.00.

Bolečina kjerkoli v telesu je neprijeten občutek, ki ima najpogostejše obrambno ali opozorilno vlogo. Včasih jo z besedami težko opišemo. Ljudje jo različno zaznavajo – precenijo ali prezrejo. Akutno in kronično bolečino je treba obravnavati resno, raziskati vzrok in primerno zdraviti.

Kako učinkovito zdraviti bolečino, ki zlasti kronična prizadene vse vidike našega življenja in ima velik vpliv na družbo kot celoto, nam bo predstavila predavateljica, prim. mag. Slavica Lahajnar Čavlovič, dr. med. Spregovorila bo o novostih pri zdravljenju bolečine.

Strokovno srečanje bo trajalo do 13. ure. Prispevek za predavanje znaša 10 EUR.
Prijave sprejema Olga Koblar, 27. januarja 2017, med 16. in 18. uro, na številko 031 495 456.
Dodatne informacije in prijave – Irma Kiprijanović, 041 754 695, od 09. do 15. ure.

Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana
Olga Marija Koblar, l. r.

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurda Sima, l. r.

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

Prednovoletna svečanost društva s podelitvijo najvišjih priznanj za strokovno delo na področju zdravstvene nege in babištva

Ksenija Pirš

V želji, da si namenimo pozornost v najlepšem, predprazničnem času božiča in novega leta, smo tudi letos za druženje izbrali večer v tem vzdušju. Želimo se posvetiti druženju z najbližjimi, kamor sodijo tudi vezi stanovske pripadnosti, zavezanosti in predanosti poslanstvu – skrbi za najranljivejše.

Zato smo v prostorih Centra vojaških šol v mariborski Kadetnici na Studencih podelili najvišja regijska priznanja za delo na področju zdravstvene nege in babištva – srebrni znak in naziv častna članica društva za izjemne dosežke na področju zdravstvene nege.

Gostil nas je polkovnik mag. Vilibald Polšak, poveljnik Centra vojaških šol, zbrane pa je nagovoril major Borut Vitek, predstavnik Centra vojaških šol Slovenske vojske.

Večer smo namenili vsem, ki so bili z nami, in vsem, ki so v našem spominu zapisani kot ljudje, katerih življenjsko poslanstvo je skrb za ljudi, tistim, ki so bili na svojih delovnih mestih, predsednicam skozi desetletja ter častnim članicam društva, brez njih ne bi praznovali že 69 let društvenega delovanja. Prihodnje leto bomo obeležili pomemben jubilej – 70 let organiziranega poklicnega združevanja v širši mariborski regiji in 90 let delovanja Zbornice – Zveze.

Ob tej priložnosti so bili z nami podpredsednik Zbornice – Zveze Jože Prestor, izvršna direktorica Anita Prelec, predsedniki drugih regijskih društev in strokovnih sekcij pri Zbornici – Zvezi, predstavniki vodstev zavodov v regiji ter številni drugi.

Hvala vsem, ki ste nas počastili s svojo družbo in nam izrekli voščila, priznanja in spodbudne misli. Voščilu ste se pridružili tudi sodelavci iz zdravstvenih timov, najožji sodelavci, zdravniki in drugi, saj sodelujemo v skupnih prizadevanjih. Mnogi ste bili z nami, nagrajenci, vašimi in našimi sodelavkami, sodelavci.

S svojo prisotnostjo ste izkazali spoštovanje in priznanje zdravstveni in babiški negi ter poslanstvu, ki ga opravljamo. Sporočali ste zavedanje, da so za odgovorno delo ob pacientu potrebna sožitja in skupna prizadevanja vseh, kar je posebej spodbudno.

Osrednji namen večera je bil izkazati spoštovanje prizadevanjem, ki so preživela dolga desetletja družbenih sprememb in nekaterih prelomnic v naših življenjih in družbi ter izkazati spoštovanje in priznanje vlogi zaposlenih v zdravstveni negi in babištvu, ki na vseh ravneh delovanja odgovorno razvijajo svoje strokovno področje. Podelili smo priznanja za delo, ki je častno, ker ga preplavlja ne samo dolžnost, ampak tudi zavzetost, nagrajencem, ki svoje vrednosti ne vežejo na priznanja drugih, temveč potrditev pri delu iščejo v njegovem namenu.

Bilo nam je lepo, pokazali smo, da cenimo, kar imamo. To ste, spoštovane kolegice in kolegi, izrazili s svojo prisotnostjo, ki v tako velikem številu kaže na to in je izraz stanovske pripadnosti, ki je neprecenljiv.

Priznanje srebrni znak in naziv častna članica Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor v letu 2016

Milena Frankič, predsednica Komisije za priznanja

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je v letu 2016 v skladu s Pravilnikom o priznanjih društva podelilo najvišja priznanja društva srebrni znak in naziv častna članica društva za posebne dosežke na področju zdravstvene nege. Najvišja priznanja izpostavljajo in nagrajujejo strokovni razvoj in dosežke na področju zdravstvene nege in babištva, krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in sodelavcev na področju oskrbe, ohranjanje in razvijanje profesionalnih in dobrih medsebojnih odnosov med sodelavci v negovalnem in zdravstvenem timu ter pripadnost poklicni skupini in poklicno solidarnost.

Letošnji prejemniki priznanj **srebrni znak** so **Marija Drašković**, glavna medicinska sestra Organizacijske enote medicine dela, prometa in športa Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, **Marija Firbas**, patronažna medicinska sestra, zaposlena v Zdravstvenem domu Lenart, **Gordana Rudelič**, medicinska sestra, zaposlena na Kliniki za pediatrijo, *negovalni tim ginekoloških oddelkov in ambulant Klinike za ginekologijo in perinatologijo ter negovalni tim Oddelka za nalezljive bolezni in vročinska stanja* UKC Maribor.

Priznanje **častna članica društva** je prejela Antonija Katarina Ivanuša.

Posebna umetnost življenja dobitnikov najvišjega priznanja Društva, srebrni znak je njihova skupaj prehojena pot, ki so jo prehodili za svoj poklic, za svojo profesionalnost, za mozaik stroke zdravstvene in babiške nege in za skrb za človeka, tako v svoji regiji kot tudi širše.

Predstavljamo vam dobitnike priznanj.

Gospa Marija Drašković, dipl. m. s., mag. JU

Svojo poklicno pot je začela v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor, ki mu pripada še danes. Sprva je v takratni obratni ambulantni pokrivala področje kurativne in preventivne dejavnosti, velik izziv pa ji je bilo delo z naborniki in je bila vrsto let nepogrešljivi del tega zdravstvenega tima. Zdravstvena nega v Medicini dela, prometa in športa pa je področje, kjer je pokazala poseben čut za pacienta in za svoje sodelavce. Sooblikuje jo že vrsto let in s svojimi aktivnostmi pušča sledi v stroki, skrbi za uravnoteženo organizacijo in obvladovanje pogosto tudi težkih pogojev na delovnem mestu. Strokovnost, dobri medsebojni odnosi, razumevanje in stalna pripravljenost so njena vrlina. Kontinuirano spremlja novosti dispanzerske zdravstvene nege in tako vključuje nova spoznanja v klinično okolje.

Je habilitirana strokovna sodelavka na Fakulteti za zdravstvene vede UM za področje zdravstvene nege in vsa leta strokovnega dela vzgledna mentorica. V zavodu je inštruktorica za zdravstveno-informacijski sistem, notranja presojevalka in kot mediator v zdravstvu pri svojem delu uspešno uporablja pridobljene mediacijske veščine.

Pomembno je njeno aktivno sodelovanje v komisiji za zdravstveno varstvo udeležencev v cestnem prometu pri Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor.

Marija Drašković s svojim delom pomembno prispeva k prepoznavnosti stroke zdravstvene nege in vloge medicinske sestre pri obravnavi pacientov, danes je uspešna glavna medicinska sestra Organizacijske enote medicine dela, prometa in športa.

Predlagatelji: člani kolegija zdravstvene nege Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor

Gospa Marija Firbas, dipl. m. s.,

je začela svojo karierno pot v Zavodu za duševno in živčno bolne Hrastovec - Trate. Na delovnem mestu si je nabirala znanje in delovne izkušnje. Širila je tiste vrednote, ki jih v današnjem svetu primanjkuje, to je dostojanstvo slehernega izmed nas. Želja, delati z ljudmi na terenu, se ji je uresničila, ko se je zaposlila v Zdravstvenem domu Lenart kot polivalentna patronažna medicinska sestra in je zaprisežena tej zaposlitvi še danes. Paciente odgovorno spremlja od rojstva do smrti, njena toplina in nesebična pomoč nista ostali neopaženi in včasih nasmeh na obrazu osamljenega in stisk tresoče roke povesta več kot tisoč besed.

Po bogatih izkušnjah dela in številnih strokovnih izobraževanjih na področju patronažne zdravstvene nege je prevzela delovno mesto vodje patronažne službe v Zdravstvenem domu Lenart. Posebno skrb posveča dvigu strokovnosti pri izvajanju patronažne zdravstvene nege na terenu in je odlična mentorica.

Aktivno sodeluje v upravnem odboru DMSBZT Maribor in je članica komisije za dodeljevanje sredstev za strokovna izpopolnjevanja. Prepoznavna je tudi v širši družbi, v svoji domači občini Cerkljenjak je bila eno mandatno obdobje občinska svetnica. Že 14 let predseduje Rdečemu križu Cerkljenjak, je predavateljica in krvodajalka, članica upravnega odbora območnega združenja RK Lenart in članica Društva kmečkih deklet in žena Cerkljenjak.

Marija je izjemna promotorka zdravja, sodeluje z lokalno skupnostjo, svojo poklicno pot je namenila ljudem, ki potrebujejo pomoč in podporo za ohranitev, krepitev ali povrnitev zdravja na eni strani, in sodelavkami, patronažnimi medicinskimi sestrami v podpori za kakovostno, strokovno in varno opravljanje poklicnega dela na drugi strani.

Njeno delo je težko vrednotiti, saj presega številke, norme, delovni čas in statistične podatke. Pred nami so izzivi in negotovi časi. Draga Marija, naj bo tvoja pot še naprej podprta s povezovanjem stroke, timskim delom in z novimi idejami.

Predlagatelji: sodelavci Zdravstvenega doma Lenart, zaposleni ambulate AMIGDALA Cerkljenjak

Gordana Rudelič, dipl. m. s.,

je ves čas službovanja zaprisežena področju pediatrične zdravstvene nege. Z aktivnim strokovnim izpopolnjevanjem nenehno skrbi, da se znanje o pediatrični zdravstveni negi širi znotraj Klinike za pediatrijo UKC Maribor. Svoje delo je nadgradila z znanjem iz endoskopije in prevzela delo v Ambulanti za endoskopijo in Gastroenterološki ambulate. V Birminghamu v Angliji si je pridobila dodatna znanja za izvajanje terapije pri mikcijskih motnjah. Ves čas ostaja zvesta Kliničnemu oddelku za pediatrijo, kjer je aktivna na vseh strokovnih področjih. Vsa leta aktivno sodeluje pri organizaciji tradicionalnega srečanja pediatrov in srečanja medicinskih sester v pediatriji. Tovrstna prizadevanja so prepoznavna za področje pediatrične zdravstvene nege Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. Gordana Rudelič je habilitirana strokovna sodelavka Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru za predmetno področje zdravstvene nege. V svojem delovnem okolju skrbno organizira funkcionalna izobraževanja iz pediatrične zdravstvene nege, pripravlja interna strokovna izobraževanja za sodelavce, skrbi za publicistično delo in je uspešna mentorica za strokovno področje pediatrične zdravstvene nege.

Je članica Zbornice – Zveze in že tretje mandatno obdobje članica upravnega odbora DMSBZT Maribor.

Zunaj delovnega okolja pomaga na atletskih tekmah kot medicinska sestra za prvo pomoč, ki jo potrebujejo športniki. Načrtuje in izvaja zdravstveno nego po posameznih procesih zdravstvene nege in sodeluje pri oblikovanju specifičnih standardov.

Dejavnost pediatrične zdravstvene nege je pogojena z ogromno nevidnega in trdega dela, ki ga gospa Gordana opravlja z veliko mero veselja in entuziazma.

Predlagatelji: sodelavci Klinike za pediatrijo UKC Maribor

Negovalni tim ginekoloških oddelkov in ambulant Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor

izkazuje najpomembnejše dosežke in velik strokovni razvoj na področju zdravstvene nege ginekoloških pacientk, aktivno sodelovanje pri izobraževanju kroničnih pacientk, predvsem pa ozaveščanje žensk o skrbi za zdravje. Največja odličnost negovalnega tima ginekoloških oddelkov in ambulant se kaže s kakovostno zdravstveno oskrbo, ki je bila opažena tako s strani drugega zdravstvenega osebja kot s strani številnih zadovoljnih pacientk, ki so svoje zadovoljstvo izrazile z ustnimi in pisnimi pohvalami ter zahvalami. Prizadevanja se izražajo v enakovrednem partnerstvu med pacientkami in zaposlenimi ter med zaposlenimi znotraj zdravstvenega in negovalnega tima, pri čemer ima zdravstvena nega pomembno vlogo. Tako zaposleni v zdravstveni negi na različne načine spreminjajo, izboljšujejo in vlagajo strokovno znanje na področju zdravstvene in babiške nege.

V času, ki ni najbolj naklonjen zdravstvu nasploh, so zaposleni v zdravstveni negi povprečen delovni dan napolnili z energijo in številnimi priložnostmi za izboljšave, za dodano vrednost zdravstvenemu in negovalnemu timu, pacientkam in bolnišničnemu okolju. Strokovnost razvijajo z delovanjem na različnih področjih dela na kliniki in tako širijo mrežo znanj. Pripravljajo številne publikacije s strokovnimi vsebinami za pacientke in zaposlene, organizirajo strokovna srečanja, še posebej ob pomembnih dogodkih. Vsako leto oktobra pripravijo številne aktivnosti, s katerimi želijo obeležiti rožnati oktober, osveščati širšo javnost o raku dojk in opozoriti na pomen zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja in učinkovitega zdravljenja bolezni. Organizirajo promocijske stojnice in predavanja o raku dojk in samopregledovanju dojk v celotni severovzhodni Sloveniji. Delavnice izvajajo prostovoljno in samoiniciativno so se za ta korak odločile vse kolegice, ki imajo strokovno znanje s tega področja.

Predstavniki nagrajenega negovalnega tima na svečanosti (Foto: Jože Pristovnik)

Aktivno sodelujejo pri razvoju stroke zdravstvene in babiške nege s pripravo standardov aktivnosti in drugih pomembnih dokumentov, z raziskovalnim delom in aktivnimi udeležbami na domačih in tujih strokovnih izpopolnjevanjih.

Predlagateljica: Danijela Pušnik, strokovna vodja zdravstvene nege Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor

Negovalni tim Oddelka za nalezljive bolezni in vročinska stanja UKC Maribor

deluje v okviru oddelka, ki predstavlja regionalni center za zdravljenje pacientov z nalezljivimi boleznimi. V okviru oddelka je do lanskega leta delovala enota za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb, ki opravlja dejavnost za celotni UKC in regijo.

*Predstavniki nagrajenega negovalnega tima na svečanosti
(Foto: Jože Pristovnik)*

Področje zdravstvene nege pri bolnišničnem zdravljenju bolnikov s težkimi poteki in zapleti infekcijskih bolezni, med katerimi se najtežje obravnava v intenzivni negi na oddelku, je zahtevno in obsežno. Razen bolnišnične na oddelku izvajajo še ambulantno obravnavo za vsa področja infektologije ter 24-urno urgentno dejavnost. Zaposleni v zdravstveni negi se pri svojem delu srečujejo z obsežnimi potrebami bolnikov po zdravstveni negi tako z vidika odvisnosti pri izvajanju osnovnih življenjskih

aktivnosti kot z vidika strokovne raznolikosti obravnavanih bolezenskih stanj. Različna starost bolnikov, od otrok do starejših, predstavlja za zdravstveno nego dodaten vidik pri zagotavljanju strokovne in varne oskrbe od sprejema do odpusta. Aktivno skrbijo za razvoj strokovnega področja ter pripravljajo strokovne dokumente v okviru službe zdravstvene nege. Aktivni so na področju mentorstva dijakom Srednje zdravstvene in kozmetične šole in študentom Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru tako v okviru klinične prakse kot pri pripravi na zaključne izpite, seminarje in diplomska dela. Aktivno sodelujejo na Bedjaničevem simpoziju, v okviru katerega organizirajo samostojno strokovno srečanje, ki je dobro obiskano s strani zaposlenih iz različnih ustanov v regiji in zunaj nje. So aktivni predavatelji na strokovnih srečanjih drugih organizatorjev, saj je področje njihovega dela odlična priložnost za prenos in izmenjavo znanja. Povezujejo se s Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na internistično-infektološkem področju pri Zbornici – Zvezi. Strokovno znanje in empatičen odnos do pacientov in njihovih svojcev ter vzajemno timsko delo v težkih, pogosto najtežjih, trenutkih bolnih so izhodišče njihovega delovanja. Omenjene odlike so tisto, kar največkrat ostaja prezrto, samoumevno in nepomembno, čeprav so najpomembnejše.

Predlagatelji: strokovne vodje zdravstvene nege drugih samostojnih medicinskih oddelkov

Za izjemen prispevek na področju zdravstvene nege je društvo letos podelilo naziv častna članica Antoniji Katarini Ivanuša, viš. med. ses., univ. dipl. org. dela. Antonija Katarina Ivanuša je leta 1961 končala Srednjo zdravstveno šolo v Mariboru in se zaposlila v takratni Splošni bolnišnici Maribor. Po uspešno zaključeni Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani je prevzela dela in naloge glavne medicinske sestre oddelka za anestezijo in reanimacijo, današnjega oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin, kjer je ostala do svoje upokojitve.

Prejemniki priznanj od leve proti desni: Marija Drašković, Nadja Lubajnshek, v imenu negovalnega tima ginekoloških oddelkov in ambulant, Marija Firbas, Gordana Rudelič, Vitoslava Urnaut, v imenu negovalnega tima Oddelka za nalezljive bolezni in vročinska stanja (Foto: Jože Pristovnik)

Od leve proti desni: Ksenija Pirš, Antonija Katarina Ivanuša, Jože Prestor, Milena Frankič (Foto: Jože Pristovnik)

Želja po znanju jo je spodbudila, da je leta 1969 za šest mesecev odšla na strokovno izpopolnjevanje v Amsterdam. Nato je šolanje nadaljevala na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju, ki jo je uspešno končala leta 1979. Kot dolgoletna glavna medicinska sestra oddelka za anestezijo in reanimacijo se je uveljavila kot vodja in mentorica generacijam dijakov in študentov zdravstvene nege, kakor tudi zaposlenim medicinskim sestram in drugim, ki so se strokovno izpopolnjevali na področju intenzivne terapije, zdravstvene nege in anestezije. Vsa leta svojega dela je kot vodja in mentor skupaj s sodelavci uspela zgraditi tim zdravstvene nege zavidljive strokovnosti, usposobljenosti in kakovosti, čigar sloves je v sožitju s sodelavci zdravstvenega tima poznan in živ še danes. Svoje profesionalno delo je gradila na kompetencah, strokovni usposobljenosti in odgovornosti vsakega izvajalca in celotnega tima. Z bogatim strokovnim znanjem in izkušnjami se je uveljavila kot priznana strokovnjakinja in predavateljica, pogosto v vlogi organizatorja izobraževanj ali kot vabljen predavateljica za področje zdravstvene nege v intenzivni terapiji in za širše področje zdravstvene nege kirurškega pacienta. Njena ljubezen do življenja in bližnjih se je pri delu vseskozi odražala v njeni skrbi za najtežje bolne, življenjsko ogrožene paciente, ki jim je v celoti posvetila svoje poklicno delo. S svojo strokovnostjo in sočutnim odnosom je v pogosto zahtevnih okoliščinah dela ob pacientih ustvarjala vzdušje strokovne in osebne zavzetosti in odgovornosti zaposlenega v odnosu do sodelavcev, pacientov in njihovih svojcev, kar se

je prenašalo na celoten zdravstveni in negovalni tim. Njeni sodelavci so povedali, da je bila stroga, vendar vseskozi pravična.

Središče njenega strokovnega delovanja je bil pacient. Tako ni bilo naključje, da je med prvimi v slovenskem prostoru v aktivnosti zdravstvene nege na oddelku vključila procesno obravnavo in dokumentiranje. Vztrajala je in dopolnjevala dokumentacijo, s tem gradila osnovo za kakovost izvedbe zdravstvene nege in v izobraževanju vključenih izvajalcev. Ob zavedanju pomena izobrazbe medicinskih sester je vselej zastopala izobraževanje v zdravstveni negi, že takrat pa je bila tudi zagovornica nadaljnega strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja v zdravstveni negi za strokovnejše in kakovostnejše delo neposredno ob pacientu. Bila je zagovornica standardov zdravstvene nege v praksi. Tako je sprejela povabilo takratne Visoke zdravstvene šole Univerze v Mariboru, kjer je vrsto let delovala kot odlična predavateljica za predmetno področje zdravstvene nege kirurškega bolnika in bila mentorica številnim študentom ter diplomantom. V slovenskem strokovnem prostoru je znano njeno pomembno publicistično delo, ki je postavilo temelje za študijsko literaturo tako študentom kot tudi zaposlenim v zdravstveni negi. Kot prva avtorica je v sodelovanju z izr. prof. dr. Danico Železnik leta 2000 izdala »Osnove zdravstvene nege kirurškega bolnika«, leta 2002 pa »Standarde aktivnosti zdravstvene nege, ki so bili zaradi potreb in uporabnosti strokovne literature ponatisnjeni leta 2008.

Z leve proti desni: Vida Vitek, Ljuba Lednik, Lidija Ivec, Antonija Katarina Ivanuša, Marjeta Deučer, Danica Železnik (Foto: Jože Pristovnik)

Kljub mnogim dosežkom je njen ugled rasel ob drži odgovorne, strokovne, zahtevne, zanesljive, poštene, marljive in skromne sodelavke, ki je zgled mnogim generacijam medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Vso svojo poklicno pot je namenila najtežje bolnim in najbolj pomoči potrebnim pacientom, kar jo odlikuje še danes. Skrb za soljudi je njen način življenja, kot prostovoljka je še vedno aktivna v Domu upokojencev Danice Vogrinec na Taboru in v nekatere drugih skupnostih.

Njena poklicna in osebna prizadevanja so se vselej izražala v odličnih izidih zdravstvene nege in zdravljenja bolnih, v delu in uspehih mnogih zaposlenih ter študentov zdravstvene nege. Njen strokovni prispevek je zaznamoval tako bolnišnično kot tudi regijsko in vseslovensko strokovno okolje, za kar je leta 1994, na

predlog takratnega kolegija medicinskih sester bolnišnice, prejela najvišje strokovno priznanje Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije zlati znak.

Glede na izjemen prispevek pri razvoju zdravstvene nege, tako na področju izobraževanja medicinskih sester kot na področju bolnišnične zdravstvene nege in pri razvoju delovanja regijskega strokovnega društva ter pomembno vlogo pri utrjevanju zavesti o pomenu poklicnega združevanja in stanovske pripadnosti, se naziv častna članica društva podeli spoštovani in cenjeni kolegici Antoniji Katarini Ivanuša.

Predlagatelj: izr. prof. dr. Danica Železnik in Ljuba Lednik, prof. zdr. vzgoje, v sodelovanju z upravnim odborom društva

Z leve proti desni: viš. pred. dr. Klavdija Čuček Trifkovič, Dubravka Sancin, Antonija Katarina Ivanuša, izr. prof. dr. Danica Železnik, doc. dr. Mateja Lorber (Foto: Jože Pristovnik)

Četrty božični koncert pevskega zbora La Vita DMSBZT Maribor

Brigita Hekič

Božični koncert za paciente v kapeli Antona Martina Slomška v UKC Maribor (Foto: Anita Bezjak)

Z decembrom se začne adventni čas, čas pričakovanja, čas upanja, nečesa novega, velikega. Zadnjo adventno nedeljo so naši glasovi znova zazveneli na tradicionalnem božičnem koncertu v cerkvi Marije Matere cerkve v Mariboru. Letošnjo božično zgodbo smo poimenovali Božič nekoč in danes. Čeprav imamo danes manj časa za praznovanje kot nekoč, se druženje ob božiču ni spremenilo, saj ostaja najpomembnejši družinski praznik. Božično sporočilo je klic veselja in miru, ki napolni dušo z upanjem na lepšo prihodnost, da bi živeli v razumevanju in miru. Bistvo tega časa je, da znamo deliti, si prisluhniti v božično-novoletnem času in, če se le da, podariti del sebe ... Zakaj ne bi delali tistega, kar si želimo? Kar lahko damo drugim. To je ne nazadnje poslanstvo medicinskih sester, tudi pevk pevskega zbora La Vita. Vsakdo, ki ga srečamo na svoji poti, nam je dal delček sebe, pomagal odkrivati ta svet, odpirati vrata ...

Večer koncerta je obsegal pesmi iz zakladnice božičnih napevov. V goste smo povabili naše najdražje, ki so se predstavili kot solisti in izvrstni glasbeniki, kot sta trobentač Leon Pokeržnik in saksofonist Andrej Cimerman. Povabilu se je prijazno odzval tudi cerkveni pevski zbor župnije svetega Jakoba v Limbušu Ars Musicae. Z izbranimi melodijami in mislimi smo nagovorili srca mnogih.

*Ko se prižgejo praznične luči,
sredi bele mrzle zime,
prijateljstvo ogreje nam dlani
in želje vzpenjo se iz srca v višine.
Vse, kar je slabo, z novim letom naj zbledi!
Vse, kar dobro je, naj za vekomaj ostane!
Vse, kar dobro je, naj raste in cveti!
Naj v božiču sreča nežno nas objame.*

S posebnimi gosti – Pevskim zborom dijakov Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor ter Srčnim zborom zdravilišča Radenci in Doma starejših občanov Dosor smo 20. decembra v kapeli Antona Martina Slomška božično zgodbo posvetili pacientom UKC Maribor in njihovim svojcem, zaposlenim, gostom ter vsem, ki v srcu dobro mislijo. Že četrto leto zapored smo s pesmijo vsaj nekoliko pričarali praznične dni vsem tistim, ki jih preživljajo v bolnišničnem okolju. Verjamemo, da nas petje plemeniti in osrečuje tudi, kadar nas življenje utruje. Drobni, a dragoceni trenutki so dovolj, da se vzbudijo občutki, ki jih morda že dolgo ne poznamo več ...

Bolečine človeškega srca so hude predvsem takrat, ko smo brez opore, bližine, objema najbližjih in brez usmiljenja. Tako so se dvigali naši praznični napevi in padali v naročje naših poslušalcev.

Pravijo, da moramo dati vsakemu dnevu priložnost, da bo najlepši, upamo, da sta božična koncerta zapisana v mozaiku spominov v letu 2016.

Velike stvari se rojevajo iz preprostih in malih reči. Njihove lepote ljudje ne gledamo z očmi, ampak jih čutimo, ko nam radostijo dušo in srce.

Božični koncert pevskega zbora La Vita, v cerkvi Marije Matere cerkve v Mariboru (Foto: Marko Bezjak)

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

Vabi na

potopisno potovanje s pevskim zborom La Vita -
Vukovar 2016,

v ponedeljek, 23. 1. 2017 ob 16.00,

v prostorih društva
(Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor – Melje).

Prisrčno vabljeni.

Ksenija Pirš, predsednica
Anemarija Smonkar, vodja dejavnosti, Milena Frankič, Marjeta Kokoš,
Jadranka Stričević, Barbara Donik

Prosimo, da svojo cenjeno udeležbo potrdite do 20. 1. 2017, poslovni tajnici
društva, Bojani Rožman,
na tel. št. 041 366 001, vsak delovni dan, po 16. uri.

Srebrni znaki DMSBZT Novo mesto za leto 2016

Marjeta Berkopec

Konec decembra smo v DMSBZT Novo mesto podelili štiri srebrne znake. Najvišje priznanje našega društva so prejele Irma Kumer, Marjetka Matoh, Elizabeta Novak in Franja Pavlič.

Irma Kumer

Irma Kumer se je rodila leta 1974. Po končani Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu in po opravljeni višji zdravstveni šoli v Ljubljani se je leta 1998 zaposlila v Splošni bolnišnici Novo mesto na Oddelku za nevrologijo. Na oddelku je takoj začela z aktivnim sodelovanjem na področju zdravstvene nege nevrološkega bolnika. Strokovno se je udeleževala seminarjev, predavanj, ki so bila povezana z nevrološkimi motnjami. V letu 2001 je opravila specializacijo na Nevrofiziološkem inštitutu v Ljubljani in si pridobila naziv nevrofiziološka asistentka za EMG. Ob delu se je vpisala na Visoko šolo za zdravstvo Ljubljana, smer zdravstvena nega in leta 2005 pridobila naziv diplomirana medicinska sestra. Ves čas svoje zaposlitve se intenzivno ukvarja in spremlja bolnike z multiplo sklerozo – strokovno in tudi v svojem prostem času na področjih terapevtske in diagnostične obravnave. Na podlagi tega je oblikovala načrt zdravstveno-vzgojnega dela medicinske sestre za bolnike z multiplo sklerozo (MS). Leta 2013 je uspešno magistrirala na Fakulteti za zdravstvene vede in pridobila strokovni naziv magistricе vzgoje in menedžmenta v zdravstvu. S pomočjo različnih sodelavcev aktivno izvaja učne delavnice za posameznike, predvsem pri začetnem uvajanju samoinjiciranja določenega preparata. Na ta način je nevrološkemu oddelku kot tudi vsem bolnikom z MS prenesla novosti in možnost, da je vsak posameznik obravnavan dovolj strokovno. Aktivno sodeluje tudi pri različnih komisijah na ravni bolnišnice kot glav-

na medicinska sestra nevrološkega oddelka in ambulant. Je stalna članica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji. Ponosna je na marsikateri pripravljeni članek, poročilo, strategijo, standard, ki jih v celoti samostojno pripravlja. Ves čas sodeluje tudi v projektih, ki so v povezavi s celotno bolnišnico. V različnih revijah (Utrip, Vizita, Dolenjski list, Krožišče, Glasilu MS) objavlja svoje članke. Je aktivna udeleženka na strokovnih seminarjih v okviru DMSBZT NM in na mednarodnih konferencah. Njeni prispevki so zbrani v zbornikih. Predava bolnikom z multiplo sklerozo in sodeluje kot strokovna sodelavka v timu MS na državni ravni, kjer je vključena v kontinuiran proces izboljšav pri obravnavi bolnikov z MS. Velik del svojega profesionalnega dela zajema tudi ambulantno delo v EMG laboratoriju, kjer skupaj s specialistom enakovredno izvaja postopke diagnostike. Ob tem se nenehno izpopolnjuje in spremlja novosti ter je v nenehnem stiku z Nevrofiziološkim inštitutom v Ljubljani. Kot glavna medicinska sestra oddelka za nevrologijo je ponosna na svoje sodelavce, jih spodbuja, da delujejo profesionalno, empatično in odgovorno, kar ji priznava tudi širši krog zaposlenih. Nenehno pa stremlji k temu, da se bolnik, ki je prestopil prag nevrologije, počuti sprejetega in enakovrednega pri celostni obravnavi in čeprav mu ni bila dana možnost ozdravitve, ampak le morebitno olajšanje bolezni, odide domov z občutkom, da so bili okoli njega profesionalci, ki imajo srce na pravem mestu.

Marjetka Matoh

Marjetkina življenjska pot se je začela 17. 1. 1961 v Trbovljah. Družina je imela dolenske korenine, zato jih je prva priložnost pripeljala nazaj v Trebnje. Po končani gimnaziji leta 1979 se je vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani. Takoj po zagovoru diplomske naloge se je maja 1982 zaposlila na Oddelku za kirurgijo Splošne bolnišnice Novo mesto. V letu 2002 je znanje dopolnila na Visoki šoli za zdravstvene delavce Ljubljana in pridobila naziv diplomirana medicinska sestra. Zdravstvena nega kirurških bolnikov in poškodovancev ji je vedno predstavljala poseben izziv. Svoje delo je opravljala na oddelku, v operacijskem bloku in specialističnih ambulantah kirurškega oddelka. Ko je prevzela naloge odgovorne medicinske sestre kirurških ambulant, so prišle do izraza tudi njene organizacijske sposobnosti. Z veliko vztrajnosti je dosegla, da je bil velik del ambulant obnovljen, zaposleni pa ustrezno usposobljeni za zdravstveno obravnavo in posege, ki se pri bolnikih in poškodovancih izvajajo ambulantno. Prenovljeni prostori so tako zagotovili večjo varnost zdravstvene obravnave in skrajšali aktivacijski čas multidisciplinarnega tima ob sprejemu življenjsko ogroženih poškodovancev in bolnikov. Sodeluje tudi v projektnih skupinah v bolnišnici. Znanje nenehno nadgrajuje in pogloblja. Letos je uspešno opravila prvi tečaj ATCN (Advanced Trauma Care for Nurses) v Sloveniji in tako še obogatila veščine pri oskrbi življenjsko ogroženega poškodovanca. Kot aktivna dolgoletna članica DMSBZT Novo mesto svoje znanje s predavanj posreduje kolegicam na strokovnih srečanjih. Pripravila je predavanja: Sprejem in priprava življenjsko ogroženega poškodovanca za nujni prevoz v drugi zdravstveni zavod, Načrt za množične nesreče v Splošni bolnišnici Novo mesto v luči zagotavljanja kakovostne zdravstvene storitve, Obravnava pacienta v ortopedski ambulanti. V DORS-u (Društvo za oskrbo ran) je sodelovala pri organizaciji in izvedbi učnih delavnic, kjer so bile predstavljene evropske smernice za zdravljenje ran. Je mentorica dijakom in študentom zdravstvene nege. V decembru 2015 je prevzela delovno mesto glavne medicinske sestre urgentnega centra. V zagon

in organizacijo dela urgentnega centra je vložila vse svoje izkušnje in znanje. Uspešno se spopada z izzivi novega delovnega mesta in z vso vnemo tudi v svojem prostem času pripravlja klinične poti za varno, kakovostno, celostno in učinkovito obravnavo življenjsko ogroženih bolnikov ter poškodovancev. Marjeta je uspešna diplomirana medicinska sestra, koordinatorica zdravstvene nege in glavna sestra urgentnega centra. Njen prispevek k stroki in organizaciji zdravstvene nege je neprecenljiv.

Elizabeta Novak

Elizabeta Novak se je rodila 11. 6. 1972 v Novem mestu. Že od majhnega je bila njena velika želja pomagati ljudem in skrbeti zanje. To je bil tudi razlog, da se je vpisala na Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo Novo mesto in jo uspešno končala, opravila strokovni izpit in pridobila naziv srednja medicinska sestra. Njena prva zaposlitev je bila na ginekološko-porodniškem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, kjer je zaposlena še danes. Nekaj časa je delala kot operacijska medicinska sestra v ginekološki operacijski sobi, danes pa se največ ukvarja z intenzivno nego novorojenčkov. Prijaznost, strokovnost, odgovornost, spoštljivost in prilagodljivost so besede, s katerimi jo lahko opišemo kot medicinsko sestro. Elizabeta je medicinska sestra z dušo in srcem. Vedno poudarja pomen komunikacije in njeno znanje komuniciranja je na visoki ravni. Vedno najde prave besede ob pravem trenutku, pa naj bo položaj še tako težaven, zna pristopiti k nosečnici, porodnici, novorojenčkom in na koncu tudi k sodelavki. V svoji vlogi se izredno dobro znajde. Aktivno je sodelovala pri posodabljanju dokumentacije zdravstvene nege na porodniškem oddelku. Je tudi soavtorica priročnika »Navodila za dojenje«. Opravila je 90-urni tečaj o dojenju, ga uspešno zaključila, opravila izpit in si pridobila licenco mednarodne svetovalke za laktacijo IBCLC (International Board Certified Lactation Consultant). Pridobljena licenca velja po vsem svetu. Naziv IBCLC označuje izkušenega zdravstvenega delavca, ki je s poglobljenim študijem dojenja in laktacije pridobil dodatna specifična znanja ter opravil zahtevni izpit IBLCE. Elizabeta pridobila

bljena znanja koristno uporablja pri svojem vsakdanjem delu, znanje z veseljem prenaša tudi sodelavcem. Pacientke opazijo njeno prizadevno delo in jo večkrat tudi pisno pohvalijo. Lepo jo je opazovati, kako pozorno, nežno in strokovno pristopa k porodnicam in novorojenčkom. Sodeluje in predava v šoli za starše. Kot organizatorica in predavateljica vsako leto aktivno sodeluje pri organizaciji tečaja za spodbujanje dojenja. Sodeluje in predava na internih izobraževanjih oddelka. Je tudi mentorica dijakom. Ves čas se udeležuje strokovnih izobraževanj, ki jih organizira Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto. Dvakrat je sodelovala pri organizaciji seminarja, tudi kot predavateljica. Svoje znanje nadgrajuje na izobraževanjih zunaj in znotraj bolnišnice in ga uspešno posreduje kolegicam na oddelku. Je nepogrešljiv člen v kolektivu. Elizabeta je družinski človek, saj ji družina pomeni največ. Z možem sta si v njenem domačem kraju ustvarila topel dom. Imata dve hčerki, na kateri je zelo ponosna. Kljub vsem obveznostim, ki jih ni malo, pa vedno najde čas za prijatelje, druženje ali preprosto sprostitev, pa čeprav samo sprehod. Za njeno prizadevno delo jo predlagamo za podelitev srebrnega znaka.

Franja Pavlič

Franja Pavlič se je rodila 5. 9. 1961 v Brežicah. Po štiriletnem izobraževanju na Srednji zdravstveni šoli v Celju se je leta 1980 za štiri leta zaposlila v Mestni otroški bolnici Ljubljana, nato pa jo je poklicna pot pripeljala bližje domu, v Sevnico, kjer je od leta 1984 do leta 1992 delala v tamkajšnjem Domu za ostarele. Od leta 1992 služi v Domu starejših občanov Krško, kjer je zaposlena še danes. Želji po znanju in osebnosti rasti sta botrovali k odločitvi za nadaljevanje študija na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani, ki ga je zaključila leta 2005. Poleg vodilnih nalog v domačem zavodu, kjer je bila vodja zdravstvene nege in oskrbe, danes je vodja tima in koordinator gospodinjskih enot, se je z velikim veseljem ukvarjala tudi z mentorskim delom za različne profile. Prve izkušnje v mentorstvu si je nabirala kot mentorica fantom, ki so se odločili za civilno služenje vojaškega roka, nato pa je bila mentorica številnim generacijam bol-

ničarjev, zdravstvenih tehnikov in diplomiranih medicinskih sester. Je mentorica kliničnih vaj zdravstvene nege študentom Fakultete za zdravstvene vede Maribor in Novo mesto. Pri razvoju zdravstvene nege v socialnih zavodih je aktivno sodelovala kot predstavnica regije Posavje pri Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Leta 2004 je pridobila certifikat voditelja v Koronarnem klubu Krško, kjer s srčnimi bolniki opravlja zdravstveno-vzgojno delo in redno telesno vadbo. S svojimi bogatimi poklicnimi in življenjskimi izkušnjami deluje za skupno dobro tudi v širši lokalni skupnosti. Bila je članica Komisije za zdravstvo in socialo v občini Sevnica, že drugi mandat je članica sveta zavoda Trubarjevega doma v Loki in sveta zavoda Centra za socialno delo Sevnica. Od januarja 2014 do novembra 2015 se je izobraževala za učitelja kongruentne odnosne nege in ta program tudi uspešno zaključila. Njeno trenutno delo je skrb za implementacijo takšne vrste nege in kulture naravnave na osebe v koncept gospodinjskih enot. Skupaj s sodelavkami je junija 2016 prejela bronasto priznanje Gospodarske zbornice Slovenije – Območne zbornice Posavje za inovacijo – implementacijo kongruentnega negovalnega modela zdravstvene nege. Njen trenutni poklicni cilj je skupaj s sodelavci ustvariti okolje, v katerem se bodo stanovalci počutili domače, se čutili sprejeti in imeli možnost ohraniti samostojnost. Franja je izredno zanesljiva, delovna in visoko strokovna oseba, ki je s svojim delom, z znanjem in profesionalnim odnosom ter zelo dobro komunikacijo, ki je njena posebna vrlina, nepogrešljiva v ustvarjalnem timu.

Dobitnice priznanja srebrni znak, z leve proti desni: Irma Kumer, Franja Pavlič, Marjetka Matoh, Elizabeta Novak

Urgentni center Novo mesto

Marjeta Berkopec

Konec novembra smo v dolenjskem društvu na program strokovnih izobraževanj uvrstili predstavitel Urgentnega centra Novo mesto. Najmlajši samostojni oddelek SB Novo mesto deluje od 1. januarja 2016.

Predstavitel Urgentnega centra (UC) Novo mesto je pripravil predstojnik Bojan Kostić, dr. med., spec. anesteziologije, reanimacije in perioperativne intenzivne terapije. UC Novo mesto sodi v mrežo desetih UC, ki delujejo v Sloveniji in je namenjen organizaciji nujne medicinske pomoči za 140.000 prebivalcev Dolenjske in Bele krajine. Z vzpostavitvijo mreže urgentnih centrov po državi je nujna medicinska pomoč organizirana na enem mestu. Z združitvijo primarne in bolnišnične urgentne službe pa omogočena hitrejša in učinkovitejša zdravstvena obravnava pacientov. Vsi pacienti, ki pridejo v UC, so triažirani po Manchesterski triažni matriki in glede na stopnjo nujnosti usmerjeni v ustrezno nadaljnjo obravnavo. V okviru UC deluje enota za triažo in sprejem, enota za bolezni, enota za hitre preglede, enota za poškodbe, enota za opazovanje in nadzor, poseben prostor za reanimacijo in mobilne enote MoE REA in MoE NRV. Predavatelj je predstavil tudi začetne težave pri organizaciji in financiranju UC Novo mesto. Tako kot povsod po državi tudi v UC Novo mesto primanjkuje specialistov urgentne medicine, zato so delo prevzeli specialisti kirurgije, interne medicine in družinske medicine. V prvem letu delovanja UC se je pokazalo, da je obseg dela veliko večji od načrtovanega, saj v UC ne prihajajo samo urgentni pacienti, pač pa tudi drugi, nekateri tudi samo zato, da se izognejo čakanju. Ker pa v UC nikogar ne odslovi-jo, bodo do konca leta presegli plan 44.000 pregledov letno. Ocenjujejo, da bodo opravili

66.000 pregledov. Delo triažne medicinske sestre je predstavila Martina Golob, dipl. m. s. Sledilo je predavanje *Obravnava pacienta z AKS v UC NM*, ki ga je pripravila Martina Mlinarič, dipl. m. s. Marjetka Matoh, dipl. m. s, koordinatorica ZN in glavna medicinska sestra UC je v predavanju *Množične nesreče v luči kakovostne zdravstvene oskrbe v UC NM* predstavila bolnišnični načrt v primeru množičnih nesreč. Predavateljica je poudarila, da je cilj reševanja v primeru množičnih nesreč zagotoviti celovito in kakovostno obravnavo vseh sprejetih ponesrečencev v bolnišnico in v optimalnem času obvladati situacijo po vodilu »Storiti čim več za čim večje število ponesrečencev v optimalnem času«. Načrt reševanja v primeru množične nesreče temelji na analizi razpoložljivih kapacitet in celotne situacije v bolnišnici, z njim pa mora biti seznanjen vsak zaposleni, zato so v okviru načrta za množične nesreče v bolnišnici pripravili zloženko, na kateri je na kratko povzet celoten potek dela in nalog posameznikov, in aplikacijo, ki jo je možno naložiti na pametni telefon ali računalnik. Strokovno srečanje smo zaključili s predavanjem *Sodelovanje Zdravstvenega doma Novo mesto z Urgentnim centrom*, v katerem je Peter Černe, dipl. zn., opozoril tudi na pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri novi organizaciji dela mobilne enote MoE REA in MoE NRV.

Jesenski izlet Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske na Sicilijo

Maja Zevnik, članica izvršnega odbora društva

V velikem številu, 60 udeležencev, smo 28. oktobra v zgodnjih jutranjih urah poleteli z letališča Brnik v Palermo na Siciliji.

Palermo je gospodarsko in politično središče sredozemskega otoka Sicilija, sredozemsko očarljivo in barvito, čeprav ima tudi zlovešč sloves. Velja namreč za središče mafije. Je tudi največje mesto na Siciliji. Ustanovitelji tega mesta so Feničani. Mesto obdaja s severa Monte Pelegrino, z juga Capo Zafferano, vmes pa je rodovitna pokrajina z nekoč številnimi nasadi agrumov, palm in oljk.

Obisk mesta se začne na križišču Quattro Canti (štirje vogali), ki je v samem srcu Palerma. Na križišču Piazza Vigliena, se sekata dve najpomembnejši ulici Via Vittorio Emanuele in Via Maqueda. Križišče je znano po štirih vodnjakih in kipih, ki krasijo konkavna pročelja stavb. Tik ob križišču je cerkev San Giuseppe dei Teatini, ki svoje baročno okrasje skriva v notranjosti. V bližini je trg Pretoria, kjer je vodnjak Fontana Pretoria, delo florentinskih in manierističnih kiparjev. Cerkev La Martorana se lahko pohvali skorajda z najbogatejšimi mozaičnimi sklopi na Siciliji, cerkev San Cataldo pa ima tri arabske kupole. Hribovita pokrajina okoli Palerma se imenuje Conca d'Oro (Zlata školjka). Med umetnostne in zgodovinske znamenitosti sodita še katedrala in normanska palača, kjer so glavna znamenitost sarkofagi. Iz Palerma smo se odpeljali v mesto Cefalu, kjer smo se nastanili v hotelu. To mesto je za mnoge neodkriti mediteranski biser. Ima dolgo plažo, ozke zavite srednjeveške ulice s številnimi trgovinicami in restavracije s pogledom na morje. Velika turistična atrakcija je normanska katedrala z dvema stolpoma v srednjeveškem delu mesta, ki je ena izmed največjih cerkev v južni Evropi. Nad samim mes-

tom se dviga izrazita gora, imenovana Rocca. Če se povzpnete na vrh, lahko uživate v čudovitem razgledu na mesto in morje. Mesto so zgradili prvi stanovalci Sicilije in Grki. V samem središču mesta je tudi železniška postaja, kar je za otoke nenavadno. Obiskali smo tudi najvišji evropski vulkan in simbol Sicilije Etno. Vulkan je visok 2900 metrov. Z avtobusom smo se pripeljali do višine 1900 metrov, kjer sta dva manjša vulkana. Nekateri so se z gondolo odpeljali na 2500 metrov. Zaradi slabih vremenskih razmer, bilo je namreč vetrovno, deževno in megleno, je bil razgled zelo slab. Zato tudi nismo mogli doseči najvišjega vrha 2900 metrov. Zapustili smo Etno in se popeljali do kraja Taormina, ki je biser vzhodne obale. Tam smo si ogledali grški teater in staro mestno jedro.

Po štirih dnevih potovanja smo se polni vtisov in dobre volje vrnili domov.

Skupinska fotografije pred Teatrom Massimo
(Foto: Alenka Bijol)

Skupaj zmoremo več

Jana Zupan

Smo upokojeni člani DMSBZT Gorenjske. Pod okriljem regijskega društva se združujemo v sekcijo upokojenih članov. V letu 2016, ko je društvo praznovalo 60. obletnico svojega delovanja, smo s čajanko »Tako se spominjam svojih začetkov« obeležili tudi 25. obletnico ustanovitve aktiva – današnje sekcije upokojenih članov društva – ki je, glede na leta svojega delovanja, stara toliko, kot je stara naša država.

Sekcija je bila ustanovljena v času, ko je društvo imelo svoj sedež v Psihiatrični bolnišnici Begunje. Tam je bil 16. Aprila, leta 1991 tudi ustanovni sestanek Aktiva upokojenih medicinskih sester. Sestanka se je udeležilo 15 od 31 takrat upokojenih članic v društvu. Za prvo predsednico je bila izvoljena Helena Korošec.

Danes sekcija združuje 84 članic in 1 člana. Glede na pravice in dolžnosti, ki smo jih določili s statutom društva, pa ostaja naš status v društvu nespremenjen. Je pa to vsekakor priložnost, ki nam pomaga ohranjati občutek stanovske pripadnosti.

Društvo nam s svojim bogatim programom dela ponuja možnosti za nadaljevanje vseživljenjskega učenja in širjenja socialne mreže skozi program predavanj, ustvarjalnih delavnic in Sekcije za športno dejavnost in pohodništvo.

Kot predsednica sekcije vsako leto z veseljem vsem svojim članom pošljem tudi osebno vabilo za naše prednovoletno srečanje. Organizirano je kot novoletno darilo v okviru programa dela DMSBZT Gorenjske.

8. decembra lani smo se zbrali v Brunarici Štern na Kokrici pri Kranju. Po pozdravnem nagovoru predsednice društva Alenke Bijol je sledilo strokovno predavanje Nuše Klinar, dipl. psih., z naslovom Ustrezna komunikacija – pot k dobrim medosebnim odnosom. Skozi sliko in

besedo pa sem na kratko predstavila štiridnevni izlet društva na Sicilijo. Ob zaključku uradnega dela srečanja so udeleženke tudi soglasno izrazile željo, da jih kot predsednica sekcije zastopam v društvu tudi v naslednjem mandatnem obdobju 2017–2021.

Družabni del srečanja s prednovoletno večerjo pa je vsekakor priložnost za sproščen klepet, za boljše medsebojno spoznavanje in krepitev vezi med člani sekcije. In vsako leto se vedno bolj čuti naša medsebojna povezanost.

Za zaključek se kot predsednica sekcije zahvaljujem vodstvu društva za sodelovanje in podporo pri izvedbi programa dela naše sekcije. Kajti skupaj zmoremo več.

Med srečanjem (Foto: Jana Zupan)

Prva zagovora magistrskega dela študijskega programa 2. stopnje Zdravstvena nega – smer Urgentna stanja v zdravstvu

Izr. prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske)

Majda Pajnkihar, prof. dr. Sonja Šostar Turk

18. novembra sta na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru potekala prva zagovora magistrskega dela na študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega – smer Urgentna stanja v zdravstvu. Magistrski deli sta zagovarjala študenta David Kac in Samo Podhostnik, ki sta tako postala prva diplomanta omenjene študijske smeri.

David Kac je pod mentorstvom izr. prof. dr. Miljenka Križmarića in somentorstvom izr. prof. dr. Dušana Mekiša zagovarjal magistrsko delo z naslovom »Oscilometrično merjenje krvnega tlaka med transportom kritično bolnih in poškodovanih«.

Samo Podhostnik je pod mentorstvom izr. prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majde Pajnkihar in somentorstvom prof. dr. Andreje Sinkovič zagovarjal magistrsko delo z naslovom »Kompetence zdravstvenih reševalcev pri obravnavi akutnega koronarnega sindroma v nujni medicinski pomoči na terenu«.

Prve študente v novo študijsko smer Urgentna stanja v zdravstvu je Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru vpisala v študijskem letu 2014/2015. Priprava nove študijske smeri je nastala na pobudo strokovnjakov iz prakse zaradi potrebe, ki je posledica razvoja urgentne

medicine in ustanovitve enotnih urgentnih centrov po državi. Pogoji za vpis zahtevajo, da imajo kandidati pridobljeno predizobrazbo iz področja zdravstvenih ved ter minimalno tri leta strokovnih izkušenj iz področja zdravstvene nege in oskrbe. To jim omogoča, da lahko nadgrajujejo teoretično in strokovno znanje. V študijskem programu študenti pridobijo kompleksno znanje iz teorij in konceptov zdravstvene nege, raziskovalnih metodologij ter prakse, utemeljene na dokazih, to so znanja, ki podpirajo izvajanje izbirnih strokovnih predmetov za varno in učinkovito obravnavo pacientov in poškodovancev. V izvajanje študijskega programa so vključeni vrhunski strokovnjaki iz urgentnih področij zdravstva. Klinično znanje študenti nadgrajujejo v simuliranem kliničnem okolju na fakulteti in v kliničnem okolju pod vodstvom strokovnjakov iz prakse. Odličnost študijskega programa je v interprofesionalnem in interdisciplinarnem delu ter tesnem sodelovanju med fakulteto in kliničnim okoljem.

Diplomanti imajo znanje za interdisciplinarno delo v zdravstvenih timih in so kompetentni za delovanje v kompleksnih in nepredvidljivih okoliščinah, za podajanje kritične ocene urgentnih stanj pri pacientih, za kakovostno, varno in učinkovito zgodnjo triažo pacientov in poškodovancev na terenu in v urgentnih centrih s poznavanjem ocenjevalnih lestvic ter za izvajanje nujnih diagnostičnih postopkov in sodelovanje pri terapevtskih ukrepih na terenu in v urgentnih centrih. Poleg tega imajo diplomanti kompleksno znanje za izvajanje znanstvenoraziskovalnega dela za razvoj znanja v praksi in za podporo izvajanja obravnave pacientov na osnovi raziskovalnih dokazov in kompleksno teoretično znanje, ki jim omogoča individualno, varno in humano k pacientu in k svojem usmerjeno obravnavo kritično bolnih ljudi. Hteto, strokovno ukrepanje je temeljnega pomena za preživetje pacienta in za zmanjšanje posledic, kar vpliva na poznejšo kakovost življenja pacienta ter ne nazadnje na manjše stroške zdravstvene rehabilitacije.

Verjamemo, da bodo diplomanti študijske smeri Urgentna stanja v zdravstvu s pridobljenimi kompleksnimi in specialnimi znanji odlični sodelavci v zdravstvenih timih. Prepričani smo tudi, da bodo nudili profesionalno in človeško obravnavo kritično bolnim pacientom in poškodovancem ter nudili oporo svojcem, ki jo vsi potrebujemo, kadar smo v stiski. Kritična situacija pri človeku povzroča močan stres že pri zdravstvenih delavcih in seveda toliko večjega pri pacientih ter svojcih.

Naša osnovna in primarna naloga je izobraževanje študentov, ki imajo kompleksna strokovna, znanstvena, etična znanja in visoke moralne in človeške vrednote za pomoč ljudem, kadar so bolni in potrebujejo pomoč.

S pridobljenimi kompleksnimi in specialnimi znanji bodo pripomogli k nadaljnjemu razvoju zdravstvene nege na področju urgentnih stanj. Prvima diplomantom študijskega programa 2. stopnje Zdravstvena nega – smer Urgentna stanja v zdravstvu iskreno čestitamo.

Diplomanta, levo Samo Podhostnik, desno David Kac
(Foto: arhiv FZV UM)

20 let izobraževanja za babice in babičarje na visokošolski ravni

Petra Petročnik, Tita Stanek Zidarič, Anita Prelec, Metka Skubic, Anita Jug

Došler, Ana Polona Mivšek

Na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani smo 8. decembra obeležili 20-letnico izobraževanja za babice in babičarje na visokošolski ravni. Slavnostna akademija je bila vsebinsko in organizacijsko podprta s strani Zdravstvene fakultete in Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornice – Zveze).

Slavnostno akademijo za babice so s svojim govorom počastili *doc. dr. Miroljub Jakovljevič*, prodekan za študijske zadeve Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani, *Monika Ažman*, predsednica Zbornice – Zveze in *doc. dr. Ana Polona Mivšek*, vodja Katedre za babištvo. Vabilu sta se kot govornika odzvala tudi *prof. dr. Živa Novak Antolič* in *prof. dr. Božo Kralj*. Dogodek so popestrili recitatorji *Ajda Mlakar*, *Eva Kržič*, *Neža Zupančič* in *Zmaga Donkov*. Za vmesne glasbene točke pa so poskrbeli *Maja Drčar*, *Tina Žerovnik*, *Lucija Žerovnik*, *Špela Ivan*, *Žan Pajk*, *Ana Jurglič*, *Jaka Peterka*, *Ernestina Freljih*, *Anja Jurca*, *Lucija Šerjak* in pevski zbor študentov babištva z babiško himno. Med dogodkom je bila v avli Zdravstvene fakultete na ogled tudi razstava slik *Sabine Turšič*. Celoten dogodek pa je izvrstno povezoval voditelj *David Urankar*. Organizatorji se zahvaljujejo vsem govornikom za številne spodbudne besede ter vsem sodelujočim, gostom in študentkam babištva, za sodelovanje pri izvedbi dogodka.

Z obeležjem so želeli organizatorji opomniti na izzive, s katerimi se je srečevalo izobraževanje za babice v preteklosti. Teh še zdaleč ni bilo malo. Po petnajstletni ukinitvi izobraževanja za babice se je leta 1996 na takratni Visoki šoli za zdravstvo v študijski program zdravstvena nega: porodniško–ginekološka smer vpisala prva generacija študentov. Program se od začetkov izobraževanja na visokošolski ravni precej razlikuje

od današnjega, saj se prilagaja tudi potrebam žensk in družbe. Potrebno je bilo ogromno truda, prizadevanj posameznikov in vztrajnosti, da je babištvo danes disciplina, ki se z vidika izobraževanja ponaša z lastnim študijskim programom, oddelkom in katedro za babištvo. To pa vsekakor vodi v vsem skupen cilj – zagotavljanje visokokakovostne babiške obravnave žensk v različnih obdobjih reproduktivnega življenja ter njihovih družin. Za uspešno izobraževanje je ključno povezovanje z babicami, ki delujejo v kliničnem okolju, ohranjanje stikov z nekdanjimi diplomanti ter povezovanje z drugimi strokovnjaki. Poleg tega je zaradi izzivov na deloviščih diplomiranih babic in babičarjev vse več povpraševanja po podiplomskem magistrskem študiju babištva. Ob 20-letnici izobraževanja za babice na visokošolski ravni je treba razmišljati tudi o uresničitvi že začrtane ideje o podiplomski izobrazbi za babice, s katero bi dosegli korak naprej k avtonomnemu babištvu.

Zbrani govorniki in drugi sodelujoči ob koncu prireditve

Prva generacija doktorskih študentov študijskega programa Edukacija in menedžment v zdravstvu na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto

doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja, Gorazd Laznik, mag.

V študijskem letu 2016/2017 je na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto začela s študijem prva generacija doktorskih študentov. Študijski program Edukacija in menedžment v zdravstvu je prvi akreditirani program 3. stopnje v Sloveniji, ki je namenjen predvsem razvoju kariere diplomiranih medicinskih sester in drugih strokovnih kadrov v zdravstvu s ciljem akademizacije in razvoja stroke. Zato ne preseneča velik interes za študij, tudi kandidatov iz Hrvaške.

Razvoj študijskega programa tretje stopnje *Edukacija in menedžment v zdravstvu* izhaja iz potreb po interdisciplinarnih strokovnjakih, ki imajo poleg poglobljenega znanja bazičnega področja (zdravstvo) še znanje iz edukacije in menedžmenta ter izkazujejo usposobljenost za znanstveno raziskovalno delo, ekspertno odločanje in izvajanje sprejetih odločitev v kliničnem oziroma v drugih z njim povezanih strokovnih okoljih. Potrebe po tovrstnih kadrih narekuje vedno večja kompleksnost upravljanja zdravstvenih organizacij kot posledica uvajanja sodobnih tehnologij v zdravstvo in novih načinov zdravljenja, ekonomizacije zdravstvenih storitev, globalne vpetosti nacionalnega zdravstva, skrajševanja ležalnih dob, povečevanja števila kroničnih bolnikov itd. Poleg tega pa sam razvoj zdravstvenih ved zahteva tudi ustrezno izobražene kadre, ki omogočajo razvoj na področju pedagoško raziskovalnega dela.

Prva generacija študentov je začela z delom 4. novembra letos. Študenti so iz različnih delovnih okolij na področju zdravstva ter z zdravstvom povezanih dejavnosti – od srednjega in visokega šolstva do zavarovalništva. Skupno pa jim je to, da so pri svojem delu prepoznali potrebo po razvoju svojih znanstveno raziskovalnih kompetenc. Entuziastični pristop k študiju in sodelovalna klima med študenti te

generacije obetajo, da se bodo zagnani začetki nadaljevali v predano znanstveno raziskovalno delo. Ob sodelovanju vrhunskih predavateljev in mentorjev bodo imeli študenti vso potrebno podporo, da bodo nastale kakovostne doktorske disertacije kot novi kamenčki v mozaiku znanj in dognanj na področju zdravstvenih ved.

Fotografija je nastala 4. novembra 2016, ko sta prvo generacijo doktorskih študentov sprejeli dekanica doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja in izr. prof. dr. Jasmina Starc, ki je študente popeljala skozi uvodni seminar.

Strokovno izpopolnjevanje za klinične mentorje »Obravnava incidenta – neljubega dogodka med kliničnim usposabljanjem študentov«

viš. pred. dr. Ljiljana Leskovic, Gorazd Laznik, mag. pred.,

doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja

22. novembra smo na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto organizirali izobraževanje za klinične mentorje. Pomemben vidik kliničnega usposabljanja je tudi zagotavljanje varnosti študentov zdravstvene nege med kliničnim usposabljanjem in skrb za to, da prisotnost študentov ne pomeni tveganja za zmanjšano varnost pacientov.

V prizadevanjih za kakovostno izvajanje kliničnega usposabljanja smo identificirali potrebo po spremljanju ter analizi neželenih dogodkov na kliničnem usposabljanju. Na fakulteti take dogodke vestno spremljamo in tej temi smo posvetili tudi letošnje izobraževanje za klinične mentorje. Izobraževanja se je udeležilo 150 kliničnih mentorjev iz 27 učnih zavodov.

Z izobraževanjem smo želeli prikazati različne vidike zagotavljanja varnosti na kliničnem usposabljanju. Zato smo k sodelovanju povabili predavatelje, ki so strokovnjaki na področju kakovosti in varnosti. Prof. dr. Andrej Robida nam je predstavil protokole obravnave incidenta – škodljivega dogodka, ki nastopi med kliničnim usposabljanjem študentov. Razjasnil je različne izraze, ki se uporabljajo ob različnih incidentih. Neželen dogodek predstavlja vsak nepričakovani dogodek, ki bi lahko povzročil pacientu škodo v času zdravstvene oskrbe in ni posledica pacientovega zdravstvenega stanja. Opozorilni nevarni dogodek je prvi kazalnik za strokovno napako, predstavlja incident, ki ima potencial, da bi pacientu povzročil škodo ali smrt. Kadar so napaka in njene možne posledice za pacienta pravočasno ugotovljene, govorimo o skorajšnji napaki.

V nadaljevanju je sledilo predavanje Aleša Krajška, dipl. inž. var., ki nam je predstavil najpogostejše poškodbe zdravstvenih delavcev ter protokole in ukrepe za preprečevanje poškodb na delovnem mestu. Ukrepe ob pacientu z večkratno odpornimi bakterijami nam je predstavila Ingrid Jaklič, dipl. san. inž., iz Splošne bolnišnice Novo mesto. Poudarila je pomembnost zaščite zaposlenih, doslednega spoštovanja protokolov za preprečevanje prenosa okužb in ukrepe ob morebitnem pojavu okužb z odpornimi bakterijami. Barbara Špilek je predstavila protokol ob incidentu – neljubem dogodku v Splošni bolnišnici Novo mesto.

V drugem delu izobraževanja smo s predstavitvijo izkušenj treh učnih zavodov želeli spodbuditi razpravo o problematiki in izmenjavo dobrih praks v zvezi z zagotavljanjem kakovosti in varnosti. Izkušnje učnih zavodov so predstavile Tanja Cerjak, mag. zn., iz Splošne bolnišnice Brežice, Karmen Wirth, dipl. m. s., iz Doma starejših občanov Celje in Alenka Piškur, dipl. m. s., iz Zdravstvenega doma Novo mesto.

Sledila je predstavitev knjižice »Vodnik za klinične mentorje«, ki ga je Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto pripravila z namenom, da bo kliničnim mentorjem služil kot pripomoček pri delu s študenti.

Nazadnje smo podelili priznanja v okviru projekta »Naj klinični mentor«. Priznanja fakultete za uspešno delo s študenti na kliničnem usposabljanju v letu 2015/2016 so dobili Zdenka Seničar (SB NM), Milena Gudalo (ZD Brežice) in Janko Kužnik (DSO Novo mesto). Prejemnikom priznanj iskreno čestitamo, vsem kliničnim mentorjem v učnih zavodih Fakultete za zdravstvene vede Novo mesto pa se iskreno zahvaljujemo za prizadevno delo z študenti.

Med izobraževanjem

Šola za klinične mentorje začetnike na Fakulteti za zdravstvo Jesenice

dr. Vesna Čuk, Sanela Pivač, mag. zdr. neg., Sedina Kalender Smajlovič, mag.

zdr. neg., Marta Smodiš, mag. zdr. neg.

Fakulteta ta zdravstvo Jesenice (FZJ) je v novembru 2016 izvedla prvo šolo za klinične mentorje začetnike, katere cilj je bil usposabljanje diplomiranih medicinskih sester in diplomiranih zdravstvenikov za izvajanje mentorske vloge in kakovostno delo s študenti zdravstvene nege v kliničnem okolju.

Šole se je udeležilo 40 udeležencev iz različnih učnih baz, kjer se izvaja klinično usposabljanje. V uvodnem delu je udeležence najprej pozdravila izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, dekanja FZJ, program pa je v nadaljevanju vodila Sanela Pivač, pred., prodekanja za izobraževanje. V plenarnem delu so bili predstavljeni teoretični prispevki kot vodilo za nadaljnje delo v izkustvenih delavnicah.

Dr. Vesna Čuk, višja predavateljica, je predstavila teoretična izhodišča za razvoj mentorske vloge v kliničnem okolju. Poudarila je značilnosti procesa poučevanja in učenja v kliničnem okolju. Tako študent zdravstvene nege kot tudi mentor potrebujeta za profesionalno delo razvite kompetence. Te so vezane na oblikovanje profesionalne vloge, kompetence za poučevanje ter komunikacijske in socialne spretnosti.

Pomemben del tega procesa je tudi ocenjevanje študentov. Na to se je nanašal prispevek Sedinke Kalender Smajlovič, predavateljica. Ocenjevanje študentov v kliničnem okolju ima namen spremljanja napredka študentov v pridobivanju samostojnosti in odgovornosti do dela. V kliničnem okolju se izvaja proces prenosa teorije v klinično delo. Preverjanje in ocenjevanje znanja je podlaga za pridobitev ocene in kreditnih točk pri posameznih učnih enotah oziroma na različnih področjih zdravstvene nege. Za študenta je pomembna povratna informacija o napredku in primanjkljajih, ki mora biti objektivna in dati možnosti za razvoj kompetenc v kliničnem okolju, kar poteka stopenjsko vsa leta študija. Dokumentiranje predstavlja pomemben del procesa zdravstvene nege in razvoj kompetenc študentov zdravstvene nege za komuniciranje vključuje tudi poznavanje različnih načinov

in oblik pisnega komuniciranja. V nadaljevanju je Marta Smodiš, predavateljica, predstavila pomen dokumentiranja in učno dokumentacijo, ki se uporablja med kliničnim usposabljanjem v delovnem okolju. Kliničnim mentorjem začetnikom je predstavila in obrazložila obrazce ter potek izpolnjevanja.

V procesu kliničnega usposabljanja je pomemben tudi razvoj kritičnega mišljenja, katerega pričakovani učni izid je individualno delo študenta, preko katerega se uči spretnosti povezovanja teorije s specifičnimi kliničnimi problemi v posameznem delovnem okolju. Sanela Pivač, predavateljica, je predstavila pomen individualnega dela in refleksije študenta ter poudarila, da je klinično usposabljanje proces, v katerem študenti na podlagi znanja, z različnimi načini razvijajo praktične veščine in pridobivajo izkušnje ter vrednote za izvajanje strokovne zdravstvene nege. Od študentov se v kliničnem okolju pričakuje aktivna vloga in vključevanje v delovni proces ter angažiranost pri delu. Klinično okolje predstavlja pomemben del procesa izobraževanja za razvoj kritičnega mišljenja in refleksije. Z individualnim delom študent pokaže ustvarjalnost in svoje resurse.

V drugem delu izobraževanja so potekale izkustvene delavnice. Udeleženci so se razdelili v dve skupini po 20 udeležencev. Uporabili smo metodo izkustvenega učenja in oblike skupinskega dela z upoštevanjem pravil igre za skupine. Želeli smo ustvariti ustvarjalno vzdušje, ki je omogočilo ustvarjalno mišljenje in ustvarjalnost udeležencev, da so se udeleženci dobro počutili in so lahko izražali svoja stališča. V skupini je pomembno, da se udeleženci počutijo sprejeti, enakovredni, da lahko govorimo o težavah, da se zavedajo, da ni neumnih vprašanj in da lahko vsak nekaj prispeva. Dopuščajo se različna mnenja, uporablja se konstruktivna povratna informacija in viharjenje možganov pri reševanju težav. V prvi skupini smo razpravljali o razvoju kompetenčnega profila za kliničnega mentorja; v drugi pa o razvoju kompetenc kliničnega mentorja za sposobnost kritičnega mišljenja in refleksije. Ustvarili smo dobro skupinsko vzdušje, vsi udeleženci so bili aktivni in so raz-

vili diskusijo. Ob zaključku nam je zmanjkalo časa, da bi razrešili vse izpostavljene dileme in vprašanja. Vsem nam je bila skupna izkušnja, kako pomembno je tovrstno izpopolnjevanje za delo in izkustveno učenje kliničnih mentorjev, ki bodo opolnomočeni bolj kakovostno izvajali mentorsko vlogo v kliničnem okolju.

Ob zaključku so udeleženci izpolnili vprašalnik. Evalvacija vprašalnikov je pokazala visoko stopnjo zadovoljstva udeležencev z izvedbo in priporočilom, da se tovrstno usposabljanje in izpopolnjevanje še nadaljujeta, kar je tudi naš cilj, saj želimo doseči profesionalizacijo mentorstva v zdravstveni negi.

Tudi sami ocenjujemo, da so bile delavnice odlične, pri delu smo bile izvajalke povezane in usklajene. Udeleženci so izrazili zadovoljstvo s podajanjem vsebin, diskusijo v skupinah in praktičnim delom ter s predstavitvijo praktičnih primerov in izkustvenim učenjem.

Šola za klinične mentorje začetnike je bila zelo dobro sprejeta med udeleženci. Prisotna je bila zelo pozitivna energija in sinergija med udeleženci in izvajalci.

Klinično usposabljanje študentov zdravstvene nege je razvojni proces, kjer pomembno vlogo predstavljajo klinični mentorji. Menimo, da se morajo klinični mentorji kontinuirano strokovno usposabljati na področju mentorstva in se udeleževati letnih usposabljanj za mentorje na različnih stopnjah, saj le tako pridobivajo aktualna znanja s področja mentorstva, ocenjevanj študentov, razvoja kompetenc, medosebnih odnosov in komunikacije.

Šola za klinične mentorje začetnike – delavnice

Odprtost do drugih nas osrečuje!

Vesna Božiček

*... Skozi mesto, med lučmi berač hiti ...
V srcu, ki zasluti prelest te noči,
začuti, da samota,
v okrilju teh domov,
nocoj boli ...*

V. Mehle - Majerič

Smo v času poslavljanja od starega. Prihaja čas praznikov, čas, ki bo morda prinesel nekaj novega. To je čas, ko ne želimo biti osamljeni, pozabljeni od drugih, od ljudi, ki drvijo in hitijo nekam, ki iščejo nekaj, kar bi jih osrečilo, ali pa iščejo nekaj, kar bi morda osrečilo druge.

V decembru smo na Srednji zdravstveni šoli Celje bili zelo aktivni, kajti organizirali smo dejavnosti, ki naj bi nekomu polepšale vsaj kakšen dan, olajšale bivanje in jih pripeljale do spoznanja, da niso sami in da obstajajo ljudje, ki znajo podariti del sebe, del svojega tudi drugim. Zavedamo se reka, ki pravi, da je »večja sreča dajati, kakor prejemati«.

Tako sem izvedla akcijo zbiranja igrač, knjig, slikanic in sladkarij, ki smo jih v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna podarili otrokom, mladostnikom in odraslim ljudem z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju. Odnegli so jih dijaki naše šole, ki so hkrati imeli tudi strokovno ekskurzijo.

Dobrodelni bazar, ki je pri nas že tradicionalni, je potekal pod vodstvom profesorice Alenke Botolin, Špele Fajdiga in Andreje Čeperlin. Izdelki naših dijakov so krasili stojnice in privabljali tako profesorje naše šole kot tudi starše, ki so se ta dan udeležili skupnih govorilnih ur. Prispevki, ki so se zbrali, so namenjeni ogroženim dijakom naše šole.

Tretjo akcijo v okviru projekta Anina zvezdica sta vodili profesorici Petra Boštjančič in Špela Fajdiga. »Povežimo se, zasijmo in pomagajmo družinam preživeti lepe praznične dni.« Tako sta zbirali hrano z daljšim rokom uporabe in bo namenjena za obdarovanje socialno ogroženih družin.

Podariti sebe in biti sejalec sreče, je med drugimi tudi etična in moralna vrednota zdravstvenega delavca. »Ni vse v denarju« radi rečemo. Podariti resničen nasmeh, veselje obraza, lepo besedo, topel stisk roke pa je tisto, česar ne moremo kupiti in za to ni napisane cene. To je dar našega srca, naše notranje lepote bivanja in spoštovanja drugega. Pomembno je, da vzgajamo za vrednote spoštovanja človeka v najširšem smislu besede. Ja, prazniki so tisti dnevi in tudi priložnost, da se nekoga spomnimo. Naj ne bo bolečine srca, naj ne bo samote domov, naj se v srcu začuti prelest ...

Upamo, da bomo nekomu prižgali iskrico v očeh. Verjamem, da je vsak izmed nas bogatejši za toplo, človeško dejanje.

Na dobrodelnem bazarju (Foto: SZŠ Celje)

Gospe in gospodje! Z vami in za vas: njeno veličanstvo – mlečna maščoba

Jože Lavrinec

Neverjetno, kako se vse spreminja. Stvari, ki so bile še včeraj najbolj popularne, so danes popolnoma na stranskem tiru, tako mimogrede so se znašle v pravi kloaki sovraštva. Še včeraj prvi in glavni krivec za številne smrti, danes nedolžen in čist kakor novorojenček. Najboljši primer so maščobe, za katere ob vsej sodobni zmedbi in kontroverznosti preprosto ne vemo, kako bi jih označevali. Miti in tabuji padajo kot za stavo. Seveda se porajajo novi in celo s temi pogosto ne vemo, kaj početi. Ob vsem tem so seveda stara in dobro uveljavljena živila še vedno na nakovalu dilem.

Človek praktično posega po mlečnih izdelkih že svojih osem tisoč let. Vsaj za toliko časa vemo, da se človeštvo ukvarja s sirjenjem, se pravi s predelavo mleka v nekoliko trajnejši in okusnejši vir kakovostnih hranil. In ves ta čas, razen zadnjih petdeset let, so ljudje z užitkom posegali po polnomastni skuti in sirih ter belili hrano s smetano ali maslom. Potem pa se je priplazila, tiho in počasi, kakor megla v poznojesenskem dnevu, ki povsem prekrije plodne ravnice, zavest, da maščoba škoduje zdravju. In za najbolj škodljivo je bila označena nasičena maščoba. Nasičeno maščobo smo opisali kot maščobo, ki je na sobni temperaturi v čvrstem stanju. In za najbolj aterogeno, se pravi za žile najbolj "toksično" smo prepoznali mlečno maščobo. Če smo do neke mere še tolerirali uporabo kisle smetane, je bilo uživanje polnomastnih sirov in masla nekaj najbolj bogokletnega. Na kruhu je zakraljevala margarina, v sendvičih in narezkih pusto pustili sir, bolj podoben radirki kakor užitni tvarini. Za ljubo zdravje vse, celo do kolen v zaseko, če je že treba. Seveda masla, ki je ostajalo na trgovskih policah, nismo pozabili – temu v dokaz so številne margarine, ki so povsem na umeten način posnemale masleno strukturo in okus.

Leta so minevala, številne raziskave so iskale

povezavo med nasičenimi maščobami ter različnimi obolenji. Kdor išče, ta tudi najde. Raziskav, ki so potrjevale to usodno povezanost, ni bilo malo in zato so prav vsa prehranska priporočila brez izjem veselo omejevala vnos skupnih in še bolj vnos nasičenih maščob. Počasi pa se je prehranska znanost otresla predsodkov, poskušala pokukati nekoliko naprej in glej, glej, presenečenje. Najprej nas je presenetilo odkritje, da so prav vse maščobe, prehransko gledano, bolj ali manj enake, vsaj kar se posledic na zdravje tiče. Hkrati se je razvilo še bolj kompleksno gledanje na živila (sleherno živilo je enkratna kombinacija hranil, ki vsako po svoje in hkrati vse skupaj vplivajo na naše počutje) ter na široko odprla vrata še enemu, nekoliko drugačnemu vpogledu. Tu si že lahko postavimo vprašanje, ali v tej novi luči mogoče že lahko revidiramo vedenje o mlečni maščobi.

Za začetek seveda temeljno vprašanje: komu verjeti? Kakšne raziskave iskati in brati? Raziskav je namreč v sodobnem svetu skoraj nepregledno število. Vseh preprosto ni mogoče prebrati, še manj bi bilo pametno upoštevati prav vse. Vsekakor odpadejo poročila anekdotičnih raziskav, da nekaj veljajo, morajo zajeti čim večje število preiskovancev. Kar se tega tiče, bi prav prišle epidemiološke raziskave, a zaradi njih smo že posegali po nemastnih jogurtih, skuti, sirih. Zaradi njih smo prepoznavali prav vse maščobe za najhujše zlo, zaradi njih smo si dolga desetletja belili glavo z neuspešnimi proti holesterolnimi programi. Epidemiološke raziskave so kot glavnega krivca za visok serumski holesterol in razvoj srčno-žilnih obolenj prepoznale visok vnos skupnih in nasičenih maščob. Iste raziskave so kot dejavnik tveganja za razvoj srčno-žilnih obolenj prepoznavale tudi previsok energijski vnos, visok vnos enostavnih sladkorjev ter prenizek vnos zelenjave, prehranskih

vlaknin in seveda tudi kajenje ter telesno neaktivnost. A glavni krivec so bile maščobe. Telesna nedejavnost, kajenje in ostali dejavniki tveganja so pridno stali ob strani, držali svečo in se delali, kot da jih ni. Pardon, saj smo se ukvarjali z njimi, a ne celostno, kot da ne bi bili enkraten skupek dejavnikov, od katerih so bili dejansko krivi le nekateri, drugi pa so jim bili prijetna družba. Tudi farmakološkim raziskavam ni pametno brezpogojno verjeti. Te v končni fazi služijo bolj ali manj le kot podkrepitev nujnosti uvajanja zdravil. Verjetno so za razumevanje odnosa posameznih segmentov prehrane na naše zdravje bolj primerne intervencijske raziskave. Kdo ve? Vsaj nekateri strokovnjaki so tako prepričani.

In ker danes že vemo, da niso prav vse maščobe enake, ter da se tudi nasičene maščobe krepko razlikujejo med seboj po svoji sestavi, je logično, da se vprašamo, kakšen vpliv na zdravje prinašajo mlečne maščobe? Toda še ena težava je tu. In nova kleč. Tudi mlečna maščoba ni enaka mlečni maščobi. Na eni strani imamo maslo kot koncentrat mlečne maščobe (pri tem pa ni bistvene razlike med surovim in kuhanim maslom ali gheejem), na drugi pa mlečna maščoba, kakršna je v smetani in siru. Vse zato, da se jopica lepše plete, če se že lotevamo tega.

Torej čez palec gledano, je sestava mlečne maščobe dobro znana: 75 % nasičenih MK, 25 % enkrat nenasičenih in le 2,3 % večkrat nenasičenih MK. Tudi tu se znova potrdi načelo, da je v prehrani vse samo navidezno preprosto. Mlečno maščobo namreč sestavlja več kakor 400 različnih MK, nekatere so zelo pogoste, druge zelo redke ali celo unikatne in vključuje celo za človeški organizem pomembne naravne transmaščobne kisline.

Mlečna maščoba in debelost

O vplivu visokega vnosa maščob na zdravje se pogosto zadržimo in zaključimo pri srčno-žilnih obolenjih. Bolj prav bi bilo, če bi začenjali z debelostjo, ki je neke vrste »mati vseh težav«. In bolj kot razmišljamo o logiki obveznega omejevanja nasičenih maščob (večina priporočil za prehransko urejanje telesne teže vključuje omejevanje vnosa nasičenih MK), bolj postaja jasno,

da gre za omejevanje energijskega vnosa. Ja, ja, neka logika pravi, da ljudje, ki zaužijejo veliko nasičenih maščob, zaužijejo tudi veliko skupnih maščob in s tem krepko presežejo normalni energijski vnos. No ja. Ali naj to razumemo, kakor da se sodobni človek ne zna nobeni hrani več odpovedati in mu moramo prav vse prepovedati? Mogoče? Ampak, ker kljub vsemu prepovedi kar vse vprek nimajo dolgoročnega učinka, je prav, da razmišljamo še kako drugače.

Zadostna telesna dejavnost ter »štetje« kalorij oz. nadzor nad energijskim vnosom sta pomembna dejavnika boja proti debelosti, a nista edina in sploh ne predstavljata absolutne zgodbe o uspehu. Na presnovo in dolgoročni boj proti debelosti vpliva tudi siceršnja kakovost hrane, ki jo posameznik uživa. In tako hipoteza, da mlečna maščoba pripomore k večji debelosti, ne vzdrži presoje. Vedno več raziskav nam sporoča, da je redno uživanje polnomastnih mlečnih izdelkov (in manj mastnih) povezano z nižjo telesno težo. Je že tako, da ne jogurt in ne mleko, četudi sta polnomastna, nista ravno energijsko bogati živila, sta pa vsekakor bolj nasitna. Le pri siru velja, naj ga kljub vsemu ne bi jedli v večjih količinah. Poleg vsega moramo vedeti, da so tudi mlečni izdelki, podobno kot vsa druga živila, zelo kompleksen in unikatni skupek hranil. In na tem področju je polje (ne)znanja izredno široko. Samo primer: kako razložiti negativne povezave v neki raziskavi? Bomo negativne povezave pogostega poseganja po sendviču s sirom povezali z nasičeno maščobo? Z visoko vsebnostjo škroba v sendviču? Ali z odsotnostjo zelenjave? Skratka za zdaj ni dokazov, da bi uživanje polnomastnih mlečnih izdelkov ob hkratni redni telesni dejavnosti, ob rednem uživanju vsaj minimalnih količin zelenjave, polnozrnatih živil in stročnic in jasno ob ustreznem povprečnem energijskem vnosu, lahko ogrozilo našo idealno postavo.

Sladkorna bolezen

Tudi priporočila za prehrano sladkornih bolnikov so dolgo omejevala vnos nasičenih maščob in tudi tu se zahteve sproščajo. Še posebej je to opazno pri mlečni maščobi. Številne obsežne raziskave in metaanalize opozarjajo na man-

jše tveganje za metabolični sindrom in sladkorno bolezen tipa 2 ob rednem uživanju mlečnih izdelkov. Nekateri raziskave se sicer omejujejo na manj mastne mlečne izdelke, druge pa zelo pogumno vključujejo vse mlečne izdelke brez izjeme. Zaščitni učinek je močnejši pri uživanju manj mastnih mlečnih izdelkov in jogurta (tudi polnomastnega), kakor pri uživanju mleka in mastnih mlečnih izdelkov. A tudi tu sodobnost prinaša nove podatke. Tako švedska kohortna raziskava popolnoma jasno izraža manjše tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 tudi ob rednem uživanju polnomastnih mlečnih izdelkov. Seveda vse ob normalnem energijskem vnosu.

Srčno-žilna obolenja

Tudi tu se počasi ruši osredotočanje na prepoved uživanja nasičenih maščob. Popolnoma jasno nam je, da je zelo veliko ljudi, ki so v preteklosti prvenstveno posegali po teh maščobah, hkrati uživalo zelo nezdravo prehrano, bogato tudi z enostavnimi sladkorji, revno s prehranskimi vlakninami in zaščitnimi snovmi. Seznam nezdravega življenjskega sloga bi se tudi tu mirno vlekel do horizonta. Sodobne raziskave opozarjajo, da ima redno uživanje mleka in mlečnih izdelkov (tudi polnomastnih) razen masla, popolnoma nevtralen vpliv na tveganje za razvoj obolenj srca in ožilja. Polnomastni mlečni izdelki ob hkratnih pretežno rastlinskih virih živil tudi ne vplivajo bistveno na porast serumskega holesterola. Prepoved uživanja mastnih sirov je tako postala neprijetna epizoda naše preteklosti. In tako, kar naenkrat francoski paradoks pridobi novo barvo. Drži pa, da bo treba še nekaj časa, da se ugotovi tudi vpliv pogostega poseganja po maslu.

Kaj sploh lahko razberemo iz celotne zgodbe? Nekdanje prepovedi počasi izgubljajo tla pod nogami in se počasi rušijo. Bolj in bolj se bomo morali osredotočati na količino posameznih živil (priznati moramo, da nekateri resnično znajo pretiravati s pretiravanjem). In tudi pri mleku ter mlečnih izdelkih bo pač treba bolj gledati na kakovost, mlečno maščobo pa omejevati le tistim, ki si sami ne znajo postaviti meje. Ravno tako bo treba na novo postaviti pravila

in prehranske napotke zdravega prehranjevanja ter preventive različnih obolenj, vključno z debelostjo. Preprosto zato, ker so vsi ali skoraj vsi razlogi za prepoved slastnih polnomastnih mlečnih izdelkov izničeni.

Ne bo lahko, nikakor ne!

Uporabljeni viri:

- Astrup, A., Dyerberg, J., Elwood, P., et al., 2011. *The role of reducing intakes of saturated fat in the prevention of cardiovascular disease: where does the evidence stand in 2010?*, *American Journal of Clinical Nutrition*, 93(4), pp. 684–688.
- de Souza, R.J., Mente, A., Maroleanu, A., et al., 2015. *Intake of saturated and trans unsaturated fatty acids and risk of all cause mortality, cardiovascular disease, and type 2 diabetes: systematic review and meta-analysis of observational studies*. *British Medical Journal*, 351:h3978.
- Siri-Tarino, P.W., Chiu, S., Bergeron, N. & Krauss, R.M., 2015. *Saturated fats versus polyunsaturated fats versus carbohydrates for cardiovascular disease prevention and treatment*. *Annual Review of Nutrition*, 35, pp. 517–543.
- Micha, R., Mozaffarian, D., 2010. *Saturated fat and cardiometabolic risk factors, coronary heart disease, stroke, and diabetes: a fresh look at the evidence*. *Lipids*, 45(10), pp. 893–905.
- American Diabetes Association, 2016. *3. Foundations of care and comprehensive medical evaluation*. *Diabetes Care*, 39(Suplem1):S23–S35.
- Vannice, G. & Rasmussen, H., 2014. *Position of the Academy of Nutrition and Dietetics: dietary fatty acids for healthy adults*. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*, 114(1), pp.136–153.
- Bjørnshave, A. & Hermansen, K. 2014. *Effects of dairy protein and fat on the metabolic syndrome and type 2 diabetes*. *The Review of Diabetic Studies*, 11(2), pp.153–166.

Težave s prebavo

so velik problem sodobnega časa. Med številnimi vzroki je tudi nepravilno sedenje na straniščni školjki, tudi predolgo posedanje.

Človeška anatomija se je skozi tisočletja razvila tako, da nam olajša vsakodnevna opravila. Z novodobnimi razvadami, ki smo jih ljudje razvili, da bi nam olajšale zadovoljevanje fizioloških potreb, tvegamo razvoj določenih obolenj.

Izločanje blata je proces, ki ga vsi primati opravljajo v počepu. V tem položaju se mišica zapiralka popolnoma sprosti, kar olajša izločanje. Sedeče straniščne školjke ne omogočajo položaja, ki bi ustrezno sprostil mišico zapiralko, obenem pa se ljudje na njih zadržujejo dlje, kot je to potrebno.

Ali veste, kako učinkovito in popolno izpraznite črevesje?

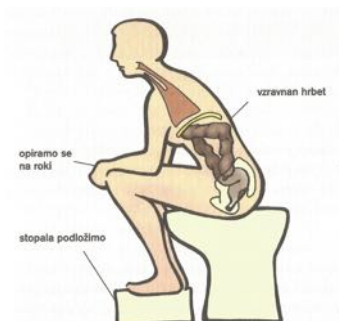
Nasvete je pripravila viš. pred. mag. Darija Ščepanović, viš. fiziot.

1. Z ravno hrbtenico se nagnite naprej in komolce položite na stegna.

2. Kolena morajo biti višje od kolkov. S tem se anorektalni kot bolj odpre in tako omogoča lažjo izpraznitev, brez čezmernega napenjanja.

3. Da bi učinkovito izpraznili črevo, morate skrčiti globoke trebušne mišice, tako da nežno potisnete spodnji del trebuha in stranski del pasu navzven – kot bi hoteli povečati obseg pasu.

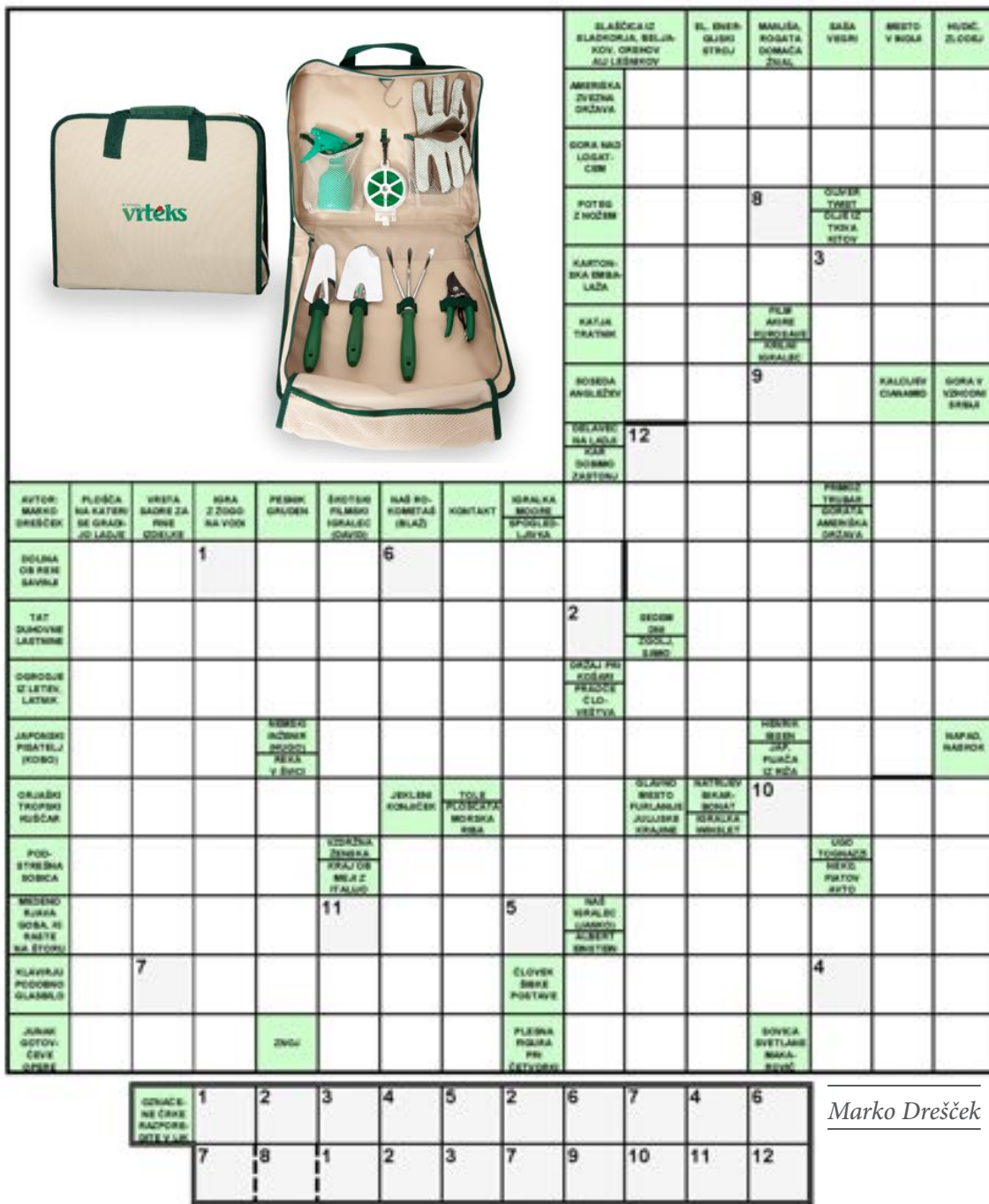
4. Ne upogibajte se v trupu in ne zadržujte dihanja.

Kako pogosto bi morali odvajati blato?
Odvajanje od enkrat do trikrat na dan in enkrat v treh dneh je v mejah normalnega.

NAGRADNA KRIŽANKA

Vrtnarski set Vrteks

Tosamina blagovna znamka Vrteks je prepoznavna predvsem po termo kopreni, s katero vrtnarji in vrtničkarji zaščitijo rastline pred zunanjimi vplivi. Set za vrtnarjenje pa je priročna torba s sedmimi vrtnarskimi orodji. Idealna je za urbano vrtnarjenje, urejanje cvetličnih ali začimbnihi nasadov na balkonih ali okenskih policah, za urejanje okolice doma ali počitniške hiše.

Tosama vam želi uspešno novo leto, bogato, tako s pridelkom, kot tudi s srečo in zdravjem.

Pravilne rešitve - geslo nagradne križanke nam posredujte do 20. januarja na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov clanarina@zbornica-zveza.si in izžrebali bomo 5 nagrajencev.

Med pravnimi rešitvami bomo izdružili 5 nagrad, ki jih prispeva Tosama d. o. o. Vrednost dveh prvih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 30,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost dveh drugih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 20,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost tretje nagrade pa predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 10,00 evrov.

Vse bolj popularna japonska igra logike - sudoku je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo s števili od 1 do 9 tako, da bo vsak stolpec, vsaka vrstica in vsak 3 x 3 kvadrat vseboval številke od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu velikosti 3 x 3. V mreži so nekatera števila že podana. Z njihovo pomočjo nadaljujete izpolnjevanje mreže.

Za rešitev uganke je potreben logičen razmislek in malo potrpežljivosti, nekoliko kombinatorike, oziroma poskušanja in vračanja.

	5	3	2		7			8
6		1	5					2
2			9	1	3		5	
7	1	4	6	9	2			
	2						6	
			4	5	1	2	9	7
	6		3	2	5			9
1					6	3		4
8			1		9	6	7	

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

Nagradna križanka TOSAMA d. o. o.

Nagrajenci nagradne križanke Tosama d. o. o. iz decembrske številke Utripa so:

1. Špela Kržišnik, 4220 Škofja Loka
2. Helena Debeljak, 4225 Sovodenj
3. Alenka Topolovec, 2222 Jakobski dol
4. Jožica Mikec, 8000 Novo mesto
5. Tomaž Viher, 2275 Miklavž pri Ormožu

Geslo – pravilna rešitev decembrske nagradne križanke se glasi:
VLOŽKI ZA OBA SPOLA.

Nagrade bodo posredovane po pošti.

TEMA SREČANJA

HealthOnline: INTERNET
SPREMINJA VEDENJA IN VLOGE V ZDRAVSTVU
Mednarodna znanstvena konferenca
Vsebina konference je predstavljena na povezavi: <http://healthonline.si/sl/>

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 27. januar 2017, Zdravstvena fakulteta, Zdravstvena pot 5, 1000 Ljubljana.
Pričetek ob 8.30 uri. Registracija udeležencev med 8.00 in 8.30 uro.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani konference <http://healthonline.si/sl/program/>.

Organizator

Univerza v Ljubljani, Zdravstvena fakulteta, Zdravstvena pot 5, SI-1000 Ljubljana in
Zavod Med.Over.Net., Letališka 5, SI-1000 Ljubljana.

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija: 55 EUR + DDV
Število udeležencev je omejeno. Prijave so možne do 20.1.2017

Licenčne in pedagoške točke

Program konference je v postopku vpisa v register strokovnih izobraževanj in licenčnega vrednotenja pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijave so možne preko spletne povezave <http://healthonline.si/sl/prijavnica/>.
Dodatne informacije: info@healthonline.si ali Vesna Osojnik, tel: 01 300 11 65 ali preko e-pošte: vesna.osojnik@zf.uni-lj.si.

TEMA SREČANJA

Strokovno srečanje z naslovom KAJ MORA DANES VEDETI MANAGEMENT V ZDRAVSTVENI NEGI

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Kdaj: četrtek, 12. januar 2017
Kraj strokovnega srečanja: M Hotel, Ljubljana
Registracija udeležencev med 12.30 in 13.00

Program izobraževanja

Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester v managementu

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV znaša 60 EUR, za nečlane 120 EUR. Kotizacijo poravnate na transakcijski račun ZZBNS-ZDMSBZTS št. 02015-0258761480, sklic na 00 0229 12012017, s pripisom za Sekcijo medicinskih sester v managementu, ki je odprt pri NLB d.d.,

Licenčne in pedagoške točke

Program strokovnega srečanja je v postopku vpisa v register izobraževanj in vrednotenja za licenčne ter pedagoške točke pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Na strokovno srečanje se prijavite preko e-prijavnice Zbornice-Zveze.
Dodatne informacije prejmete pri dr. Saši Kadivec, po elektronski pošti: sasa.kadivec@klinika-golnik.si

TEMA SREČANJA

“1. STROKOVNO SREČANJE TRIAŽNIH MEDICINSKIH SESTER”

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

20. januar 2017, City Hotel Ljubljana.
Registracija udeležencev med 8.00 in 9.00 uro.

Program izobraževanja

Na strokovnem srečanju medicinskih sester/zdravstvenikov, ki izvajajo Manchestrsko triažo, bomo predstavili delovanje triaže v urgentnih centrih, izzive in izmenjali izkušnje ter skupaj iskali odgovore na vprašanja. Program je objavljen na spletnih straneh Z - Z.

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV znaša za člane Zbornice - Zveze 60 EUR, za nečlane 120 EUR. Kotizacijo nakažite na TR - NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana - Zbornica - Zveza, št.: 02015 - 0258761480, sklic na številko 00 0224 - 20012017.

Licenčne in pedagoške točke

Vloga za pridobitev licenčnih in pedagoških točk ter vpis strokovnega srečanja/dogodka v register izpopolnjevanj/izobraževanj je bila oddana na Zbornico - Zvezo.

Dodatne informacije in prijava

Prijave preko e-prijavnice na spletni strani Zbornice - Zveze. Dodatne informacije pri Majdi Cotič Anderle na e-naslov majda.cotic@gmail.com ali tel. 041 896 884.

Vljudno vabljeni!

TEMA SREČANJA

STROKOVNI SEMINAR
NEPREKINJENA ZDRAVSTVENA
NEGA - KLJUČ DO PACIENTOVEGA
NAPREDKA

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 20. 04. 2017.

Kraj sporočimo naknadno.

Registracija udeležencev od 8. do 8.45.
Pričetek ob 8.45. Potekal bo elektronski
način registracije, zato imejte s seboj
člansko izkaznico.

Program izobraževanja

Predstaviti bomo pomen komunikacije,
dokumentacije, edukacije ter spremljanja
pacienta in sodelavcev med zdravstvenimi
ustanovami. Program bo v celoti
objavljen na strani Zbornice - Zveze:
www.zbornica-zveza.si in strokovne
sekcije <http://sekcija-ms-v-rehabilitaciji-in-zdraviliški-dejavnosti.si>

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške
nege Slovenije - Zveza strokovnih
društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in
zdraviliški dejavnosti

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV-jem za člane
Zbornice - Zveze s 50 % popustom
znaša 95,00 EUR, za nečlane pa 190,00
EUR. Kotizacijo nakažite na TRR
Zbornice - Zveze pri NLB d.d. številka
02015-0258761480, sklic 00 0213-
20042017.

Licenčne in pedagoške točke

Program bo vrednoten s pedagoškimi
in licenčnimi točkami.

Dodatne informacije in prijava

Prijave bodo možne preko spletne
strani www.zbornica-zveza.si preko
e-prijavnice. V naboru izobraževanj
poiščite strokovno izpopolnjevanje
NEPREKINJENA. Prijave bodo odprte
do 16. 04. 2017. Dodatne informacije
tudi na e-naslovu: romana.petkovsek@ir-rs.si, tel: 01/4758212.

TEMA SREČANJA

FOTOGRAFIJA V OFTALMOLOGIJI

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

4. februar 2017 v Splošni bolnišnici
Novo mesto: pričetek ob 9. uri;
registracija od 8.30 do 9.00 ure

Program izobraževanja

Program bo objavljen na spletni strani
DMSBZT Novo mesto; www.dmszt.si

Organizator

DMSBZT Novo mesto

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija za člane in študente, ki so
člani, krije DMSBZT Novo mesto, za
nečlane znaša 30 EUR, za študente –
nečlane 5 EUR.

Licenčne in pedagoške točke

Seminar je v postopku vpisa v register
izobraževanj in pridobivanja licenčnih
ter pedagoških točk pri Zbornici –
Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Na spletni strani DMSBZT Novo
mesto: www.dmszt.si

TEMA SREČANJA

STROKOVNI KLINIČNI VEČER V
JANUARJU

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 19. januar 2017 ob 16.00 uri v
prostorih društva, Ulica heroja Jevtiča
5, Maribor (Melje).

Program izobraževanja

ZA BOLJŠE ZDRAVJE OTROK IN
MLADOSTNIKOV
Tina Brunčko, dipl. m. s.,
Selma Prejac, dipl. m. s.,
Mateja Voršič, dipl. m. s.

Organizator

Društvo medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov Maribor
(DMSBZT Maribor).

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Strokovno izpopolnjevanje je za člane
DMSBZT Maribor brezplačno, za člane
drugih regijskih strokovnih društev znaša
kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice -
Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V
ceno je vključena organizacija kliničnega
strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.

Licenčne in pedagoške točke

Izobraževanje je v postopku vpisa v
register strokovnih izpopolnjevanj in
vrednotenja za licenčne ter pedagoške
točke pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacijo nakažite na TR DMSBZT
Maribor, številka 0451 5000 0111 670,
sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo
na strokovni klinični večer opravite na
spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si
si pod: PRIJAVA NA STROKOVNI
KLINIČNI VEČER
Vljudnoabljeni.

TEMA SREČANJA

OBVEZNA IN PRIPOROČNA
VSEBINA: POKLICNA ETIKA V
PRAKSI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 16. februar 2017, DMSBZT
Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 8.00 uri. Registracija
udeležencev do 08.00 - 08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na
spletni strani www.zbornica-zveza.si.

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane Zbornice
- Zveze znaša 60,00 EUR, za nečlane
120,00 EUR in se plača po izstavljenem
računu.
Število udeležencev je omejeno do 32.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v register
strokovnih izobraževanj in vrednotenja
licenčnih in pedagoških točk pri
Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni
strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 10. 02.
2017, oziroma do zasedenosti mest
(30). Dodatne informacije: Irma
Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

OBVEZNA IN PRIPOROČENA
VSEBINA: TEMELJNI POSTOPKI
OŽIVLJANJA Z UPORABO AED

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Ponedeljek, 13. februar 2017, DMSBZT
Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.30 uri. Registracija
udeležencev: 08.00 do 08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na
spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane znaša 80,00
EUR, za nečlane 160,00 EUR in se plača
po izstavljenem računu.
Število udeležencev je omejeno do 32.

Licenčne in pedagoške točke

Program izobraževanja je ovrednoten z
licenčnimi in pedagoškimi točkami pri
Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni
strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si z z navedbo
članske izkaznice do 03. 02. 2017
oziroma do (32). Dodatne informacije
Irma Kiprijanović (041 754 695) ali
irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

OBVEZNA IN PRIPOROČENA
VSEBINA: ZAKONODAJA S
PODROČJA ZDRAVSTVA

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 17. februar 2017, v predavalnici
"Uradnega lista Ljubljana", Dunajska
cesta 167, Ljubljana.
Pričetek ob 08.00 uri. Registracija
udeležencev do 07.30 - 08.00 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na
spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane znaša 60,00
EUR, ter 120,00 EUR za nečlane
društva in se plača po izstavljenem
računu. V kotizacijo je všteto gradivo
in organizacija seminarja ter osvežitve
med odmori.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v
register strokovnih izobraževanj in
ovrednotenja licenčnih in pedagoških
točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni
strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 10. 02.
2017, oziroma do zasedenosti mest
(80). Dodatne informacije: Irma
Kiprijanović (041 754 695) - kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

ŠOLA PROTI BOLEČINI V KRIŽU

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

10. februar 2017, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 14.45 uri. Registracija udeležencev do 14.45 - 15.00 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Udeležba za člane DMSBZT Ljubljana je brezplačna, za člane Zbornice-Zveze znaša 10,00 EUR in za ostale udeležence 20,00 EUR - brez DDV-ja.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v register strokovnih izobraževanj in ovrednotenja licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 02. 02. 2017, oziroma do zasedenosti mest (15). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

TUDI BESEDA JE ZDRAVILO

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

28. in 29. marec 2017, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.00 uri. Registracija udeležencev do 07.30 - 08.00 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si.

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Učna delavnica je namenjena članom DMSBZT Ljubljana, njihov prispevek je 25.00 EUR - brez DDV-ja. Število udeležencev je omejeno do 20.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v register strokovnih izobraževanj in ovrednotenja licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 18. 03. 2017, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

OPOLNOMOČENJE ZAPOSLENIH V ZDRAVSTVU IN SOCIALNEM VARSTVU

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 17. marec 2017, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.30 uri. Registracija udeležencev do 08.00 do 08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane Zbornice - Zveze znaša 30,00 EUR, za nečlane 60,00 EUR in se plača po izstavljenem računu.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v register strokovnih izobraževanj in ovrednotenja licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 10. 03. 2017, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

**Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev
medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**
Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj
medicinskih sester in babic pri Zbornici – Zvezi

Spoštovane kolegice in kolegi, z veseljem najavljam

11. KONGRES ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE 2017

ki bo potekal od 27. do 29. novembra 2017, ob 90 - obletnici
organiziranega delovanja na Slovenskem.

Vodilo kongresnih vsebin bo moto:

MEDICINSKE SESTRE IN BABICE - KLJUČNE ZA ZDRAVSTVENI SISTEM

TEMATSKI SKLOPI KONGRESA:

- izobraževanje, raziskovanje in razvoj stroke zdravstvene in babiške nege,
- skrb za ranljive skupine prebivalcev,
- izzivi zdravstvene in babiške nege v sodobnem času,
- zdravstvena in babiška nega na področju kakovosti in varnosti v zdravstvu, vključno s preprečevanjem in obravnavo nasilja na delovnem mestu,
- komunikacija v zdravstvu, medpoklicno sodelovanje in multikulturnost s primerni dobre prakse,
- karierni razvoj medicinskih sester in babic,
- etični vidik delovanja medicinskih sester in babic,
- prikaz primera (case report).

Vaše izvlečke pričakujemo do 15. 02. 2017, na e-naslov: kongres@zbornica-zveza.si

Navodila za pisanje izvlečkov bodo objavljena na spletni strani Zbornice – Zveze. Obvestilo o sprejetju prispevka boste prejeli na svoj e-naslov, do 15. 03. 2017.

Prijazno vabljeni k sodelovanju.

O nadaljnjem poteku priprav na 11. kongres vas bomo obveščali v Utripu in na spletnih straneh Zbornice-Zveze (www.zbornica-zveza.si).

Hvaležni vam bomo, če informacijo o kongresu prijazno delite s svojimi sodelavkami in sodelavci, kolegicami in kolegi na svojih delovnih mestih.

Programsko organizacijski odbor: Monika Ažman, Tamara Štemberger Kolnik, Andreja Kvas, Nika Škrabl, Branko Bregar, Anita Prelec, Gordana Lokajner, Suzana Majcen Dvoršak, Darinka Klemenc, Janez Kramar, Jože Prestor, Miha Okrožnik, Dejan Doberšek, Gordana Njenjić.

predsednica Zbornice – Zveze
Monika Ažman

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev
medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v
nefrologiji, dializi in transplantaciji

PRELIMINARNO OBVESTILO O IZOBRAŽEVANJU ZA PRIDOBITEV SPECIALNIH ZNANJ S PODROČJA PERITONEALNE DIALIZE

V letu 2015 je Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na področju nefrologije, dialize in transplantacije v sodelovanju z Zbornico – Zvezo pristopila k pripravi izobraževanja za pridobitev **specialnih znanj s področja peritonealne dialize** s pripravo teoretičnega in praktičnega učnega programa po pravilniku o nacionalnem registru specialnih znanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege. **Teoretično usposabljanje za pridobitev specialnih znanj na področju peritonealne dialize je načrtovano za 14. in 15. april 2017.** Praktično usposabljanje kandidata bo potekalo pod vodstvom mentorja v najbližjem dializnem centru.

Cilj usposabljanja je pridobiti znanja za strokovno in praktično izvajanje peritonealne dialize.

Ciljni udeleženci:

- zaključeno dodiplomsko izobraževanje s področja zdravstvene nege in pridobljen strokovni naziv diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik; delovne izkušnje s področja dela PD najmanj dve (2) leti,
- zaključena srednja šola s področja zdravstvene nege in pridobljen strokovni naziv medicinska sestra/tehnik, zdravstveni tehnik/tehnica zdravstvene nege, opravljeno pripravništvo in strokovni izpit s področja zdravstvene dejavnosti; delovne izkušnje s področja dela PD najmanj dve (2) leti.

Kotizacija: 350 EUR, vključno z DDV, cena vključuje: teoretično in klinično usposabljanje, kosilo, odmor za kavo, mapo za opravljanje kliničnih vaj, knjižico Peritonealna dializa v kliničnem okolju in gradivo teoretičnega usposabljanja.

Zaradi lažje organizacije in razporeda kandidatov za opravljanje kliničnih vaj vas prosimo, da nam do **30. januarja 2017** pošljete seznam kandidatov za pridobitev specialnih znanj s področja peritonealne dialize. Kandidate lahko prijavite na info@nefroloska-sekcija.com. Na podlagi seznama prijavljenih kandidatov vam bomo izročili mapo za klinične vaje, ki jih boste lahko opravili po programu do izvedbe teoretičnega dela. Glede nadaljnjih navodil o poteku izobraževanja vas bomo obveščali sproti.

Vljudno vabljeni.

Mirjana Rep,
predsednica sekcije

Monika Ažman,
predsednica Zbornice – Zveze

- Nujna stanja v kardiologiji
- Prikazi invazivnih srčnih posegov, ki jih moramo poznati
- Medicinska sestra in kardiološki posegi
- Preiskavne metode v kardiologiji
- Kardiološki bolnik in zdravila
- Varnost v kardiologiji
- Med smernicami in prakso
- Intervencijska kardiologija na razumljiv način
- Srce in ledvice
- Zdravljenje po miokardnem infarktu
- Kaj moramo vedeti o zdravih za srčno popuščanje
- Rehabilitacija bolnikov s srčnim popuščanjem
- Pogled z druge strani
- Satelitski simpoziji

Uporabna kardiologija

Dobra vprašanja si zaslužijo dobre odgovore.

2017

Kongresni center St. Bernardin, Portorož

27. - 28. januar 2017

www.edumedic.si

